

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
อำเภอเนินมะปราง
ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ๒๕๖๘)

สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง
จังหวัดพิษณุโลก

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๗ ร้อยละของความสำเร็จในการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ๒๕๖๘)
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปรางได้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ ความพร้อมของชนิดสินค้า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายใน-ภายนอกที่มีผลต่อสินค้าเกษตร/ ชุมชน ความต้องการของชุมชนและแนวทางการพัฒนา เพื่อส่งเสริมตั้งแต่ ด้านการผลิต เกษตรกร/องค์กร เกษตรกร การตลาดรวมถึงการเพิ่มมูลค่าผลผลิตให้เป็นสินค้าคุณภาพ ทั้งนี้ การจัดทำ แผนดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงาน/ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงแหล่ง งบประมาณ ช่องทางต่างๆ เพื่อให้บังเกิดผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาส่งเสริม เกษตรกร ผู้ผลิตให้ได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า ผลผลิตได้คุณภาพมาตรฐานต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอขอขอบคุณคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ผู้นำชุมชนและสมาชิกองค์กร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำสำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง ที่ให้การ สนับสนุนจนการดำเนินงานการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรอำเภอสากหลัก สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี หวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนพัฒนาการเกษตรของอำเภอเนินมะปรางจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาด้านการเกษตรของอำเภอเนินมะปราง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ขอขอบคุณทุกภาคีเครือข่ายที่ให้ความอนุเคราะห์ ข้อมูล และให้ความร่วมมือ เป็นอย่างดีในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ไว้ ณ ที่นี้

สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๓
๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	๕
๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๖
๓ สภาพภูมิอากาศ	
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๑๑
๓.๒ ฤดูกาล	๑๑
๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	๑๒
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๑๒
๔ เส้นทางคมนาคม	
๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	๑๓
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด	๑๔
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๑๔
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๕
๖.๒ สถาบันการเงิน	๑๖
๖.๓ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท	๑๗
๖.๔ การศึกษา	๑๘
๖.๕ สาธารณสุข	๑๙
๖.๖ ศาสนา	๒๐
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๒๒
๘ ข้อมูลด้านการเกษตร	๒๓
๙ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ	๒๔

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอเนินมะปราง	
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๓๐
๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๓๐
๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๓๙
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๔๓
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	
๑.๔.๑ ชนิดสินค้าข้าว	๔๔
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๔๔
๒) ปริมาณการผลิต	๔๘
๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๔๙
๔) ภูมิทุนการเพาะปลูก	๔๙
๕) ต้นทุนการผลิต	๕๐
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๕๐
๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๕๑
๑.๔.๒ ชนิดสินค้ามะม่วง	๕๒
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๕๒
๒) ปริมาณการผลิต	๕๓
๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๕๔
๔) ภูมิทุนการเพาะปลูก	๕๔
๕) ต้นทุนการผลิต	๕๔
๖) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๕๕
๑.๔.๓ ชนิดสินค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๕๖
๒) ปริมาณการผลิต	๖๐
๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๖๑
๔) ภูมิทุนการเพาะปลูก	๖๑
๕) ต้นทุนการผลิต	๖๒
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๖๓
๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๖๓
๒. ประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางการแก้ไข	๖๔
๓. การจัดทำ TOWS Matrix	๖๕
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอเนินมะปราง	
๑. แนวทางการพัฒนา	
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๖๗
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๖๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๖๙
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๗๐
บรรณานุกรม	๗๔
ภาคผนวก	
โครงการการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน	๗๒

สารบัญตาราง

	หน้า
บทที่ ๑	
ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครองอำเภอเนินมะปรางจังหวัดพิษณุโลก	๒
ตารางที่ ๒ ตารางแสดงการแบ่งเขตการปกครอง จำแนกรายตำบล อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๓
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอเนินมะปราง	๔
ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๘
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๕ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๘	๑๒
ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอเนินมะปราง ปี พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๘	๑๓
ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอเนินมะปราง ปี ๒๕๖๗	๑๕
ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านปศุสัตว์	๑๖
ตารางที่ ๙ แสดงจำนวนประชากรในอำเภอเนินมะปราง	๑๗
ตารางที่ ๑๐ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๒๒
ตารางที่ ๑๑ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน	๒๔
ตารางที่ ๑๒ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๒๖
ตารางที่ ๑๓ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอเนินมะปราง	๒๗
ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๒๘
บทที่ ๒	
ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๓๐
ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๓๑
ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๓๒
ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอรอบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๖	๓๒
ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๓๓
ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๓๔
ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรกรอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๓๕
ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๓๕
ตารางที่ ๙ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ เนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๓๕
ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๓๗
ตารางที่ ๑๑ แสดงทรัพยากรดินอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๓๙
ตารางที่ ๑๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูก ข้าว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๔๔
ตารางที่ ๑๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๔๕

ตารางที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๔๖
ตารางที่ ๑๕ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๔๘
ตารางที่ ๑๖ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๕๐
ตารางที่ ๑๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๕๑
ตารางที่ ๑๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะม่วง อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๕๒
ตารางที่ ๑๙ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๕๓
ตารางที่ ๒๐ แสดงปริมาณการปลูกมะม่วง อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	
ตารางที่ ๒๑ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วง ปี ๒๕๖๗ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๕๕
ตารางที่ ๒๒ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมะม่วง อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๕๖
ตารางที่ ๒๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๕๓
ตารางที่ ๒๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๕๘
ตารางที่ ๒๕ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๕๙
ตารางที่ ๒๖ แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๖๐
ตารางที่ ๒๗ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี ๒๕๖๗ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๖๒
ตารางที่ ๒๘ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๖๓
ตารางที่ ๒๙ แสดงประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางการแก้ไข	๖๔
ตารางที่ ๓๐ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๖๕

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ ๑ แสดงที่ตั้งและอาณาเขตอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๑
ภาพที่ ๒ แสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอเนินมะปราง	๓
ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะภูมิประเทศ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๕
ภาพที่ ๔ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอเนินมะปราง	๗
ภาพที่ ๕ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอเนินมะปราง	๑๐
ภาพที่ ๖ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๕ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๘	๑๑
ภาพที่ ๗ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๕ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๗	๑๒
ภาพที่ ๘ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอเนินมะปราง	๑๓
ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๑๔
ภาพที่ ๑๐ แสดงดินเชื้อและภาวะหนี้ของเกษตรกรอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๑๗
ภาพที่ ๑๑ แสดงจำนวนประชากร ครุฑเรือน และครุฑเรือนเกษตรกร อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๒๑
ภาพที่ ๑๒ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๒๒
ภาพที่ ๑๓ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๒๓
ภาพที่ ๑๔ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๒๓
บทที่ ๒	
ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๓๐
ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๓๑
ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๓๒
ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอรอบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๖	๓๓
ภาพที่ ๕ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๓๗
ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๓๙
ภาพที่ ๗ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๔๐
ภาพที่ ๘ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๔๐
ภาพที่ ๙ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๔๑
ภาพที่ ๑๐ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๔๑
ภาพที่ ๑๑ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๔๔
ภาพที่ ๑๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอเนินมะปราง	๔๔
ภาพที่ ๑๓ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอเนินมะปราง	๔๕
ภาพที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอเนินมะปราง	๔๖
ภาพที่ ๑๕ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเนินมะปราง	๔๗

	หน้า
ภาพที่ ๑๖ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเนินมะปราง	๔๗
ภาพที่ ๑๗ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๔๘
ภาพที่ ๑๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว ในอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๔๙
ภาพที่ ๑๙ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๕๑
ภาพที่ ๒๐ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะม่วง อำเภอเนินมะปราง	๕๒
ภาพที่ ๒๑ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับมะม่วง อำเภอเนินมะปราง	๕๓
ภาพที่ ๒๒ แสดงปริมาณการปลูกมะม่วง อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๕๔
ภาพที่ ๒๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะม่วง ในอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	
ภาพที่ ๒๔ แสดงวิธีการตลาดมะม่วง อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๕๕
ภาพที่ ๒๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเนินมะปราง	๕๗
ภาพที่ ๒๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเนินมะปราง	๕๗
ภาพที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเนินมะปราง	๕๘
ภาพที่ ๒๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเนินมะปราง	๕๙
ภาพที่ ๒๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเนินมะปราง	๖๐
ภาพที่ ๓๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๖๑
ภาพที่ ๓๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก	๖๒

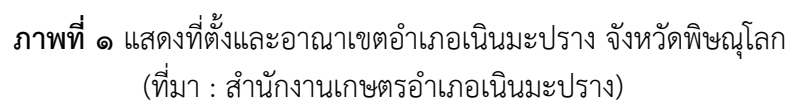
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอเนินมะปราง มีขนาดพื้นที่ ๑,๐๒๙.๕๕ ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่ราบและเนินดินประมาณ ๓๖๐.๒๙ ตารางกิโลเมตร (คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๒๙) และเป็นภูเขาประมาณ ๔๖๐.๒๙ ตารางกิโลเมตร (คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๗๑)

อำเภอเนินมะปราง มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลวังหิน อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ และตำบลวังทรายพูน อำเภอวังทรายพูน และอำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลท่าหมื่นราม ตำบลพันชาลี อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก และ
ติดต่อด้านใต้ ติดต่อกับตำบลหนองปลาไหล อำเภอสากเหล็ก จังหวัดพิจิตร

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ
- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็นเทศบาล จำนวน ๓

แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๕ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ตำบล หมู่ที่	ตำบลไทรย้อย	ตำบลชมพู	ตำบลบ้านน้อยชุม ซีเหล็ก	ตำบลวังโพรง	ตำบลเนิน มะปราง	ตำบลบ้าน มุง	ตำบลวัง ยาง
๑	บ้านพุกระโดน	บ้านชมพูใต้	บ้านหนองไผ่ยางดำ	บ้านทุ่งยาว	บ้านใหม่ทอง ประเสริฐ	บ้านมุง เหนือ	บ้านคลอง ตะเคียน
๒	บ้านหนองขมิ้น	บ้านน้ำปาด	บ้านน้อย	บ้านวังขวัญ	บ้านเนิน มะปราง	บ้านมุงใต้	บ้านไทรดง ยั้ง
๓	บ้านผารังหมี	บ้านชมพู เหนือ	บ้านโปร่งไผ่	บ้านหนองตู	บ้านหนอง ซอน	บ้านใหม่ สามัคคี	บ้านวังดิน เหนียว
๔	บ้านโคกวังสาร	บ้านชำร้าง	บ้านชุมซีเหล็ก	บ้านวังโพรง	บ้านเนินกะ บาก	บ้านลำภาศ	บ้านหนอง ชาละวัน
๕	บ้านเขาดิน	บ้านปลวกง่าม	บ้านพัฒนาตงน้อย	บ้านเขาเขียว	บ้านเนินดิน	บ้านห้วย บ่อทอง	บ้านทุ่งนาดี
๖	บ้านโคก	บ้านหนอง หญ้าปล้อง	บ้านคลองปากน้ำ	บ้านคลองตา ลัด	บ้านนา	บ้านหัวเขา	บ้านวังยาง
๗	บ้านป่าคาย	บ้านรักไทย	บ้านคลองไร่	บ้านวังโพรง เก่า	บ้านดงจู	บ้านเนิน สว่าง	บ้านวังยาง ใต้
๘	บ้านไทรย้อย	บ้านเผ่าไทย	บ้านคลองแสงใหม่	บ้านวังกระทะ	บ้านดงจูใหม่	บ้านทุ่งพระ	
๙	บ้านวังแก่ง	บ้านชำตอง	บ้านใหม่เจริญพร	บ้านหนอง มะดุก	บ้านหนอง ซอนเหนือ		
๑๐	บ้านเนินสำราญ	บ้านหนองอี ป่อง	บ้านศาลเจ้า				
๑๑	บ้านเนินมะค่า	บ้านร่มเกล้า	บ้านถาวรพัฒนา				
๑๒	บ้านคลองซบั้ง	บ้านเนินคล้อ	บ้านเกาะแก้วพัฒนา				
๑๓	บ้านวังน้ำบ่อ	บ้านทุ่งไธ่ตาก					
๑๔	บ้านแก่งทราย	บ้านหนองทับ เรือ					
๑๕	บ้านหนองปอ	บ้านชำร้างใต้					
๑๖	บ้านหนองมะตอง						
๑๗	บ้านเกษตรสุข						

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก ,พ.ศ.๒๕๖๘

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ
- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็นเทศบาล จำนวน ๓

แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๕ แห่ง

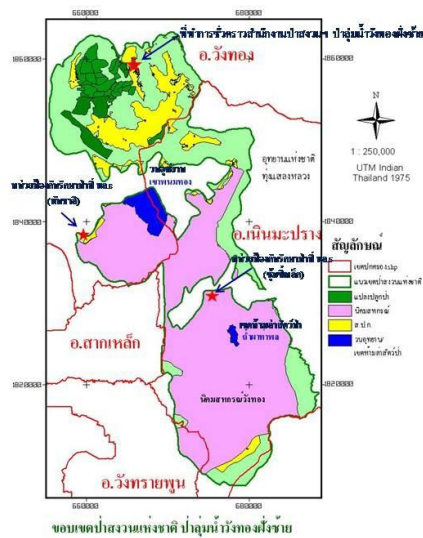
ตารางที่ ๒ แสดงการแบ่งเขตการปกครอง จำแนกรายตำบล อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ตำบล	พื้นที่ ตร.กม.	อบต.	ทม./ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน
เนินมะปราง	๙๖.๗๖	๑	๑	๙	๓,๙๓๕
ไทรย้อย	๒๒๖.๓๐		๑	๑๗	๓,๓๐๕
บ้านมุง	๒๔๖		๑	๘	๒,๗๙๓
บ้านน้อยชุ่มชื้นเหล็ก	๙๐.๐๔	๑		๑๒	๓,๒๓๑
ชมพู่	๓๓๕	๑		๑๕	๕,๒๕๕
วังโพรง	๗๑.๐๗๕	๑		๙	๓,๐๐๙
วังยาง	๘๗	๑		๗	๑,๘๔๕
รวม	๑๐๒๙.๕๕๐	๕	๓	๗๗	๒๓,๓๗๓

(ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียนกรมการปกครอง , พ.ศ.๒๕๖๘)

๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ที่ราบสูง ที่ราบลุ่มพื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่ราบเชิงภูเขา มีแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น หนอง คลอง บึง พื้นที่บางส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นที่ลุ่มและดอน มีความลาดเทจากทิศตะวันออกสู่พื้นที่ทิศตะวันตกทอดเป็นแนวยาว

ภาพที่ ๒ แสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอเนินมะปราง

(ที่มา : หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ พล.๕ (ชุ่มชื้นเหล็ก), พ.ศ.๒๕๖๘)

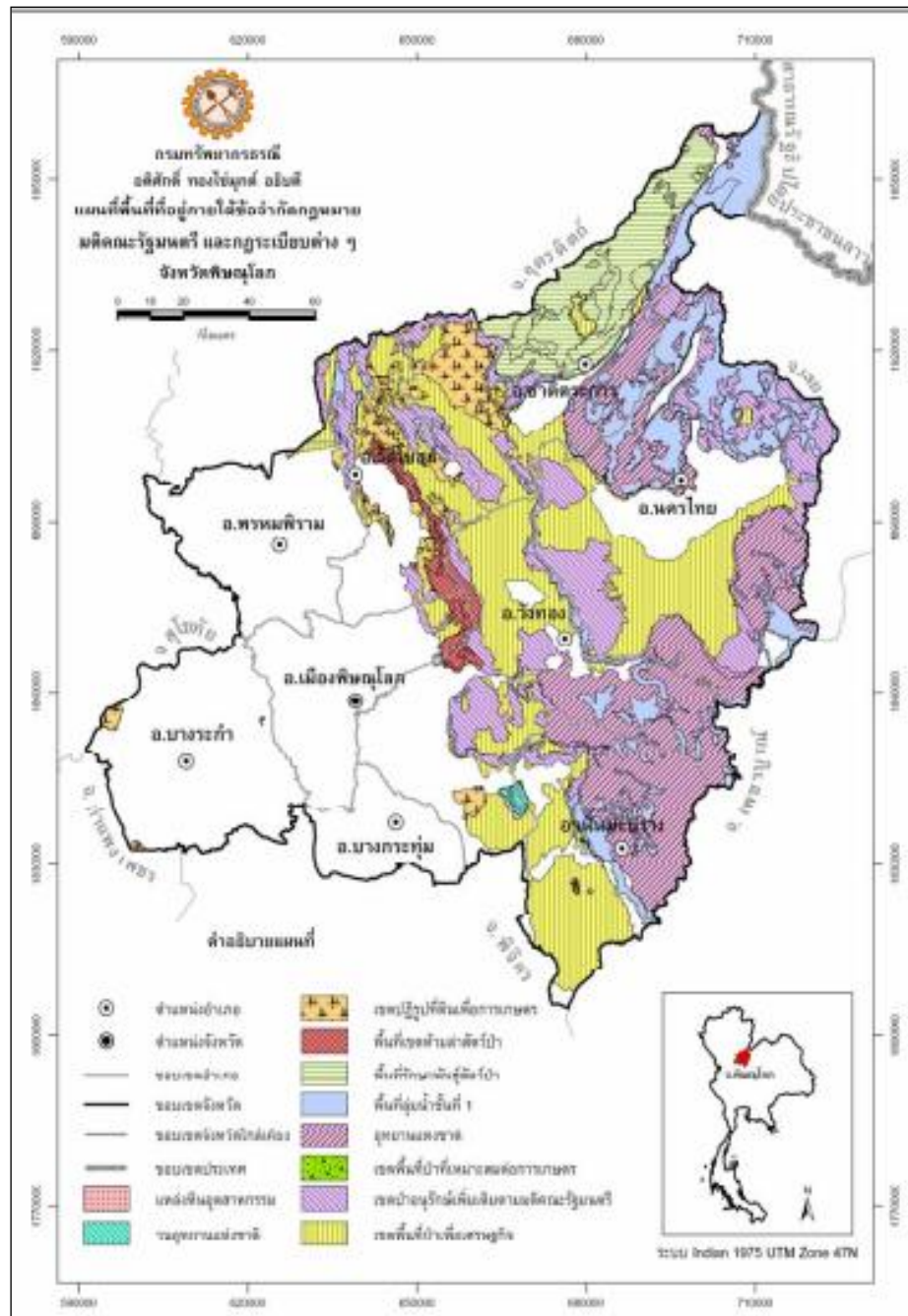
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอเนินมะปราง

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
ชุมพู่	๒๕๙,๕๙๓.๑๒	๒๒๘,๔๔๒	๘๘%
ไทรย้อย	๑๔๑,๔๓๗.๕	๒๔๓.๖๒	๐.๑๗%
เนินมะปราง	๖๐,๔๗๕	๑๑,๓๓๗	๑๘.๗๔%
บ้านมุง	๑๕๔,๑๑๐	๑๐๖,๒๗๑	๖๘.๘๕%
บ้านน้อยชุ่มชื้นเหล็ก	๕๖,๒๗๕	๔๕.๑๘	๐.๐๘%
วังโพรง	๔๔,๔๒๑	๑,๘๑๒	๐.๐๔%
วังยาง	๕๔,๓๗๕	๘,๕๐๔	๑๕.๗๔%
รวม	๖๗๐,๖๘๖	๓๕๖,๖๕๔.๘	๕๓.๑๗%

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

สภาพทั่วไปเป็นพื้นที่ราบชายเขา ไม่มีแหล่งต้นน้ำลำธาร ซึ่งในฤดูแล้งมักจะเกิดการขาดแคลนน้ำ ในการอุปโภคบริโภค เป็นพื้นที่ราบชายเขา ร้อยละ ๕๕.๒๓ และเป็นพื้นที่ภูเขา ร้อยละ ๔๔.๗๗ ตารางกิโลเมตร

ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะภูมิประเทศ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก
(ที่มา : แผนภาพธรณีวิทยาจังหวัดพิษณุโลก , พ.ศ.๒๕๖๖)

๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

อำเภอเนินมะปราง มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๕๖ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

ชุดดิน : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC : slope complex)

ลักษณะเด่น : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษาสำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร

ปัญหา : มีความลาดชันสูงมาก ในพื้นที่ทำการเกษตรจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินอย่างรุนแรง ขาดแคลนน้ำและบางพื้นที่อาจพบชั้นหินพื้นหรือเศษหินกระจายอยู่บริเวณหน้าดิน

แนวทางการจัดการ : ควรปล่อยไว้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า แหล่งต้นน้ำลำธาร ในกรณีที่ต้องนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำเป็นต้องมีการศึกษาดินก่อน เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืช โดยมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในเชิงอนุรักษ์หรือวนเกษตร ในบริเวณพื้นที่ที่เป็นดินลึกและสามารถพัฒนาแหล่งน้ำได้ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกและชุดหลุมปลูกเฉพาะต้น โดยไม่มีการทำลายไม้พื้นล่าง สำหรับในพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพทางการเกษตร ควรรักษาไว้ให้เป็นสวนป่า สร้างสวนป่าหรือใช้ปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

๒. กลุ่มชุดดินที่ ๒๕

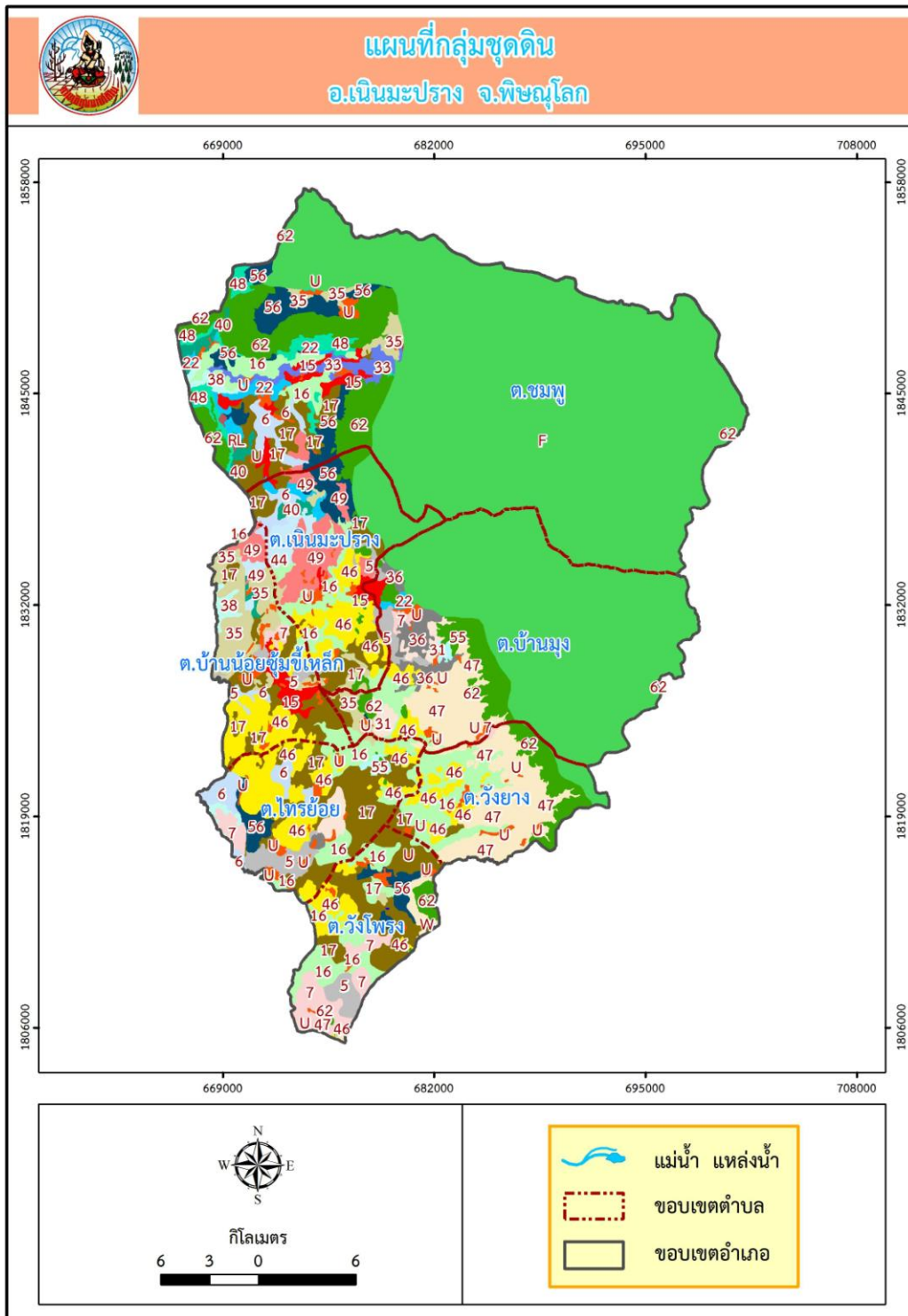
ชุดดิน : ชุดดินกันตัง (Kat) ชุดดินอัน (On) ชุดดินเพ็ญ (Pn) ชุดดินพะยอมงาม (Pym) ชุดดินสะท้อน (Stn) ชุดดินทุ่งค่าย (Tuk) และชุดดินย่านตาขาว (Yk)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินตื้น ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินตื้นถึงกึ่งกรวดหรือลูกรังภายในความลึก ๕๐ ซม. จากผิวดิน ขาดแคลนน้ำ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่มีก้อนหินหรือลูกรังที่หน้าดินมาก และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำแนวทางการจัดการ : ปลูกข้าว เลือกพื้นที่เพาะปลูกที่มีหน้าดินหนา ไกลลบน้อย ปล่อยทิ้งไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่ว หลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล เลือกพื้นที่มีหน้าดินหนา ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่มีเศษหินหรือลูกรังร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังการเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ในพื้นที่ดินตื้นมาก มีก้อนหิน หรือลูกรังมากที่ผิวดิน ไม่เหมาะสมสำหรับการเกษตร ควรปล่อยไว้ให้เป็นป่าหรือใช้ปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

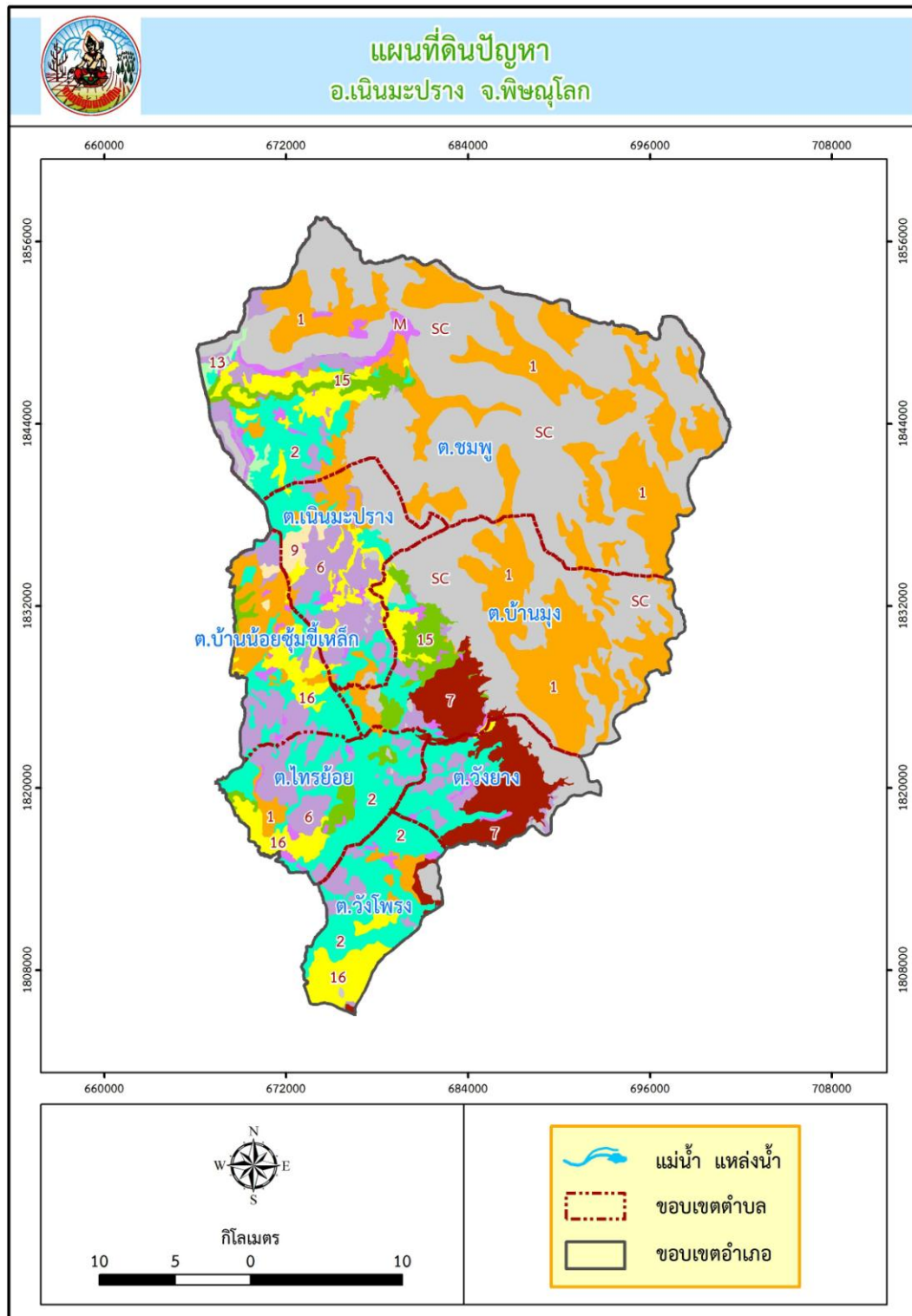
ภาพที่ ๔ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอนีนะปรัง
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน,๒๕๖๓)

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

สรุปพื้นที่กลุ่มชุดดิน	จำนวนพื้นที่
กลุ่มชุดดินที่ ๖๒	๒๑๘,๕๗๗.๘๐
กลุ่มชุดดินที่ ๒๙C/๓๕C	๘๑,๙๙๑.๒๒
กลุ่มชุดดินที่ ๒๕	๔๖,๕๘๓.๙๐
กลุ่มชุดดินที่ ๑๗	๔๒,๕๙๙.๔๒
กลุ่มชุดดินที่ ๑๙	๓๙,๑๘๕.๘๒
กลุ่มชุดดินที่ ๑๕	๓๑,๗๑๒.๐๙
กลุ่มชุดดินที่ ๖	๒๖,๖๕๓.๘๗
กลุ่มชุดดินที่ ๔๖B	๒๖,๕๐๐.๗๓
กลุ่มชุดดินที่ ๑๖	๑๙,๖๔๓.๕๙
กลุ่มชุดดินที่ ๒๙D/๓๕D	๑๕,๘๖๔.๕๑
หน้าผาชัน	๑๕,๔๓๓.๗๐
ที่ดินหินโผล่	๑๒,๐๘๓.๑๗
กลุ่มชุดดินที่ ๗	๑๑,๐๙๑.๘๗
กลุ่มชุดดินที่ ๒๙B/๓๕B	๑๐,๑๙๘.๒๑
กลุ่มชุดดินที่ ๔๘C/๕๖C	๙,๑๘๐.๑๓
กลุ่มชุดดินที่ ๔๗C/๔๘C	๗,๐๓๙.๘๕
กลุ่มชุดดินที่ ๔๙B	๖,๘๙๙.๙๒
กลุ่มชุดดินที่ ๓๕C	๖,๔๔๕.๕๑
กลุ่มชุดดินที่ ๒๙E/๓๕E	๕,๙๓๙.๓๔
กลุ่มชุดดินที่ ๔๖C	๕,๔๔๗.๙๕
กลุ่มชุดดินที่ ๓๘C(๓๘B)	๕,๑๖๕.๖๔
กลุ่มชุดดินที่ ๕	๕,๐๕๕.๗๑
กลุ่มชุดดินที่ ๓๘B	๔,๓๑๔.๗๓
กลุ่มชุดดินที่ ๓๕B	๓,๔๔๗.๗๕
กลุ่มชุดดินที่ ๓๓B	๓,๓๙๘.๐๕
กลุ่มชุดดินที่ ๒๙D/๓๕	๓,๒๔๖.๒๙
กลุ่มชุดดินที่ ๔	๓,๑๑๗.๖๑
กลุ่มชุดดินที่ ๔๘C	๒,๕๕๒.๕๗
กลุ่มชุดดินที่ ๒๑	๑,๙๘๐.๓๖
กลุ่มชุดดินที่ ๒๙C/๔๗C	๑,๓๑๕.๓๘
กลุ่มชุดดินที่ ๔๖C/๔๗C	๑,๐๘๒.๑๗
กลุ่มชุดดินที่ ๒๙D/๔๗D	๑,๐๓๙.๙๙
กลุ่มชุดดินที่ ๒๕/๔๙	๑,๐๐๘.๖๑

กลุ่มชุดดินที่ ๒๙C/๔๖C	๑,๐๐๘.๒๗
กลุ่มชุดดินที่ ๓๕E	๙๐๗.๔๑
กลุ่มชุดดินที่ ๓๕B/๔๐B	๗๙๙.๕๖
กลุ่มชุดดินที่ ๔๗B	๗๐๗.๖๔
กลุ่มชุดดินที่ ๓๓	๖๙๒.๙๙
กลุ่มชุดดินที่ ๔๐C	๖๐๙.๕๓
กลุ่มชุดดินที่ ๔๘B/๕๖B	๕๑๔.๙๖
กลุ่มชุดดินที่ ๒๔	๔๘๑.๗๔
กลุ่มชุดดินที่ ๔๗E	๔๘๑.๐๖
กลุ่มชุดดินที่ ๒๙C	๔๑๕.๐๘
กลุ่มชุดดินที่ ๔๙	๓๙๖.๕๗
กลุ่มชุดดินที่ ๔๘E	๒๘๒.๓๘
กลุ่มชุดดินที่ ๒๙B	๒๗๗.๖
กลุ่มชุดดินที่ ๓๘	๒๖๕.๘๙
กลุ่มชุดดินที่ ๔๙C	๒๕๑.๔๑
กลุ่มชุดดินที่ ๒๒	๑๘๐.๗๒
กลุ่มชุดดินที่ ๔๖	๑๐๗.๒๙
กลุ่มชุดดินที่ ๔๔	๙๔.๑๕
กลุ่มชุดดินที่ ๒๙D	๔๑.๘๖
กลุ่มชุดดินที่ ๕๙	๓๗.๖๗
กลุ่มชุดดินที่ ๓๕	๙.๓๕
กลุ่มชุดดินที่ ๑๘	๔.๘๙
กลุ่มชุดดินที่ ๔๐	๐.๔๒
รวมพื้นที่	๖๘๔,๔๑๕.๙๑

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน,๒๕๖๘)

ภาพที่ ๕ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอเนินมะปราง
(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน ,๒๕๖๘)

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

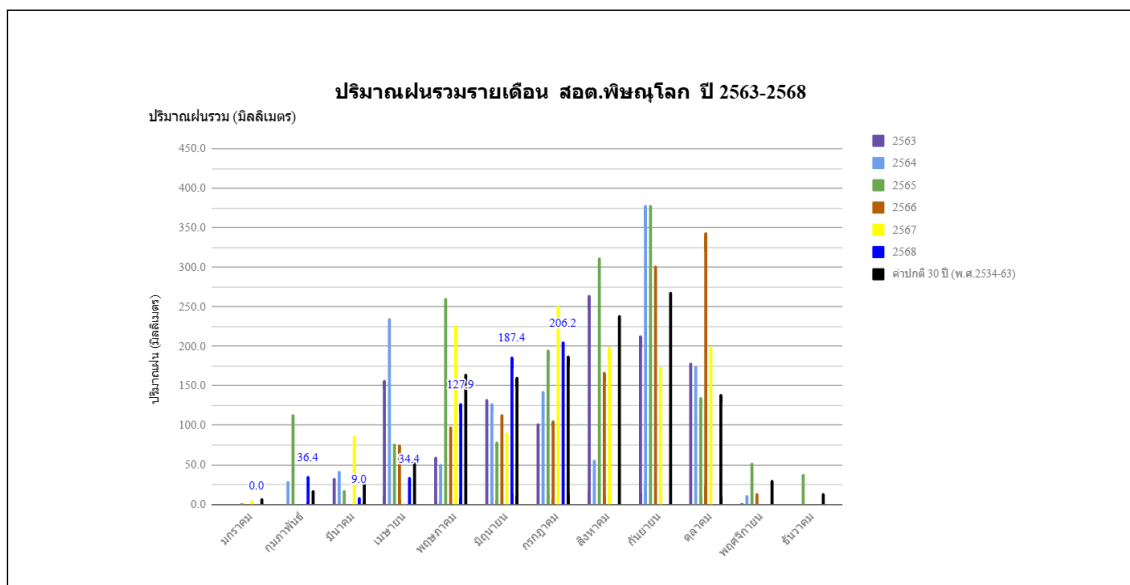
ลักษณะอากาศของอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล ๒ ชนิดคือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูหนาว ทำให้อำเภอเนินมะปราง มีอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้งทั่วไป และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งจะพัดพามวลอากาศชื้นจากทะเลและมหาสมุทรปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน ทำให้อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลกมีฝนตกทั่วไป ฤดูกาล ฤดูกาลของจังหวัดพิษณุโลก พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย

๓.๒ ฤดูกาล

ฤดูกาลของอำเภอเนินมะปรางจังหวัดพิษณุโลก พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งออกเป็น ๓ ฤดู ดังนี้ ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยเฉพาะในเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นระยะที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดปกคลุมประเทศไทย อากาศจะเริ่มชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกตั้งแต่ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนสิงหาคมฤดูหนาวเริ่มประมาณ กลางเดือนตุลาคม ถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ซึ่งเป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย อากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้ง เดือนที่มีอากาศหนาวที่สุดคือเดือนธันวาคมและมกราคม

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอเนินมะปราง มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๗ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๑๒๓๗.๙ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนกันยายนของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือนมกราคม โดยมีปริมาณ ๐ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือนกันยายน โดยมีปริมาณ ๖.๔๖ มิลลิเมตร (ภาพที่ ๖)

ภาพที่ ๖ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๕ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๘
(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๘)

๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน

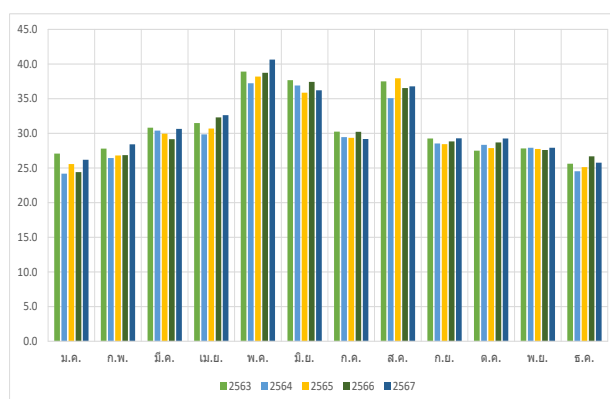
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๕ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๘

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)
๑	มกราคม	๐
๒	กุมภาพันธ์	๑.๐
๓	มีนาคม	๑.๒
๔	เมษายน	๓.๖
๕	พฤษภาคม	๔.๕๐
๖	มิถุนายน	๓.๖๓
๗	กรกฎาคม	๕.๑๕
๘	สิงหาคม	๖.๔๖
๙	กันยายน	๙.๗
๑๐	ตุลาคม	๖.๗
๑๑	พฤศจิกายน	๐.๑
๑๒	ธันวาคม	๐.๓
	รวม	๔๒.๘

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๘

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอเนินมะปราง มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๖๘ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๑๘.๙ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๗.๓ องศาเซลเซียส (ตารางที่ ๖)

ภาพที่ ๗ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๕ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๗
(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๘)

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอเนินมะปราง ปี พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๘

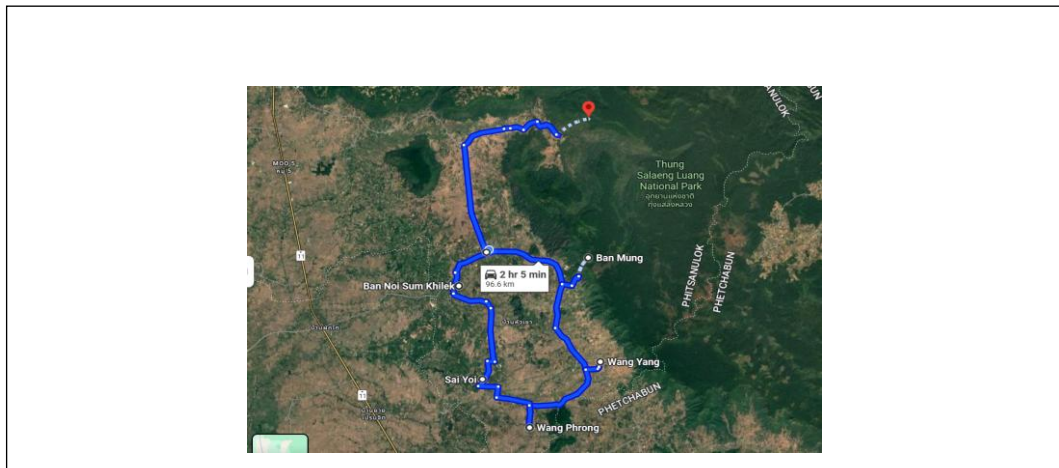
เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๑๘.๙	๓๒.๑	๒๕.๔
กุมภาพันธ์	๒๐.๗	๓๓.๘	๒๗.๒
มีนาคม	๒๔.๑	๓๖.๓	๓๐.๒
เมษายน	๒๕.๕	๓๗.๓	๓๑.๓
พฤษภาคม	๒๕.๗	๓๖.๔	๓๑.๑
มิถุนายน	๒๕.๔	๓๕	๓๐.๔
กรกฎาคม	๒๕.๒	๓๔.๑	๒๙.๖
สิงหาคม	๒๕	๓๓.๕	๒๙.๓
กันยายน	๒๔.๘	๓๓	๒๘.๘
ตุลาคม	๒๔.๒	๓๒.๕	๒๘.๓
พฤศจิกายน	๒๒.๖	๓๓	๒๗.๘
ธันวาคม	๑๙.๕	๓๑.๖	๒๕.๕

ที่มา:กรมอุตุนิยมวิทยาพิษณุโลก, พ.ศ.๒๕๖๘

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอเนินมะปราง มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทาง ๑๑๑๕ และ ๑๒๙๕ เป็นเส้นทางในเชื่อมต่อ ขนส่งผลผลิตทางการเกษตร (ภาพที่ ๘)

ภาพที่ ๘ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอเนินมะปราง
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง,พ.ศ.๒๕๖๘)

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (ภาพที่ ๙)

อำเภอเนินมะปราง

๑. ถนนสายบ้านมุง – สากเหล็ก (ทางแยกกิโลเมตรที่ ๓๘) วังทอง – พิชณุโลก

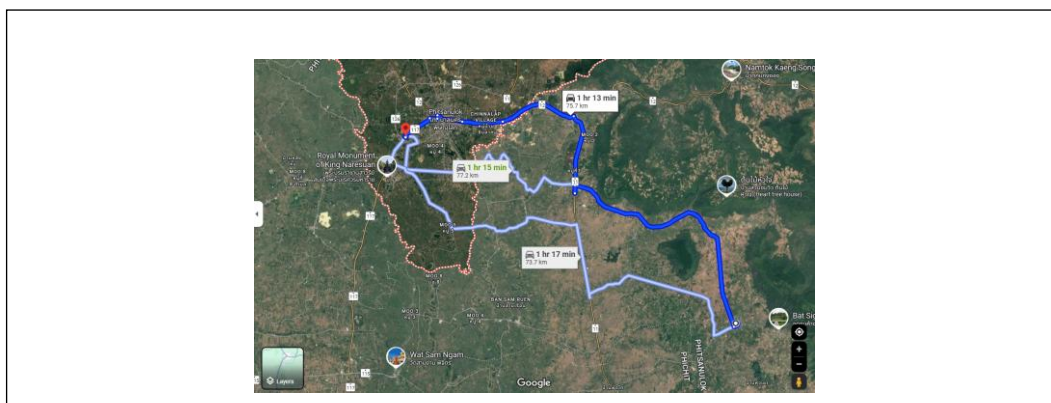
ระยะทาง ๗๕ กิโลเมตร

๒. ถนนสายเนินมะปราง – กงไม้แดง (ทางแยกกิโลเมตรที่ ๑๐) วังทอง – พิชณุโลก

ระยะทาง ๖๘ กิโลเมตร

๓. ถนนสายเนินมะปราง – ชุ่มชีเหล็ก – วัดตายม (ทางแยกกิโลเมตรที่ ๒๔) วังทอง – พิชณุโลก

ระยะทาง ๖๗ กิโลเมตร

ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิจิตร
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง, พ.ศ.๒๕๖๘)

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ

อำเภอเนินมะปรางเป็นพื้นที่นอกเขตชลประทาน มีแหล่งน้ำ ดังนี้

- แหล่งน้ำผิวดิน ของกรมพัฒนาที่ดินจำนวน ๕๓ จุด
- แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน จำนวน ๕๙๙ จุด
- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาล จำนวน ๑๑๓ จุด
- คลองธรรมชาติ

๑. คลองห้วยผึ้ง มีต้นน้ำทางเทือกเขาทิศตะวันออกของอำเภอ ผ่านตำบลบ้านมุง ตำบลเนินมะปราง ตำบลบ้านน้อยชุ่มชีเหล็ก บรรจบคลองสากเหล็กที่บ้านท่าเยี่ยม ตำบลสากเหล็ก อำเภอสากเหล็ก จังหวัดพิจิตร

๒. คลองไทรย้อย มีต้นน้ำจากเทือกเขาทางด้านทางทิศตะวันออกของอำเภอ ไหลผ่านตำบลวังยาง ตำบลวังโพรง ตำบลไทรย้อย บรรจบคลองวังพลับ อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร

๓. คลองบ้านมุง มีต้นน้ำจากเทือกเขาบ้านมุงทางทิศตะวันออกของอำเภอด่านช้าง ผ่านตำบลบ้านมุง ตำบลเนินมะปราง ตำบลบ้านน้อยชุมชีเหล็ก ไหลเชื่อมคลอง พันชนะและไหลลงคลองสากเหล็ก ตำบลสากเหล็ก อำเภอสากเหล็ก จังหวัดพิจิตร

๔. คลองชมพู มีต้นน้ำจากเขตอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวงบริเวณเทือกเขาชมพู ด้านทิศเหนือ และทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอด่านช้างไหลผ่านบ้านชมพู บ้านชำร้าง บ้านปลวกง่าม บ้านน้ำปาด ตำบลชมพู อำเภอนิคมพัฒนา ผ่านบ้านเนินสะอาด อำเภอด่านช้าง บ้านหนองปลาไหล ตำบลท่าเยี่ยม กิ่งอำเภอสากเหล็ก จังหวัดพิจิตร

๕. คลองวังยาง มีต้นน้ำจากเทือกเขาทิศตะวันออกของอำเภอด่านช้าง ผ่านบ้านคลองตะเคียนบ้านไทรดงยัง บ้านวังยาง บรรจบคลองไทรย้อยที่บ้านวังโพรง

๖. คลองห้วยไร่ มีต้นน้ำจากเทือกเขาทิศตะวันออกเฉียงเหนือไหลผ่านตำบลบ้านมุงเชื่อมกับคลองบ้านมุงที่บ้านเนินกะบาก ตำบลเนินมะปราง

๖. สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างเศรษฐกิจที่สำคัญ

เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการประกอบอาชีพด้านการเกษตรที่มีความหลากหลายอาชีพ การใช้แรงงานในการประกอบอาชีพการเกษตรจึงมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นกลุ่มอาชีพหลักที่สำคัญดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านการเกษตร

ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอนิคมพัฒนา ปี ๒๕๖๗

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าวนาปี	ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	มัน สำปะหลัง	อ้อย โรงงาน	ยางพารา	ปาล์ม น้ำมัน	กาแฟ	รวมพื้นที่ การเกษตร ทั้งหมด
ชมพู	๒๐๙,๓๗๕	๒๑,๑๙๖.๘๑	๒,๙๖๖.๗๕	๗,๕๙๗.๗๕	๖๕.๕๐	๔,๗๖๙.๔๘	๘	๒๕.๕๐	๓๖,๖๐๔.๒๙
บ้านมุง	๑๕๓,๗๕๐	๕,๗๕๙.๖๗	๒,๑๖๕.๒๑	๕๙๓.๗๘	๘๔๙.๔๔	๑๐๖.๗๖	๑๕.๕๐		๙,๔๙๐.๓๖
ไทร ย้อย	๑๔๑,๔๓๗	๒๕,๔๘๓.๙๔	๘๘๗.๕๐	๑๐๒.๕๐	๖๔.๕๐	๔.๒๕			๒๖,๕๔๒.๖๙
วังโพรง	๔๔,๔๒๑.๘๗๕	๒๗,๘๓๘.๙๕	๒,๕๖๘.๑๒	๑,๔๔๖.๙๑	๓๗๐		๑๑		๓๒,๒๓๔.๙๘
บ้าน น้อยฯ	๕๖,๒๗๕	๑๔,๘๒๕.๕๔	๔๓๘.๘๓	๑,๓๙๖.๒๘	๗๕๙.๐๘	๖๓.๕๐	๗๓.๒๕		๑๗,๕๕๖.๔๘
เนิน มะปราง	๖๐,๔๗๕	๑๒,๕๕๗.๖๔	๒๑๐.๘๕	๘๑๕.๕๘	๑๐๘.๔๐	๕๔.๒๕	๖๔		๑๓,๘๑๐.๗๒
วังยาง	๕๔,๓๗๕	๑๑,๐๖๔	๔,๙๔๐.๑๖	๑,๒๘๖.๕๖	๒,๕๘๕.๘๓	๑๘๕.๒๕			๒๐,๐๖๑.๘๐
พื้นที่ รวม	๗๒๐,๑๐๙	๑๑๘,๗๒๗	๑๔,๑๗๗	๑๓,๒๓๙	๔,๘๐๓	๕,๑๘๓	๑๗๒	๒๕.๕๐	๑๕๖,๓๐๑.๓๒

ที่มา :กรมส่งเสริมการเกษตร, <https://farmer.doae.go.th> สำนักงานเกษตรอำเภอนิคมพัฒนา,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านปศุสัตว์

ตำบล	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
ชมพู	๖๐	๑,๔๔๑							
บ้านมุง	๗	๑๒๘							
ไทรย้อย	๑๐	๗๕							
วังโพรง	๒๐	๒๑๐							
บ้านน้อยๆ	๒๐	๑๔๑							
เนินมะปราง	๔	๑๐๐							
วังยาง	๑๐	๙๒							
พื้นที่รวม		๒,๑๘๗							

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเนินมะปราง ,พ.ศ.๒๕๖๘

๖.๒ สถาบันการเงิน แหล่งเงินทุนในพื้นที่

(๑) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเนินมะปราง

(๒) ธนาคารออมสิน สาขาเนินมะปราง

(๓) สหกรณ์นิคมวังทอง

รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว

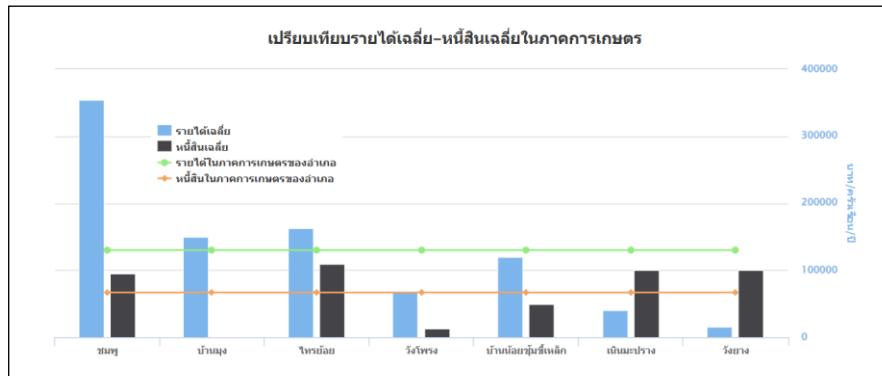
ประชากรอำเภอเนินมะปรางส่วนมากประกอบอาชีพด้านการเกษตร (ทำนา ทำไร่ ทำสวน) อาชีพรองลงมาคือรับจ้างและค้าขาย

(๔) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร (จากผลการจัดเก็บข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๖๘)

ที่	ตำบล	รายได้เฉลี่ย(บาท)
๑	ชมพู	๖๒,๒๐๒.๒๕
๒	บ้านมุง	๗๐,๕๐๗.๔๑
๓	ไทรย้อย	๙๐,๓๔๒.๘๗
๔	วังโพรง	๙๐,๒๓๓.๓๘
๕	บ้านน้อยซุ้มขี้เหล็ก	๘๔,๙๘๑.๒๖
๖	เนินมะปราง	๙๔,๕๕๗.๕๕
๗	วังยาง	๗๒,๗๙๑.๑๔
รายได้เฉลี่ยของอำเภอ ๗๙,๒๐๑.๒๙ บาท		

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเนินมะปรางปี ๒๕๖๘

(๓) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

ภาพที่ ๑๐ แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกรอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก
(ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร, <https://farmer.doae.go.th> สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง, พ.ศ.๒๕๖๘)

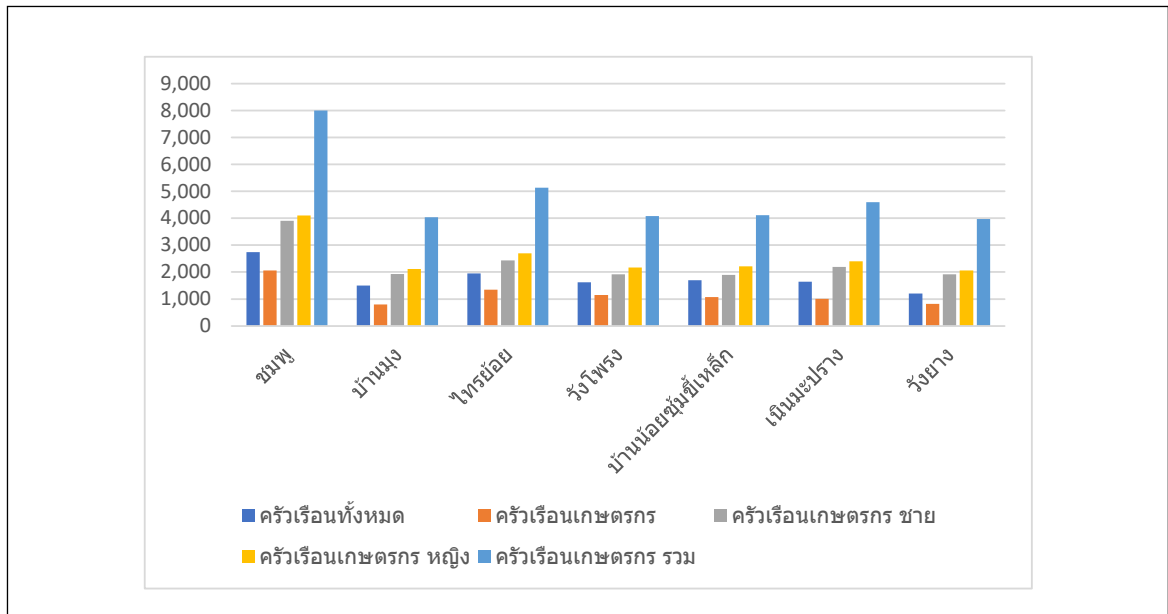
๖.๓ จำนวนครัวเรือน

อำเภอเนินมะปราง มีประชากรทั้งสิ้น ๓๓,๙๔๓ คน จำนวนครัวเรือน ๑๒,๓๕๔ ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย ๑๖,๑๘๔ คน หญิง ๑๗,๗๕๙ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธ มีรายละเอียดแยกเป็นตำบล ดังนี้

ตารางที่ ๙ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอเนินมะปราง

ที่	ตำบล	ครัวเรือน ทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	ชมพู	๒,๗๔๖	๒,๐๕๗	๓,๙๐๓	๔,๐๙๘	๘,๐๐๑
๒	บ้านมุง	๑,๔๙๖	๗๙๙	๑,๙๓๐	๒,๑๑๒	๔,๐๔๒
๓	ไทรย้อย	๑,๙๕๔	๑,๓๔๔	๒,๔๓๓	๒,๖๙๙	๕,๑๓๒
๔	วังโพรง	๑,๖๑๗	๑,๑๕๓	๑,๙๑๔	๒,๑๗๑	๔,๐๘๕
๕	บ้านน้อยชุมชู้เหล็ก	๑,๖๙๙	๑,๐๗๐	๑,๘๙๕	๒,๒๑๕	๔,๑๑๐
๖	เนินมะปราง	๑,๖๓๘	๑,๐๐๖	๒,๑๙๕	๒,๔๐๔	๔,๕๙๙
๗	วังยาง	๑,๒๐๔	๘๒๓	๑,๙๑๔	๒,๐๖๐	๓,๙๗๔
รวม		๑๒,๓๕๔	๘,๒๕๒	๑๖,๑๘๔	๑๗,๗๕๙	๓๓,๙๔๓

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเนินมะปราง ,พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๑ แสดงจำนวนประชากร ครวเรือน และครวเรือนเกษตรกร อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก
(ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเนินมะปราง, พ.ศ.๒๕๖๘)

๖.๔ การศึกษา

ในเขตพื้นที่อำเภอเนินมะปรางประกอบด้วย

๑) โรงเรียนมัธยมศึกษาเขต ๓๙ จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่

๑.๑ โรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา	ตำบลเนินมะปราง
๑.๒ โรงเรียนไทรย้อยพิทยาคม	ตำบลไทรย้อย
๑.๓ โรงเรียนวังโพรงพิทยาคม	ตำบลวังโพรง

๒) ระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต ๒ จำนวน ๓๒ แห่ง

ได้แก่

๒.๑ โรงเรียนบ้านเนินมะปราง	เทศบาลตำบลเนินมะปราง
๒.๒ โรงเรียนเนินดินราษฎร์อุทิศ	ตำบลเนินมะปราง
๒.๓ โรงเรียนบ้านใหม่ทองประเสริฐ	ตำบลเนินมะปราง
๒.๔ โรงเรียนบ้านหนองขอนประชาสวรรค์	ตำบลเนินมะปราง
๒.๕ โรงเรียนบ้านพัฒนาดงน้อย	ตำบลบ้านน้อยชุมชีเหล็ก
๒.๖ โรงเรียนบ้านผาทำพล	ตำบลบ้านน้อยชุมชีเหล็ก
๒.๗ โรงเรียนบ้านน้อยชุมชีเหล็ก	ตำบลบ้านน้อยชุมชีเหล็ก
๒.๘ โรงเรียนบ้านหนองไผ่ยางดำ	ตำบลบ้านน้อยชุมชีเหล็ก
๒.๙ โรงเรียนชุมชนบ้านไทรย้อย	ตำบลไทรย้อย
๒.๑๐ โรงเรียนบ้านหนองขมิ้น	ตำบลไทรย้อย
๒.๑๑ โรงเรียนบ้านเขาดิน	ตำบลไทรย้อย
๒.๑๒ โรงเรียนบ้านพุกระโดน	ตำบลไทรย้อย

๒.๑๓ โรงเรียนบ้านโคกวังสาร	ตำบลไทรย้อย
๒.๑๔ โรงเรียนบ้านผาเรียงมี	ตำบลไทรย้อย
๒.๑๕ โรงเรียนบ้านไทรดงยั้ง	ตำบลวังยาง
๒.๑๖ โรงเรียนบ้านวังยาง	ตำบลวังยาง
๒.๑๗ โรงเรียนวัดบ้านมุง	ตำบลบ้านมุง
๒.๑๘ โรงเรียนบ้านใหม่สามัคคี	ตำบลบ้านมุง
๒.๑๙ โรงเรียนบ้านหัวเขาราชบุรินทร์บำรุง	ตำบลบ้านมุง
๒.๒๐ โรงเรียนบ้านลำภาศ	ตำบลบ้านมุง
๒.๒๑ โรงเรียนบ้านห้วยบ่อทอง	ตำบลบ้านมุง
๒.๒๒ โรงเรียนบ้านวังดินเหนียว	ตำบลวังยาง
๒.๒๓ โรงเรียนบ้านเขาเขียว	ตำบลวังโพรง
๒.๒๔ โรงเรียนบ้านวังโพรง	ตำบลวังโพรง
๒.๒๕ โรงเรียนบ้านหนองคู่	ตำบลวังโพรง
๒.๒๖ โรงเรียนบ้านทุ่งยาว	ตำบลวังโพรง
๒.๒๗ โรงเรียนบ้านน้ำปาด	ตำบลชมพู
๒.๒๘ โรงเรียนบ้านรักไทยร่มเกล้าอุปถัมภ์	ตำบลชมพู
๒.๒๙ โรงเรียนวัดปลวกง่าม	ตำบลชมพู
๒.๓๐ โรงเรียนบ้านชำร้าง	ตำบลชมพู
๒.๓๑ โรงเรียนบ้านชมพู	ตำบลชมพู
๒.๓๒ โรงเรียนบ้านวังขวัญ	ตำบลชมพู

๓) ระดับอนุบาล ๙ แห่ง (เขตเทศบาล) ได้แก่ เทศบาลตำบลเนินมะปราง เทศบาลตำบลไทรย้อยและเทศบาลตำบลบ้านมุง

๔) สังกัดเอกชน จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่

๔.๑ โรงเรียน เอ.เจ.เนินมะปราง

ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียน ๑ แห่ง คือ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ

การศึกษาตามอัธยาศัย

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานพยาบาลของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑ โรงพยาบาลเนินมะปราง

๒. สถานพยาบาลของเอกชน ประกอบด้วย

๑) สถานพยาบาลของเอกชน จำนวน ๒ แห่ง

๒) ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน ๓ แห่ง

๓) ร้านขายยาแผนโบราณ - แห่ง

๔) คลินิกทันตกรรม - แห่ง

๕) สถานผดุงครรภ์ ...๓... แห่ง

๓. จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

๑) แพทย์ จำนวน๖..... คน

๒) ทันตแพทย์ จำนวน ...๖... คน

๓) เกษีกร จำนวน๖..... คน

๔) พยาบาล จำนวน ...๕๒..... คน

๕) เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ..๑๒๓..... คน

๖) อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน ...๑,๒๐๐.. คน

๖.๖ ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม

๑. การนับถือศาสนา

๑) ศาสนา ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประมาณ ๙๕ % และ ศาสนา
อื่นๆ ประมาณ ๕ %

๒. วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

๑) งานประเพณี

ประเพณี และพิธีกรรม

อำเภอเนินมะปราง มีงานประเพณีเกี่ยวกับความเชื่อประเพณีวัฒนธรรมซึ่งเป็น งานที่
จัดกันเป็นประจำทุกปี ดังนี้

ประเพณีการแห่ปราสาทผึ้ง

การแห่ปราสาทผึ้ง เป็นประเพณีสำคัญงานหนึ่งในเดือนสิบเอ็ด การแห่ปราสาทผึ้งนั้นเป็น
การถวายแด่องค์พระธาตุเชิงชุม การแห่ปราสาทผึ้งมีการสืบทอดมาจากพระธาตุศรีสองรัก อำเภอด่านซ้าย
จังหวัดเลย เนื่องจากบรรพบุรุษชาวบ้านอำเภอเนินมะปรางส่วนใหญ่อพยพมาจากอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย
จึงได้นำความเชื่อและวัฒนธรรมที่เดิมติดตามมาด้วย สำหรับตำนาน ของการทำปราสาทผึ้ง มาจากคติที่เชื่อว่
เป็นการทำบุญเพื่อให้ได้ไปเกิดในภพหน้า เช่น การไปเกิดในสวรรค์ก็จะมีปราสาทอันสวยงามแวดล้อมด้วย
นางฟ้าเป็นบริวาร ถ้าเกิดใหม่ในโลกมนุษย์จะมีแต่ความมั่งมีศรีสุขแต่ปัจจุบันคนอีสานถือว่าประเพณีนี้เป็นการ
ร่วมงานบุญบนความรื่นเริงอันยิ่งใหญ่ ในรอบปี เนื่องจากเป็นช่วงที่ว่างจากงาน

ประเพณีการไหว้เจ้าพ่อแสนเมือง

เป็นความเชื่อที่ชาวบ้านเนินมะปรางได้รับมาจากปู่ย่าตายาย และได้ถือปฏิบัติ สืบทอดกัน
มากกว่า ๗๐ ปี บริเวณสถานที่ตั้งของศาลเจ้าพ่อแสนเมืองตั้งอยู่ตรงข้ามกับวัดเนินมะปราง หมู่ที่ ๒ ตำบล
เนินมะปราง และบริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก มีเนื้อที่ประมาณ ๑ ไร่ ๒ งาน
การไหว้เจ้าพ่อแสนเมือง จัดในวันอังคารข้างขึ้นของเดือนแปด ก่อนวันเข้าพรรษา ๑ สัปดาห์ ประเพณีนี้
ชาวบ้านเรียกว่า “การเลี้ยงเจ้าบ้าน” ตลอดระยะเวลาเข้าพรรษา ๓ เดือน จะไม่มีการเก็บนใด ๆ ทั้งสิ้น เมื่อ
พ้นจากวันเข้าพรรษาแล้วจะมีวันที่ห้ามเก็บนอย่างเด็ดขาดคือ วันพุธ วันพระ ๘ ค่ำ และ ๑๕ ค่ำ ก่อนวัน
ทำพิธี ๑ วัน ชาวบ้านจะมาช่วยกันทำความสะอาดบริเวณศาลโดยการเก็บกวาดใบไม้เศษใบไม้แห้ง ซึ่งตลอด
ระยะเวลา ๑ ปีเต็ม จะไม่มีการเก็บกวาดแต่อย่างใด จากนั้นก็ช่วยกันตกแต่งศาล หรือตกแต่งห่อเสียใหม่
การตกแต่งศาลนั้นจะต้องตกแต่งกันทุกปี สิ่งที่น่ามาตกแต่งได้แก่ ฝาดาว บันไดแก้ว โข่ พวงมาลัย เป็นต้น

ประเพณีผีนางด้ง

นางด้ง เป็นการละเล่นแต่ครั้งสมัยโบราณ ซึ่งผู้สืบทอดมาตั้งแต่ครั้งสมัยปู่-ย่า ตา-ยาย ซึ่งแต่ก่อนจะมีการละเล่นอย่างอื่นอีกมากมาย จากการสอบถามผู้สูงอายุคนแก่คนแก่ของหมู่บ้านเล่าให้ฟังว่า สมัยก่อนจะมีการละเล่นมากมายหลายอย่างตามความเชื่อถือ ผี สาง เทวดา จะเข้าแค่แขนของคนทรง และยังมีการละเล่นอีกบางอย่างที่คนเฒ่าคนแก่ได้เล่าให้ฟังว่า ผี สาง เทวดา จะเข้าทรงทั้งตัว คือ นางแม่สี นางช้าง แต่ปัจจุบันจะเหลือการละเล่น เพียงแค่ นางด้งเท่านั้น แต่บางปีก็มีการละเล่น นางหัวควาย นาไซ นางซ้อง บ้างแต่ก็ ไม่ค่อยนิยม ที่นิยมมากและก็จะเล่นสืบทอดกันมาตลอดคือ นางด้ง จะเล่นกันตั้งแต่เด็กไปจนถึงผู้ใหญ่ การละเล่นเหล่านี้จะเล่นกันในเวลากลางคืนยกเว้นวันพระ และจะเล่นกันในช่วงเทศกาลสงกรานต์ และวันสงกรานต์ของชาวบ้านชุมพวงจะเล่นกันทั้งหมด ๗ วัน วันสุดท้ายของวันสงกรานต์คือวันที่ ๑๙ เมษายน จะมีพิธีรดน้ำดำหัวคนเฒ่าคนแก่และสรงน้ำพระ จะทำสืบทอดกันมาทุกปี

ประเพณีก่อพระเจดีย์ทราย

เมื่อสมัยของปู่ ของปู่ ย่า ตา ยาย พวกกันก่อพระเจดีย์ทรายมาตั้งแต่ครั้งโบราณ ซึ่งถือปฏิบัติต่อกันมานับกว่า ๑๐๐ ปีได้ ซึ่งจากการสอบถาม ปู่ย่า ตายาย เล่าให้ฟังว่าตั้งแต่ ยังเด็กปู่ย่า ตายายของท่านได้พากันก่อพระเจดีย์ทรายตั้งแต่จำความได้ การก่อพระเจดีย์ทราย เป็นการทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้กับเจ้าชน นานชน แม่ซื่อ แม่หา เจ้ากรรม นายเวร ปู่ย่า ตายาย ซึ่งจะก่อพระเจดีย์ทรายในวันที่ ๑๔ ค่ำเดือน ๔ หรือเรียนตามภาษาชาวบ้านว่า เดือนสี่ดับ หรือวันโกน พอถึงวันก่อนจะรู้กันเองและเริ่มขนทรายเข้าวัดกันช่วงบ่ายของวันขึ้น ๑๔ ค่ำเดือน ๔ ทรายส่วนใหญ่ก็จะนำมาจากลำห้วยแถวๆ หมู่บ้าน ตอนเย็นก็เริ่มก่อพระทรายกัน ช่วยกันก่อ ตั้งแต่ปู่ย่า ตายาย พ่อแม่พี่น้องจนถึงลูกหลานมาช่วยกันก่อพระทราย และตกแต่งให้สวยงามคอบครัวละกองแล้วแต่ว่าขนาดจะใหญ่หรือเล็ก พระทราย ๑ กอง ส่วนใหญ่ประกอบไปด้วย ดอกไม้ กระจบกรน้ำหรือขวดน้ำ จะใส่น้ำและแบ่งหอมไม้ขาว จะทาสีให้สวยงามก็ได้หรือไม่ก็ได้ ที่ขาดไม่ได้ก็คือ การเขียนธง เราจะเขียนของมาและอุทิศส่วนกุศลให้กับเจ้าชน นายชน แม่ซื่อ แม่หา เจ้ากรรม นายเวร พระแม่คงคา เจ้าป่า เจ้าเขา ปู่ย่า ตายาย หรือผู้ล่วงลับไปแล้ว และจะโยงสายสิญจน์จากพระประธานบนศาลา ก่อพระทรายเสร็จก็จะพรมน้ำผสมแบ่งหอมและโรยแบ่งหอมบนพระทรายพอตอนค่ำก็จะจุดธูปเทียนที่พระทรายและก็ฟังพระสวดข้างพระทราย ของตนเองและกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล พอเช้าวันรุ่งขึ้นก็ไปทำบุญตักบาตรที่วัด ซึ่งตรงกับ แรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๔ จะทำบุญตักบาตร ๓ วันและพระทรายก็จะทิ้งไว้จนครบสามวันถึงจะรื้อได้ ตามความเชื่อที่ว่าช่วงสามวันที่ทิ้งไว้เจ้าชนนายชน แม่ซื่อ แม่หา เจ้ากรรม นายเวร พระแม่ธรณี พระแม่คงคา เจ้าป่า เจ้าเขา ปู่ย่า ตายาย หรือผู้ล่วงลับไปแล้ว จะมาตรวจพระทราย ตรวจธง มาอ่านธงที่เราเขียนตามความเชื่อถือของชาวบ้าน ที่เล่าให้ฟังต่อกันมา การก่อพระเจดีย์ทรายนี้ทำกันมาตั้งแต่การก่อตั้งวัดชุมพวง ตำบลชุมพวง อำเภอเนินมะปราง

ประเพณีบุญบั้งไฟ

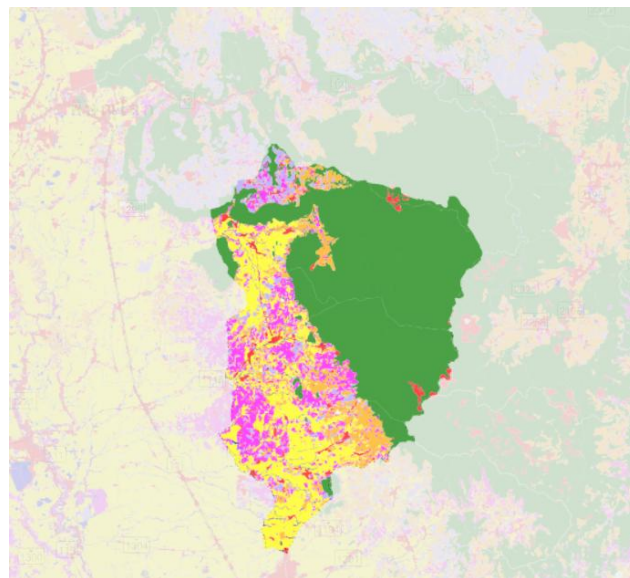
รูปแบบประเพณี ประเพณีบุญบั้งไฟ แบ่งงานออกเป็นงานใหญ่ ๆ สองงานด้วยกันคือวันแรกเริ่มตั้งแต่เวลาประมาณ ๑๐.๐๐ น. เป็นขบวนแห่บั้งไฟสวยงามไปตามถนนสายหลักใจกลางเมือง ในวันนี้ชาวบ้านจากคุ้มต่าง ๆ จะนำบั้งไฟขึ้นขบวนรถที่ตกแต่งประดับประดาอย่างสวยงามเป็นลวดลายไทยงามวิจิตร นำแห่แห่นด้วยขบวนรำประกอบดนตรีพื้นเมือง ขบวนรถบางทีจะเป็นธิดาบั้งไฟโก้ เทพบุตรเทพธิดาตัวน้อย ๆ หรือแม้กระทั่งเรื่องราวจำลองจากนิยายพื้นบ้านปรัมปรา เช่นเรื่องท้าวผาแดง นางไอ่ เป็นต้น นอกจากนี้ที่จะขาดไม่ได้ก็คือขบวนรื้อวิวประเพณีเนื้อหาสาระและตลกขบขันต่าง ๆ ที่เปิดโอกาสให้ชาวเมืองที่ต่างอายุกันได้มีโอกาสเข้าร่วมงานอย่างเสมอหน้าและ มาประกวดประชันกันอย่างสนุกสนาน ส่วนวันที่สอง เริ่มแต่เช้าที่สวนพญาแถนเป็นการประกวดการจุดบั้งไฟ มีการประกวดบั้งไฟขึ้นสูงและบั้งไฟประเพณีต่างๆ ในขณะที่ชาวบ้านชาวคุ้มต่าง ๆ ก็จะยกขบวนออกร้องรำทำเพลงกันตลอดทั้งวันอย่างสนุกสนาน

๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอนีนมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

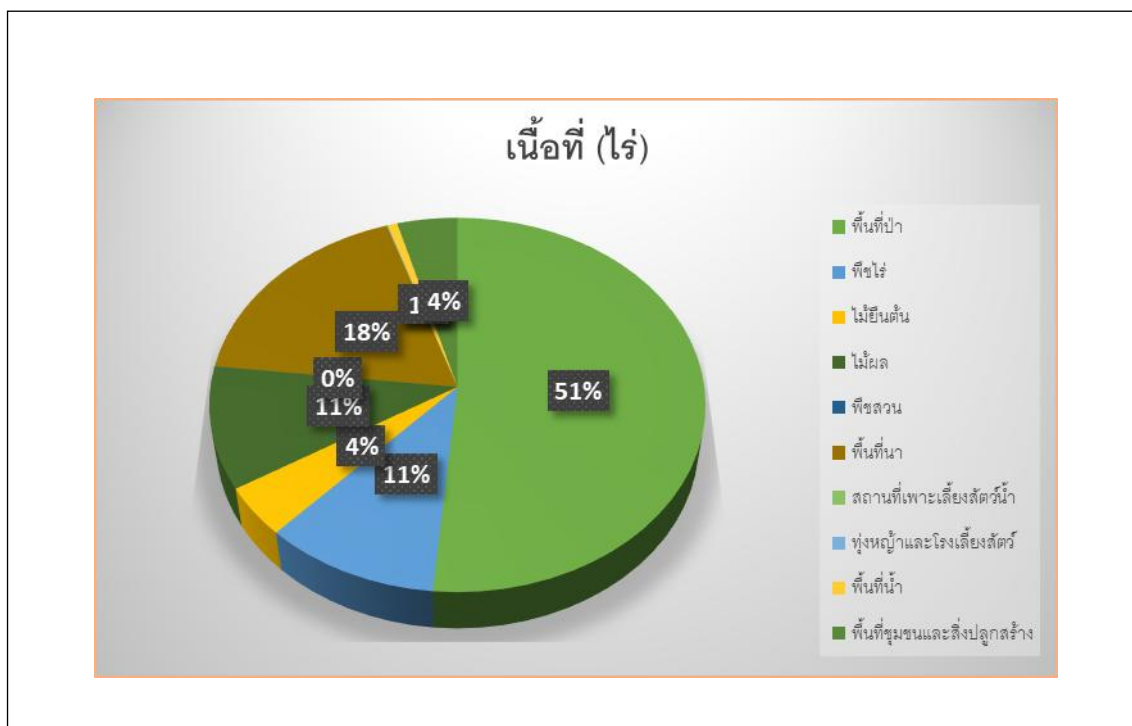
อำเภอนีนมะปรางมีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่อำเภอนีนมะปรางเป็นพื้นที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ลาดชันสูง มีพื้นที่ป่าจำนวน ๓๕๖,๗๑๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๔๓ พื้นที่นาจำนวน ๑๒๕,๙๔๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๑๖ พื้นที่พืชไร่จำนวน ๗๓,๐๒๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕๓ พื้นที่ไม้ผลจำนวน ๗๒,๗๕๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๔๙ และไม้ยืนต้นจำนวน ๒๙,๘๑๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๓

ตารางที่ ๑๐ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอนีนมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๓๕๖,๗๑๕.๕๒	๕๑.๔๓
พืชไร่	๗๓,๐๒๗.๐๓	๑๐.๕๓
ไม้ยืนต้น	๒๙,๘๑๑.๒๐	๔.๓
ไม้ผล	๗๒,๗๕๗.๔๔	๑๐.๔๙
พืชสวน	๒๒๘.๙๒	๐.๐๓
พื้นที่นา	๑๒๕,๙๓๙.๙๓	๑๘.๑๖
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๔๘.๘๒	๐.๐๑
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๔๑๘.๕๙	๐.๐๖
พื้นที่น้ำ	๔,๘๐๔.๐๖	๐.๖๙
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒๙,๘๐๙.๘๐	๔.๓

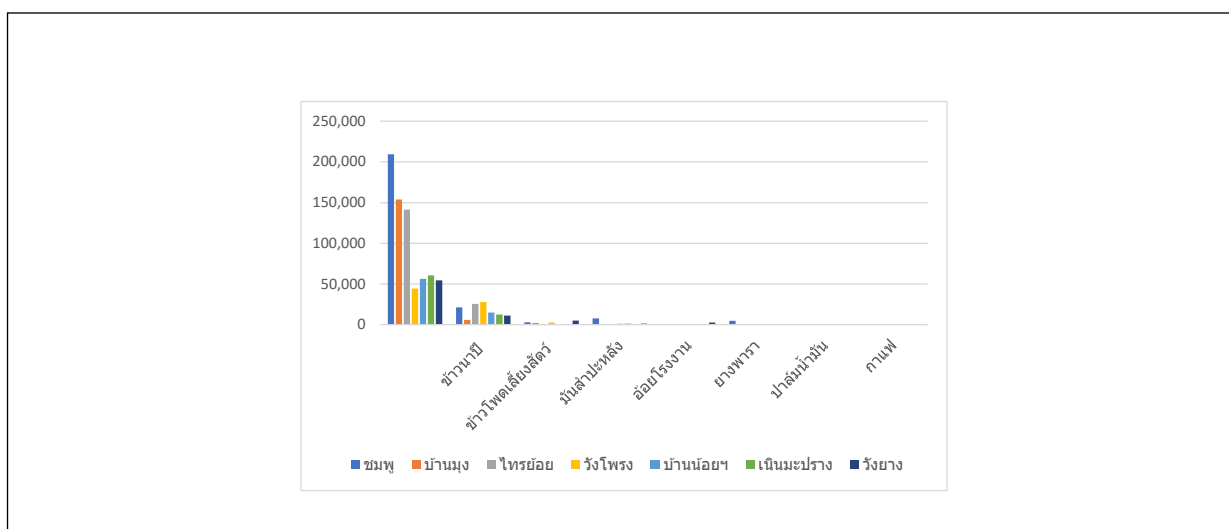
ภาพที่ ๑๒ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอนีนมะปราง จังหวัดพิษณุโลก
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๑๓ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

อำเภอเนินมะปรางพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๑๑๘,๗๒๗ ไร่ รองลงมาคือ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีพื้นที่ปลูกจำนวน ๑๔,๑๗๗ ไร่ และ มันสำปะหลัง มีพื้นที่ปลูกจำนวน ๑๓,๒๓๙ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูก ยางพารา อ้อยโรงงาน ปาล์มน้ำมัน กาแฟ

ภาพที่ ๑๔ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก
(ที่มากรมส่งเสริมการเกษตร, <https://farmer.doae.go.th> สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง, พ.ศ.๒๕๖๗)

๙ องค์การและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอเนินมะปราง มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๑ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ลำดับที่	ชื่อผู้ประกอบการ	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	รายละเอียดที่อยู่	หมู่ที่	ตำบล/เขต	อำเภอ	จังหวัด
1	นางภรพร บุญมี	นาง ภรพร บุญมี	178/1	หมู่ที่ 3	วังคันทน์เขียว	วังยาง	เนินมะปราง พิษณุโลก
2	กลุ่มรวมใจทำไม้กวาดบ้านหนองตุ้	นาย สมศักดิ์ อนุสนธิ์	20	หมู่ที่ 3	หนองตุ้	วังโพรง	เนินมะปราง พิษณุโลก
3	กลุ่มเย็บจักรอุตสาหกรรมชมพู	นาง สุจิตรา ยศปัญญา	55	หมู่ที่ 4	ช้างรัง	ชมพู	เนินมะปราง พิษณุโลก
4	กลุ่มสตรีสหกรณ์การเกษตรเนินมะปรางจำกัดบ้านทุ่งนาดี	นาง ละเมียด ม่วงอ่อง	72	หมู่ที่ 5	ทุ่งนาดี	วังยาง	เนินมะปราง พิษณุโลก
5	กลุ่มอาชีพสตรีบ้านปลวกง่าม	นาง ประนอม จันทร์ก่อโต	147	หมู่ที่ 5	ปลวกง่าม	ชมพู	เนินมะปราง พิษณุโลก
6	กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ด้วยไหมประดษฐ์	นาง อ้อย ทูเรียนโฮงสงค์	68/2	หมู่ที่ 6	หนองหญ้าปล้อง	ชมพู	เนินมะปราง พิษณุโลก
7	กลุ่มจักสานบ้านปลวกง่าม	นาง สรวงใจ เพชร	210	หมู่ที่ 5	ปลวกง่าม	ชมพู	เนินมะปราง พิษณุโลก
8	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองหญ้าปล้อง	นาง ภริณา วันนาคหม่อง	36	หมู่ที่ 6	หนองหญ้าปล้อง	ชมพู	เนินมะปราง พิษณุโลก
9	กลุ่มทอผ้าฝ้ายแกมไหม	นาง ไว เทียนใสง	134	หมู่ที่ 4	ช้างรัง	ชมพู	เนินมะปราง พิษณุโลก
10	กลุ่มแม่บ้านวังยางใต้	นาง ทองคำ บุญญาคำ	474	หมู่ที่ 7	วังยางใต้	วังยาง	เนินมะปราง พิษณุโลก
11	กลุ่มทอเสือก	นาง อนงค์ อินทราสา	149/1	หมู่ที่ 3	ผาผึ้ง	ไทรย้อย	เนินมะปราง พิษณุโลก
12	นายสมประสงค์ อารมณฺ์ชื่น	นาย สมประสงค์ อารมณฺ์ชื่น	51/1	หมู่ที่ 7	รักไทย	ชมพู	เนินมะปราง พิษณุโลก
13	นิตยาแซนวิช(นายทองหล่อ โสภา)	นาย ทองหล่อ โสภา	119	หมู่ที่ 6	นา	เนินมะปราง	เนินมะปราง พิษณุโลก
14	กลุ่มสตรีเย็บผ้าบ้านไทรทอง	นาง สรวิศ ศรีสอนรัต	55/2	หมู่ที่ 2	ไทรทอง	วังยาง	เนินมะปราง พิษณุโลก
15	กลุ่มทอผ้าบ้านผาผึ้ง	นาง บัณฑิต อินทราสา	92	หมู่ที่ 3	ผาผึ้ง	ไทรย้อย	เนินมะปราง พิษณุโลก
16	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านผาผึ้ง	นางสุจิตา ชุมภู	156	หมู่ที่ 3	ผาผึ้ง	ไทรย้อย	เนินมะปราง พิษณุโลก
17	กลุ่มจักสานด้วยไม้ไผ่	นางสาว ภรณี หงษ์ชุมแพ	133/2	หมู่ที่ 13	ทุ่งไธสง	ชมพู	เนินมะปราง พิษณุโลก
18	กลุ่มจักสานบ้านหนองอีป้อง	นาง ทองสน ชื่นโคตร	78	หมู่ที่ 10	หนองอีป้อง	ชมพู	เนินมะปราง พิษณุโลก
19	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองขอนเหนือ	นาง รันดา จันทร์แจ่ม	153	หมู่ที่ 9	หนองขอนเหนือ	เนินมะปราง	เนินมะปราง พิษณุโลก
20	กลุ่มแม่บ้านส่งของตำบลบ้านม่วง	นาย ทัด พุทธิแสน	251	หมู่ที่ 4	ลำภาด	บ้านม่วง	เนินมะปราง พิษณุโลก
21	นายวิสูตร ธรรมสัทย์	นาย วิสูตร ธรรมสัทย์	262/1	หมู่ที่ 2	วังขวัญ	วังโพรง	เนินมะปราง พิษณุโลก
22	นายวันชัย กาญจนเพ็ญ	นาย วันชัย กาญจนเพ็ญ	5	หมู่ที่ 7	รักไทย	ชมพู	เนินมะปราง พิษณุโลก
23	นายรายณต์สินี เพชรประดิษฐ์	นาย รายณต์สินี เพชรประดิษฐ์	164	หมู่ที่ 11	ถาวรพัฒนา	บ้านน้อยชุมแพ	เนินมะปราง พิษณุโลก
24	กลุ่มสร้างสร้งงานรีไซเคิล	นาง สุกัญญา ศรีเมืองช้าง	381	หมู่ที่ 8	ไทรย้อย	ไทรย้อย	เนินมะปราง พิษณุโลก
25	กลุ่มขนมไทยพื้นบ้าน	นาง หริน น้อยเขียว	46/1	หมู่ที่ 8	ไทรย้อย	ไทรย้อย	เนินมะปราง พิษณุโลก
26	กลุ่มสตรีเย็บผ้าบ้านคลองตะเคียน	นาย แดง เสาเยี่ยม	72	หมู่ที่ 1	คลองตะเคียน	วังยาง	เนินมะปราง พิษณุโลก
27	นางสำเนียง รัตนไทย	นาง สำเนียง รัตนไทย	356	หมู่ที่ 4	ช้างรัง	ชมพู	เนินมะปราง พิษณุโลก
28	กลุ่มทอเสือกบ้านหนองหญ้าปล้อง	นาง ศรีมาล บุตรนอก	18	หมู่ที่ 6	หนองหญ้าปล้อง	ชมพู	เนินมะปราง พิษณุโลก
29	กลุ่มเพาะเห็ดนางฟ้า	นาง สายฟ้า อาจนึ่ง	77	หมู่ที่ 9	ใหม่เจริญพร	บ้านน้อยชุมแพ	เนินมะปราง พิษณุโลก
30	กลุ่มแปรรูปมะม่วงบ้านคลองขันธ์	นาง รุ่งนภา อาภา	4	หมู่ที่ 12	คลองขันธ์	ไทรย้อย	เนินมะปราง พิษณุโลก
31	กลุ่มแปรรูปมะม่วงบ้านวังน้ำบ่อ	นางบุญส่ง ขาวขุยวิระพันธ์	23/1	หมู่ที่ 13	วังน้ำบ่อ	ไทรย้อย	เนินมะปราง พิษณุโลก
32	นางประพันธ์ อุ่นเมือง	นาง ประพันธ์ อุ่นเมือง	40	หมู่ที่ 8	ผาไทย	ชมพู	เนินมะปราง พิษณุโลก
33	กลุ่มแปรรูปมะม่วงบ้านลำภาด	นาง วาสนา ศิริมาลา	98/2	หมู่ที่ 4	ลำภาด	บ้านม่วง	เนินมะปราง พิษณุโลก
34	นายชัยณรงค์ จันทร์วงศ์	นาย ชัยณรงค์ จันทร์วงศ์	130/2	หมู่ที่ 10	หนองอีป้อง	ชมพู	เนินมะปราง พิษณุโลก
35	นายบุญหลวง การกล่า	นาย บุญหลวง การกล่า	319	หมู่ที่ 2	วังขวัญ	วังโพรง	เนินมะปราง พิษณุโลก
36	โรงสีราษฎร์นิยมพาณิชย์ (บุญชู วงษ์นิยม)	นาย บุญชู วงษ์นิยม	382	หมู่ที่ 4	ช้างรัง	ชมพู	เนินมะปราง พิษณุโลก
37	นางยุพิน แซ่อึ้ง	นาง ยุพิน แซ่อึ้ง	109	หมู่ที่ 6	คลองปากน้ำ	บ้านน้อยชุมแพ	เนินมะปราง พิษณุโลก
38	กลุ่มน้ำพริก 3 แซบ	นางสาว อัญชลี บุญนา	57	หมู่ที่ 1	พุทธโคธ	ไทรย้อย	เนินมะปราง พิษณุโลก
39	นายอนงค์ พวงแสน	นาย อนงค์ พวงแสน	57	หมู่ที่ 7	ดง	เนินมะปราง	เนินมะปราง พิษณุโลก
40	กลุ่มแปรรูปผลไม้ในท้องถิ่น	นาย พิพัฒน์ น้อยพันธ์	182/1	หมู่ที่ 5	เขาคัน	ไทรย้อย	เนินมะปราง พิษณุโลก
41	นายสีทาด จันทร์ทอง	นาย สีทาด จันทร์ทอง	219	หมู่ที่ 5	ปลวกง่าม	ชมพู	เนินมะปราง พิษณุโลก
42	กลุ่มแม่บ้าน บ้านหนองขมิ้น	นาง ละม่อม สีแดง	187	หมู่ที่ 2	หนองขมิ้น	ไทรย้อย	เนินมะปราง พิษณุโลก
43	กลุ่มปลาร้าบ้านเรคลองขันธ์	นาง นกเล็ก แก้วแสน	1/1	หมู่ที่ 12	คลองขันธ์	ไทรย้อย	เนินมะปราง พิษณุโลก
44	กลุ่มสมุนไพร บ้านผาผึ้ง	นาย สุนทร เพชรสร	113	หมู่ที่ 3	ผาผึ้ง	ไทรย้อย	เนินมะปราง พิษณุโลก
45	วิสาหกิจชุมชนไทรย้อยชีววิถี	นางสาว ชีว ไทธรรมรักษา	314	หมู่ที่ 2	หนองขมิ้น	ไทรย้อย	เนินมะปราง พิษณุโลก
46	กลุ่มไม้กวาดสร้างอาชีพบ้านหนองขอนเหนือ	นาง รันดา จันทร์แจ่ม	153	หมู่ที่ 9	หนองขอนเหนือ	เนินมะปราง	เนินมะปราง พิษณุโลก
47	กลุ่มปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ด	นาย สมพงษ์ สังเคน	1/1	หมู่ที่ 12	คลองขันธ์	ไทรย้อย	เนินมะปราง พิษณุโลก
48	นายเข้มแข็งกร ดงปัญญา	นาย เข้มแข็งกร ดงปัญญา	51/1	หมู่ที่ 16	หนองมะตอง	ไทรย้อย	เนินมะปราง พิษณุโลก
49	กลุ่มทำโต๊ะปูนปั้น	นาง สุจิตา สดุด	246	หมู่ที่ 2	วังขวัญ	วังโพรง	เนินมะปราง พิษณุโลก
50	กลุ่มสานผืนผ้าห้วยบ่อทอง	นาง ลำดวล โพธิ์ศรีอาจ	108/4	หมู่ที่ 5	ห้วยบ่อทอง	บ้านม่วง	เนินมะปราง พิษณุโลก
51	กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด	นาย สี่ เสมอชน	637	หมู่ที่ 8	วังกะทะ	วังโพรง	เนินมะปราง พิษณุโลก
52	กลุ่มน้ำพริกสำเร็จรูป	นาง เคือนเพ็ญ มีบุญ	339/4	หมู่ที่ 2	มุงใต้	บ้านม่วง	เนินมะปราง พิษณุโลก
53	กลุ่มถักทอร้อยใจ	นาง สุกัญญา ศรีเมืองช้าง	381	หมู่ที่ 8	ไทรย้อย	ไทรย้อย	เนินมะปราง พิษณุโลก
54	กลุ่มแปรรูปผลไม้บ้านหัวเขา	นาง จำเริญ น้อยจันทร์	176/1	หมู่ที่ 6	หัวเขา	บ้านม่วง	เนินมะปราง พิษณุโลก
55	กลุ่มแปรรูปมะม่วงบ้านลำภาด	นาง วาสนา ศิริมาลา	98/2	หมู่ที่ 4	ลำภาด	บ้านม่วง	เนินมะปราง พิษณุโลก
56	ผ้าทอมือบ้านหนองหญ้าปล้อง	นาง รัตนาภรณ์ เทียวระเก็ง	7/1	หมู่ที่ 6	หนองหญ้าปล้อง	ชมพู	เนินมะปราง พิษณุโลก

57	น.ส.นาธี จันทพร ม.6 ต.ชมพู	นางสาว นาธี จันทพร	43/3	หมู่ที่ 6	หนองหญ้าปล้อง	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
58	นาง เกตุมณี วนกลาง ม.6 ต.ชมพู	นาง เกตุมณี วนกลาง	12/1	หมู่ที่ 6	หนองหญ้าปล้อง	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
59	นาง สุพรรณิณี ราชจักรี ม.6 ต.ชมพู	นาง สุพรรณิณี ราชจักรี	132/1	หมู่ที่ 6	หนองหญ้าปล้อง	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
60	นาง ศรีนวล บุตรนอก ม.6 ต.ชมพู	นาง ศรีนวล บุตรนอก	18	หมู่ที่ 6	หนองหญ้าปล้อง	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
61	นาง สุนี มาทา ม.6 ต.ชมพู	นาง สุนี มาทา	59	หมู่ที่ 6	หนองหญ้าปล้อง	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
62	นาย ทองคุณ มุ่งนา ม.6 ต.ชมพู	นาย ทองคุณ มุ่งนา	135	หมู่ที่ 6	หนองหญ้าปล้อง	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
63	นางพัชรินทร์ ศรีสารคาม	นาง พัชรินทร์ ศรีสารคาม	28/1	หมู่ที่ 1	พุกระโดน	ไทรน้อย	เนินมะปราง	พิษณุโลก
64	นางสาวสิริมา เกตุอินทร์	นางสาว สิริมา เกตุอินทร์	19/5	หมู่ที่ 1	พุกระโดน	ไทรน้อย	เนินมะปราง	พิษณุโลก
65	กลุ่มจักสานผลิตภัณฑ์จากเถาวัลย์	นาง เบญจมาศ สมแสง	229	หมู่ที่ 1	พุกระโดน	ไทรน้อย	เนินมะปราง	พิษณุโลก
66	นางพิมพ์ลักษณ์ บุญคุ้ม	นาง พิมพ์ลักษณ์ บุญคุ้ม	30	หมู่ที่ 1	พุกระโดน	ไทรน้อย	เนินมะปราง	พิษณุโลก
67	กลุ่มแปรรูปมะม่วงบ้านพุกระโดน	นาย ทวี จันทร์โชติ	224	หมู่ที่ 1	พุกระโดน	ไทรน้อย	เนินมะปราง	พิษณุโลก
68	กลุ่มแปรรูปอาหารและผลไม้บ้านมุงเหนือ	นาง จุฑาทิพย์ สังข์แอ็ด	90/2	หมู่ที่ 1	มุงเหนือ	บ้านมุง	เนินมะปราง	พิษณุโลก
69	กลุ่มลำพูนลายประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์ผ้าบ้านช้างรัง	นาง ลำพูน เอนกพงษ์	496	หมู่ที่ 4	ช้างรัง	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
70	กลุ่มสานเคสปี ถิ่นช้างรัง	นาย ประสงค์ ปริกโรจน	614	หมู่ที่ 4	ช้างรัง	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
71	กลุ่มผ้าประทับลาย(บ้านช้างรัง)	นาง ประพัต เทียบชาวนา	174/1	หมู่ที่ 4	ช้างรัง	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
72	กลุ่ม กลิ้วย กลิ้วย (ผลิตภัณฑ์จากกล้วย)	นาง วันดี แนนิล	491	หมู่ที่ 4	ช้างรัง	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
73	นาง สมสวย โสกี ม.4 ต.ชมพู	นาง สมสวย โสกี	54	หมู่ที่ 4	ช้างรัง	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
74	กลุ่มแปรรูปผลไม้ (พินเฟรื่อ)	นาง จุฑาทิพย์ เกตุขนาด	491/2	หมู่ที่ 4	ช้างรัง	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
75	กลุ่มแปรรูปน้ำพริกบ้านช้างรัง	นาง ไว เทียงโธสง	300	หมู่ที่ 4	ช้างรัง	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
76	น.ส. วิไลลักษณ์ นุชนารถ ม.2 ต.ชมพู	นางสาว วิไลลักษณ์ นุชนารถ	254	หมู่ที่ 2	น้ำปาด	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
77	กลุ่มน้ำพริกป่าชุมชนชนน้ำปาด	นาง ละเอียด วรเกิด	288	หมู่ที่ 2	น้ำปาด	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
78	กลุ่มรักษ์ไผ่สามต้น	นาง ขวัญใจ เขียวเฮียง	357	หมู่ที่ 2	น้ำปาด	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
79	กลุ่มขนมจีนและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วย	นาง หรือ สุขคง	344	หมู่ที่ 2	น้ำปาด	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
80	กลุ่มรักษ์ไผ่อ่อนใจ	นาย อนุชา โอภาชนะนันท์	288	หมู่ที่ 2	น้ำปาด	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
81	กลุ่มผ้าเย็บไหม	นาง สุบิน ทับทิมใส	653	หมู่ที่ 4	ช้างรัง	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
82	กลุ่มแปรรูปผลไม้ ชมภู	นาง บัวทิพย์ ไผ่วงษ์	137	หมู่ที่ 3	ชมพูเหนือ	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
83	กลุ่มสวรรค์ประทานพร	นาง สมบุญ กลุณานันท์	246	หมู่ที่ 1	มุงเหนือ	บ้านมุง	เนินมะปราง	พิษณุโลก
84	กลุ่มรักษ์สุขภาพ(สูงวัย)	นาง ดวง อยู่เจริญ	14/1	หมู่ที่ 1	มุงเหนือ	บ้านมุง	เนินมะปราง	พิษณุโลก
85	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วย	นางสาว หลิน ไฉเพ็ชร	205/2	หมู่ที่ 3	ชมพูเหนือ	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
86	กลุ่มสืบสานตำนานชมพู	นาย ตูย์ ทฤษฎี	254	หมู่ที่ 3	ชมพูเหนือ	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
87	แปรรูปหัตถกรรมชุมชนบ้านผาผึ้งไหม	นาง บุญโสม พุกताल	46	หมู่ที่ 3	ผาผึ้งไหม	ไทรน้อย	เนินมะปราง	พิษณุโลก
88	กลุ่มสตรีแปรรูปผลผลิตเกษตร	นาง ประไพ สุขหมอน	43/1	หมู่ที่ 3	ชมพูเหนือ	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
89	กลุ่มชมในฝักรักษ์ชมพู	นาย เวช คำดวงตา	65	หมู่ที่ 3	ชมพูเหนือ	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
90	นายเรือง วิชาชัย	นาย เรือง วิชาชัย	57/1	หมู่ที่ 3	ผาผึ้งไหม	ไทรน้อย	เนินมะปราง	พิษณุโลก
91	นาง ประสาร เอี่ยมชาวนา ม.3 ต.ชมพู	นาง ประสาร เอี่ยมชาวนา	304	หมู่ที่ 3	ชมพูเหนือ	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
92	กลุ่มชมภูรักถิ่นถิ่น	นาง นฤกร เพ็ชชานา	55	หมู่ที่ 3	ชมพูเหนือ	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
93	กลุ่มจักสานบ้านเนินกะบาก	นาง สุตสาคร จันทร์บั้ง	139	หมู่ที่ 4	เนินกะบาก	เนินมะปราง	เนินมะปราง	พิษณุโลก
94	นายเรวัณ สุขอักษร	นาย เรวัณ สุขอักษร	144	หมู่ที่ 3	ผาผึ้งไหม	ไทรน้อย	เนินมะปราง	พิษณุโลก
95	ฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์มูลค่าดีตอน	นาง มาลี วงศุด	163	หมู่ที่ 3	ผาผึ้งไหม	ไทรน้อย	เนินมะปราง	พิษณุโลก
96	นางบัวริน พูลยอด	นาง บัวริน พูลยอด	27/1	หมู่ที่ 12	คลองชัยรัง	ไทรน้อย	เนินมะปราง	พิษณุโลก
97	นางวิภานาฏ ปานงาม	นาง วิภานาฏ ปานงาม	23/1	หมู่ที่ 12	คลองชัยรัง	ไทรน้อย	เนินมะปราง	พิษณุโลก
98	นางสุนันท์ ชุนแผน	นาง สุนันท์ ชุนแผน	57/1	หมู่ที่ 12	คลองชัยรัง	ไทรน้อย	เนินมะปราง	พิษณุโลก
99	สินค้า OTOP นวัตกรรมบ้านใหม่เจริญพร	นาง สายฟ้า อาจบึง	77	หมู่ที่ 9	ใหม่เจริญพร	บ้านน้อยชุมชี่เห่	เนินมะปราง	พิษณุโลก
100	นางสุนันทา วงกรม	นาง สุนันทา วงกรม	1/2	หมู่ที่ 9	ใหม่เจริญพร	บ้านน้อยชุมชี่เห่	เนินมะปราง	พิษณุโลก
101	มะม่วงแช่อิ่ม	นาง สายฟ้า อาจบึง	360/1	หมู่ที่ 9	ใหม่เจริญพร	บ้านน้อยชุมชี่เห่	เนินมะปราง	พิษณุโลก
102	นายโสฬส อาจบึง	นาย โสฬส อาจบึง	445	หมู่ที่ 9	ใหม่เจริญพร	บ้านน้อยชุมชี่เห่	เนินมะปราง	พิษณุโลก
103	กลุ่มน้ำพริกตา-ยาย	นาง ณัฐกมล อินนามี	57/1	หมู่ที่ 9	ใหม่เจริญพร	บ้านน้อยชุมชี่เห่	เนินมะปราง	พิษณุโลก
104	นายสุดใจ จันทร์จำรัส	นาย สุดใจ จันทร์จำรัส	443	หมู่ที่ 9	ใหม่เจริญพร	บ้านน้อยชุมชี่เห่	เนินมะปราง	พิษณุโลก
105	นาย วิเชียร สุวรรณคีรี	นาย วิเชียร สุวรรณคีรี	187/2	หมู่ที่ 2	วังขวัญ	วังโพรง	เนินมะปราง	พิษณุโลก
106	นาย วรชิตวิทย์ นันตะ	นาย วรชิตวิทย์ นันตะ	123	หมู่ที่ 5	ปลวกง่าม	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
107	นายวรชิตวิทย์ นันตะ	นาย วรชิตวิทย์ นันตะ	123	หมู่ที่ 5	ปลวกง่าม	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
108	นายวิเชียร สุวรรณคีรี	นาย วิเชียร สุวรรณคีรี	187/2	หมู่ที่ 2	วังขวัญ	วังโพรง	เนินมะปราง	พิษณุโลก
109	นางวาสนา ศิริมาลา	นาง วาสนา ศิริมาลา	98	หมู่ที่ 4	ลำภาต	บ้านมุง	เนินมะปราง	พิษณุโลก
110	กลุ่มอาชีพชมพูใต้	นาง ธัญญะ สนศิริ	121	หมู่ที่ 1	ชมพูใต้	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
111	กลุ่มสี่เกลอเจอกันบ้านวังน้ำบ่อ	นาง บุญส่ง ชาญชัยวีระพันธ์	23/1	หมู่ที่ 13	วังน้ำบ่อ	ไทรน้อย	เนินมะปราง	พิษณุโลก
112	ทำขนมดอกจอก	นางสาว พิมพ์ไฉ ยศปัญญา	42/1	หมู่ที่ 5	เนินดิน	เนินมะปราง	เนินมะปราง	พิษณุโลก
113	นางชนมศ เพชรประดิษฐ์	นาง ชนมศ เพชรประดิษฐ์	9/1	หมู่ที่ 11	ถาวรพัฒนา	บ้านน้อยชุมชี่เห่	เนินมะปราง	พิษณุโลก
114	กลุ่มพัฒนาถนอมใจ	นาง วันดี อมอรชร	235	หมู่ที่ 5	พัฒนาถนอม	บ้านน้อยชุมชี่เห่	เนินมะปราง	พิษณุโลก

115	วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเพียวฟ้า	นาง ชนมะศ เพชรประดิษฐ์	164	หมู่ที่ 11 การพัฒนา	บ้านน้อยชุมซีเห่	เนินมะปราง	พิษณุโลก
116	กลุ่มจักสานหวดบ้านเนินกระบาก	นางสาว คำคั่น สุจันทร์	81	หมู่ที่ 4 เนินกระบาก	เนินมะปราง	เนินมะปราง	พิษณุโลก
117	กลุ่มจักสานบ้านเนินกระบาก	นางสาว ทศวรี ยศบุญญา	585	หมู่ที่ 1 ชุมชนใหม่ร่วมใจสา	เนินมะปราง	เนินมะปราง	พิษณุโลก
118	กลุ่มจักสานหมวกบ้านหนองอีป้อง	นาง กัมพิลา ศรัวิชัย	67	หมู่ที่ 10 หนองอีป้อง	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
119	กลุ่มแปรรูปกล้วยบ้านหัวเขา	นาง จ้านงค์ ฉ่ำเพียร	95	หมู่ที่ 6 หัวเขา	บ้านมุง	เนินมะปราง	พิษณุโลก
120	กลุ่มทอผ้าหัวเขา	นาง จำเริญ น้อยจันทร์	176/1	หมู่ที่ 6 หัวเขา	บ้านมุง	เนินมะปราง	พิษณุโลก
121	กลุ่มอาชีพคลองแสงใหม่	นาง เพ็ญศรี ร้อยพวง	9	หมู่ที่ 8 คลองแสงใหม่	บ้านน้อยชุมซีเห่	เนินมะปราง	พิษณุโลก
122	กลุ่มแปรรูปมะม่วงบ้านหนองตุ	นาย บุญเป็ง เพตกระ	128/1	หมู่ที่ 3 หนองตุ	วังโพรง	เนินมะปราง	พิษณุโลก
123	นางจำเริญ น้อยพันธ์	นาง จำเริญ น้อยพันธ์	176/1	หมู่ที่ 6 หัวเขา	บ้านมุง	เนินมะปราง	พิษณุโลก
124	นางอมิตา ทำขุนเมือง	นาง อมิตา ทำขุนเมือง	74/1	หมู่ที่ 2 น้ำปาด	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
125	กลุ่มจักสานบ้านมุงเหนือ	นาย บุญเหลือ แสงแก้ว	208	หมู่ที่ 1 มุงเหนือ	บ้านมุง	เนินมะปราง	พิษณุโลก
126	นายพิสิทธ์ พุกยอด	นาย พิสิทธ์ พุกยอด	55	หมู่ที่ 2 ชุมชนใหม่ไทยเจริญ	เนินมะปราง	เนินมะปราง	พิษณุโลก
127	นางสมกริล ดิยานันท์	นาง สมกริล ดิยานันท์	24/2	หมู่ที่ 9 ชำดอง	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
128	สวนราชานนท์	นางนกเล็ก แก้วสระแสน	1/1	หมู่ที่ 12 คลองขับรัง	ไทร้อย	เนินมะปราง	พิษณุโลก
129	น้ำดื่มเพื่อสุขภาพ บึงปอง	นางสาวชยดา ลาพึง	17/2	หมู่ที่ 3 หนองซอน	เนินมะปราง	เนินมะปราง	พิษณุโลก
130	นาย ลพ สีเทียน	นาย ลพ สีเทียน	48/1	หมู่ที่ 3 หนองซอน	เนินมะปราง	เนินมะปราง	พิษณุโลก
131	แม่บ้านคลองไร่	นางสาวเพ็ญพักตร์ ไกรพิมาย	30	หมู่ที่ 7 คลองไร่	บ้านน้อยชุมซีเห่	เนินมะปราง	พิษณุโลก
132	บ้านชำดองโฮมเมท	นางสมกริล ดิยานันท์	24/2	หมู่ที่ 9 ชำดอง	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
133	มะม่วงกวน สวนลุงบุญสม	ณัฐนิชา สงวนศักดิ์	173/3	หมู่ที่ 3 ผาผึ้ง	ไทร้อย	เนินมะปราง	พิษณุโลก
134	ผลิตภัณฑ์สวนบ้านลุง	นางสาวเวฬุณี บัวชัย	90	หมู่ที่ 4 ลำภาต	บ้านมุง	เนินมะปราง	พิษณุโลก
135	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่มะม่วงคุณภาพบ้านวังน้ำบ่อ	ชลธิชา ช่างประดิษฐ์	83	หมู่ที่ 13 วังน้ำบ่อ	ไทร้อย	เนินมะปราง	พิษณุโลก
136	วิสาหกิจชุมชนบ้านโคกสมุนไพรไทย	นางสาวพามาต พลเมือง	107/2	หมู่ที่ 6 โลก	ไทร้อย	เนินมะปราง	พิษณุโลก
137	กาแฟผไท	นางสุริยา ฐานกระโทก	22/3	หมู่ที่ 8 เภาไทย	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
138	วิสาหกิจชุมชนเกษตรยั่งยืนบ้านวังดินเหนียว หมู่ 3	ภทรพร บุญมี	178	หมู่ที่ 3 วังดินเหนียว	วังยาง	เนินมะปราง	พิษณุโลก
139	กลุ่มทอเสื่อบ้านน้อยชุมซีเห่	นางเพ็ญศรี คู่คำสตร์	171/3	หมู่ที่ 3 โป่งไผ่	บ้านน้อยชุมซีเห่	เนินมะปราง	พิษณุโลก
140	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารผลิตภัณฑ์จากอาหารชุมชนบ้านน้ำป่า	นางอมิตา ทำขุนเมือง	74/1	หมู่ที่ 2 น้ำปาด	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
141	สวนศรีคำทอง	นางสาวอัญชลี รองคำภีร์	234/3	หมู่ที่ 5 ปลวกง่าม	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก
142	คลองหลวง มาร์เก็ต	ณัฐกมล ทองพงษ์เนียม	105	หมู่ที่ 8 คลองแสงใหม่	บ้านน้อยชุมซีเห่	เนินมะปราง	พิษณุโลก
143	ไร่ผสม	นางสาวธนาวรรณ ราชานนท์	231	หมู่ที่ 2 หนองขมิ้น	ไทร้อย	เนินมะปราง	พิษณุโลก
144	มะม่วงหอยตลงใหญ่บ้านสวย	นางเสวย น้อยจันทร์	84	หมู่ที่ 6 หัวเขา	บ้านมุง	เนินมะปราง	พิษณุโลก
145	ไร่ชัยนพแสงแก้ว	นางสาวคุณไชยศิริบุญ ชัยนพแสงแก้ว	9/2	หมู่ที่ 12 คลองขับรัง	ไทร้อย	เนินมะปราง	พิษณุโลก
146	เซรามส์ไอซ์สนรา	สราวุธ จรัสท้าวจรกุล	1/1	หมู่ที่ 7 รักไทย	ชมพู	เนินมะปราง	พิษณุโลก

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเนินมะปราง,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๒ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๑๕๖
เครื่องดื่ม	๙
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๓๗
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๘๙
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๓
รวม	๒๙๔

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเนินมะปราง,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๓ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอเนินมะปราง

		ข้อมูล ณ วันที่ 18 พฤษภาคม 2568			
	ชื่อ	ที่ตั้ง	จำนวนสมาชิก (หญิง)	จำนวนสมาชิก (ชาย)	รวมจำนวนสมาชิก
1	วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมการเกษตรเนินดิน	เลขที่ 185 หมู่ 5 ตำบลเนินมะปราง อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	3	4	7
2	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหาวังหมี่	เลขที่ 156 หมู่ 3 ตำบลไทรย้อย อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	29	3	32
3	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่บ้านหาวังหมี่ หมู่ 3 ตำบลไทรย้อย	เลขที่ 156 หมู่ 3 ตำบลไทรย้อย อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	6	18	24
4	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่มะม่วงคุณภาพบ้านวังน้ำบ่อ	เลขที่ 83 หมู่ 13 ตำบลไทรย้อย อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	22	14	36
5	วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตมะม่วงส่งออกเนินสำราญ	เลขที่ 71 หมู่ 10 ตำบลไทรย้อย อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	24	15	39
6	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกมะม่วงเพื่อส่งออกตำบลไทรย้อย	เลขที่ 79 หมู่ 7 ตำบลไทรย้อย อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	0	9	9
7	วิสาหกิจชุมชนเกษตรปฐพีไร้อากาศ	เลขที่ 231 หมู่ 2 ตำบลไทรย้อย อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	7	0	7
8	วิสาหกิจชุมชนบ้านโลกสมบูรณ์ไทยใหญ่ หมู่ที่ 6	เลขที่ 107/2 หมู่ 6 ตำบลไทรย้อย อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	8	0	8
9	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตมะม่วงคุณภาพบ้านทุ่งกระโดน	เลขที่ 57 หมู่ 1 ตำบลไทรย้อย อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	21	15	36
10	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่ข้าว หมู่ 12 บ้านคลองจันวัง	เลขที่ 1/1 หมู่ 12 ตำบลไทรย้อย อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	18	14	32
11	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปศุสัตว์บ้านคลองจันวัง	เลขที่ 21 หมู่ 12 ตำบลไทรย้อย อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	22	7	29
12	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปมะม่วงบ้านคลองจันวัง	เลขที่ 4 หมู่ 12 ตำบลไทรย้อย อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	17	0	17
13	วิสาหกิจชุมชน ป.322จัดทำวัสดุอุปกรณ์ การเกษตร	เลขที่ 332/3 หมู่ 3 ตำบลชมภู อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	7	4	11
14	วิสาหกิจชุมชนโสมสเคย์บ้านรักไทยชมภูเนินมะปราง	เลขที่ 177 หมู่ 7 ตำบลชมภู อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	4	5	9
15	วิสาหกิจชุมชนจักสานบ้านหนองฉีบอง	เลขที่ 40 หมู่ 10 ตำบลชมภู อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	14	0	14
16	วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนกลุ่มข้าวพันธุกรรมชุมชนภูได้	เลขที่ 209 หมู่ 1 ตำบลชมภู อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	23	17	40
17	วิสาหกิจชุมชนทุเรียนบ้านทุ่งเขา GAP	เลขที่ 69 หมู่ 9 ตำบลชมภู อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	12	6	18
18	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่บ้านเนินค้อ หมู่ ๑๒	เลขที่ 5 หมู่ 12 ตำบลชมภู อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	21	10	31
19	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าวกลุ่มบ้านปลวกงาม	เลขที่ 124 หมู่ 5 ตำบลชมภู อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	17	14	31
20	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากอาหารชุมชนบ้านน้ำปาด	เลขที่ 74/1 หมู่ 2 ตำบลชมภู อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	6	1	7
21	วิสาหกิจชุมชนสังวาลย์ สุรภักดิ์ 78/1 หมู่ 1 ค.ชมภู	เลขที่ 78/2 หมู่ 1 ตำบลชมภู อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	6	1	7
22	วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชน หมู่ 2 บ้านน้ำปาด	เลขที่ 161 หมู่ 2 ตำบลชมภู อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	10	13	23
23	วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านไทยทั่ว	เลขที่ 164 หมู่ 11 ตำบลบ้านน้อยชัยเหล็ก อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	11	1	12
24	วิสาหกิจชุมชนการกสิกรรม ไม้เพื่อการค้าส่งออก ตำบลบ้านมุง	เลขที่ 98/1 หมู่ 4 ตำบลบ้านมุง อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	15	27	42
25	วิสาหกิจชุมชนเขาต่อเรือคาหมื่นอัญมณีแห่งบ้านมุง	เลขที่ 282 หมู่ 2 ตำบลบ้านมุง อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	4	3	7
25	วิสาหกิจชุมชนเขาต่อเรือคาหมื่นอัญมณีแห่งบ้านมุง	เลขที่ 282 หมู่ 2 ตำบลบ้านมุง อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	4	3	7
26	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ชุมชนบ้านมุงเหนือ	เลขที่ หมู่ 1 ตำบลบ้านมุง อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	7	4	11
27	วิสาหกิจชุมชนคนรักภู อยู่หอเพ็ญ	เลขที่ 173/2 หมู่ 3 ตำบลบ้านมุง อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	15	7	22
28	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่ผู้ผลิตมะม่วงบ้านมุงได้	เลขที่ 314 หมู่ 2 ตำบลบ้านมุง อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	16	16	32
29	วิสาหกิจชุมชนแปลงกักปอดค้อยบ้านทุ่งยาว ม.1	เลขที่ 225 หมู่ 1 ตำบลวังโพรง อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	7	1	8
30	วิสาหกิจชุมชนเกษตรพัฒนาบ้านคลองคาสี หมู่ที่ 6	เลขที่ 123 หมู่ 6 ตำบลวังโพรง อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	14	12	26
31	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่บ้านวังข้วย	เลขที่ 262/1 หมู่ 2 ตำบลวังโพรง อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	17	19	36
32	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกมะม่วงบ้านเขาเขือ	เลขที่ 50 หมู่ 5 ตำบลวังโพรง อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	31	12	43
33	วิสาหกิจชุมชนอาชีพเสริมบ้านราชวังโพรง	เลขที่ 189/1 หมู่ 7 ตำบลวังโพรง อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	7	6	13
34	วิสาหกิจชุมชนเกษตรประณีตใหม่บ้านทุ่งยาว ม.1	เลขที่ 28/1 หมู่ 1 ตำบลวังโพรง อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	9	0	9
35	วิสาหกิจชุมชนเกษตรปลอดสารเคมี บ้านทุ่งยาว	เลขที่ 70/1 หมู่ 1 ตำบลวังโพรง อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	8	2	10
36	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรผสมผสานบ้านวังคันทิพย์	เลขที่ 140 หมู่ 3 ตำบลวังยาง อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	13	0	13
37	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรเพื่อการผลิต (ท.ค)	เลขที่ 287 หมู่ 2 ตำบลวังยาง อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	1	9	10
38	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บ้านคลองคะเคียน	เลขที่ 77 หมู่ 1 ตำบลวังยาง อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	16	16	32
39	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอมรินทร์เพื่อการเกษตรผสมผสานบ้านวังคันทิพย์ ม.3	เลขที่ 210 หมู่ 3 ตำบลวังยาง อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	7	0	7
40	วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนบ้านวังคันทิพย์	เลขที่ 210 หมู่ 3 ตำบลวังยาง อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	13	24	37
41	วิสาหกิจชุมชนเกษตรยั่งยืนบ้านวังคันทิพย์หมู่ 3	เลขที่ 178/1 หมู่ 3 ตำบลวังยาง อำเภอเนินมะปราง พิษณุโลก 65190	6	15	21

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

#	ชื่อองค์กร	ประเภท	วันที่จัดตั้ง กลุ่ม	จำนวน สมาชิก	วันที่ บันทึก
๑	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรแปรรูป ผลิตภัณฑ์บ้านหัวเขา หมู่ ๖ ต.บ้านมุง อ.เนินมะปราง จ.พิษณุโลก	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	๒๐-ธ.ค.-๖๔	๑๒	๘-ก.พ.- ๖๗
๒	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านทุ่งนาดี ต.วังยาง หมู่ ๕ ต.วังยาง อ.เนินมะปราง จ.พิษณุโลก	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๖-ม.ค.-๖๕	๑๒	๒๓-ม.ค.- ๖๘
๓	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเขาเขียว หมู่ ๕ ต.วังโพรง อ.เนินมะปราง จ.พิษณุโลก	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๖-ม.ค.-๖๕	๑๓	๒๓-ม.ค.- ๖๘
๔	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านมุงเหนือ หมู่ ๑ ต.บ้านมุง อ.เนินมะปราง จ.พิษณุโลก	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๖-ม.ค.-๖๕	๒๑	๒๓-ม.ค.- ๖๘
๕	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเพี้ยฟาว หมู่ ๑๑ ต.บ้านน้อยชุมซีเหล็ก อ.เนิน มะปราง จ.พิษณุโลก	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๒๒-พ.ย.-๖๑	๑๓	๒๓-ม.ค.- ๖๘
๖	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเนินดิน หมู่ ๕ ต.เนินมะปราง อ.เนินมะปราง จ. พิษณุโลก	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๖-ม.ค.-๖๕	๒๖	๒๓-ม.ค.- ๖๘
๗	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองอีป้อง หมู่ ๑๐ ต.ชมพู อ.เนินมะปราง จ.พิษณุโลก	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๒๗-ม.ค.-๖๕	๑๐	๒๕-ก.พ.- ๖๘
๘	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านพุกระโดน หมู่ ๑ ต.ไทรย้อย อ.เนินมะปราง จ. พิษณุโลก	กลุ่มยุวเกษตรกร	๗-ก.พ.-๖๔	๒๐	๘-ก.พ.- ๖๗
๙	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านเนินดิน ราษฎร์อุทิศ หมู่ ๕ ต.เนินมะปราง อ.เนินมะปราง จ. พิษณุโลก	กลุ่มยุวเกษตรกร	๑-มี.ค.-๖๔	๑๕	๒๒-พ.ย.- ๖๗
๑๐	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดบ้านมุง หมู่ ๑ ต.บ้านมุง อ.เนินมะปราง จ.พิษณุโลก	กลุ่มยุวเกษตรกร	๒๕-มี.ย.-๕๔	๒๐	๘-ก.พ.- ๖๗
๑๑	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านไทรตงยั้ง หมู่ ๒ ต.วังยาง อ.เนินมะปราง จ.พิษณุโลก	กลุ่มยุวเกษตรกร	๑๐-มี.ค.-๖๐	๑๕	๘-ก.พ.- ๖๗

๑๒	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านน้ำปาด หมู่ ๒ ต.ชมพู อ.เนินมะปราง จ.พิษณุโลก	กลุ่มยุวเกษตรกร	๑๕-พ.ค.-๖๓	๑๑	๘-ก.พ.- ๖๗
๑๓	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านวังโพรง หมู่ ๔ ต.วังโพรง อ.เนินมะปราง จ.พิษณุโลก	กลุ่มยุวเกษตรกร	๑๕-พ.ค.-๖๓	๑๕	๘-ก.พ.- ๖๗
๑๔	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านหนองไผ่ย่างดำ หมู่ ๑ ต.บ้านน้อยชุมซีเหล็ก อ.เนินมะปราง จ.พิษณุโลก	กลุ่มยุวเกษตรกร	๑๕-พ.ค.-๖๓	๑๓	๘-ก.พ.- ๖๗
๑๕	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านคลองซบั้ง หมู่ ๑๒ ต.ไทรย้อย อ.เนินมะปราง จ. พิษณุโลก	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๒๐-เม.ย.-๖๐	๒๐	๒๕-ก.พ.- ๖๘
๑๖	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแปรรูปผลไม้ท้องถิ่น บ้านวังน้ำบ่อ หมู่ ๑๓ ต.ไทรย้อย อ.เนินมะปราง จ. พิษณุโลก	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๒๑-พ.ย.-๖๐	๑๐	๘-ก.พ.- ๖๗
๑๗	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านผาเรียงหมี่ หมู่ ๓ ต.ไทรย้อย อ.เนินมะปราง จ.พิษณุโลก	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๑๐-มิ.ย.-๕๕	๑๐	๘-ก.พ.- ๖๗
๑๘	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผลิตน้ำยาล้าง จาน หมู่ ๕ บ้านเนินดิน หมู่ ๕ ต.เนินมะปราง อ.เนินมะปราง จ. พิษณุโลก	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	๑-ม.ค.-๖๑	๑๕	๘-ก.พ.- ๖๗
๑๙	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรทอผ้าบ้าน หนองหญ้าปล้อง หมู่ ๖ ต.ชมพู อ.เนินมะปราง จ.พิษณุโลก	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	๑-ม.ค.-๓๙	๑๐	๒๕-ก.พ.- ๖๘
๒๐	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรแปลงใหญ่ ผู้ผลิตข้าวบ้านวังขวัญ หมู่ ๒ ต.วังโพรง อ.เนินมะปราง จ.พิษณุโลก	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	๑-ม.ค.-๖๑	๑๕	๘-ก.พ.- ๖๗
๒๑	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรแม่บ้านคลอง ซบั้ง หมู่ ๑๒ ต.ไทรย้อย อ.เนินมะปราง จ. พิษณุโลก	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	๑-ม.ค.-๖๐	๑๑	๘-ก.พ.- ๖๗

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง,พ.ศ.๒๕๖๘

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

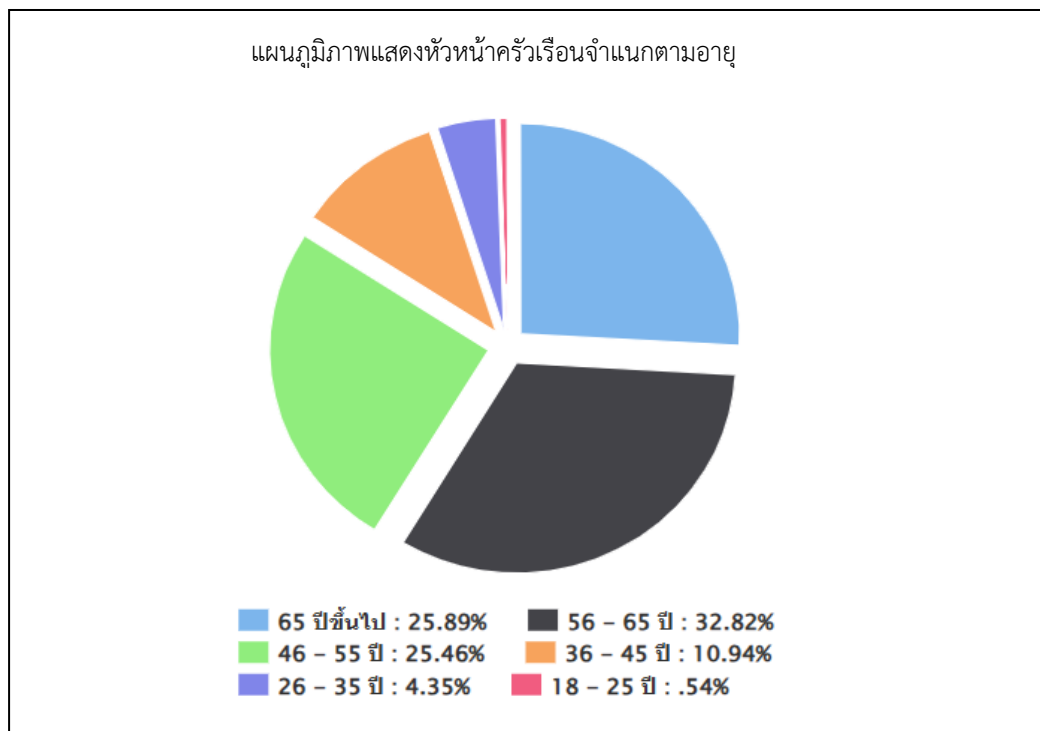
(๑) ครุฑเรือนเกษตรกร

อำเภอเมืองเนินมะปราง มีครุฑเรือนเกษตรกร จำนวน ๘,๔๘๕ ครุฑเรือน โดยมีหัวหน้าครุฑเรือน เกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี จำนวน ๒,๗๘๕ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘๒% รองลงมาอายุระหว่าง ๖๕ ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๘๙% และอายุ ๔๖-๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๔๖% ตามลำดับ

ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๒,๑๙๗	๒๕.๘๙
๕๖ - ๖๕ ปี	๒,๗๘๕	๓๒.๘๒
๔๖ - ๕๕ ปี	๒,๑๖๐	๒๕.๔๖
๓๖ - ๔๕ ปี	๙๒๘	๑๐.๙๔
๒๖ - ๓๕ ปี	๓๖๙	๔.๓๕
๑๘ - ๒๕ ปี	๔๖	๐.๕๔
รวม	๑๓,๘๐๖	๑๐๐

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

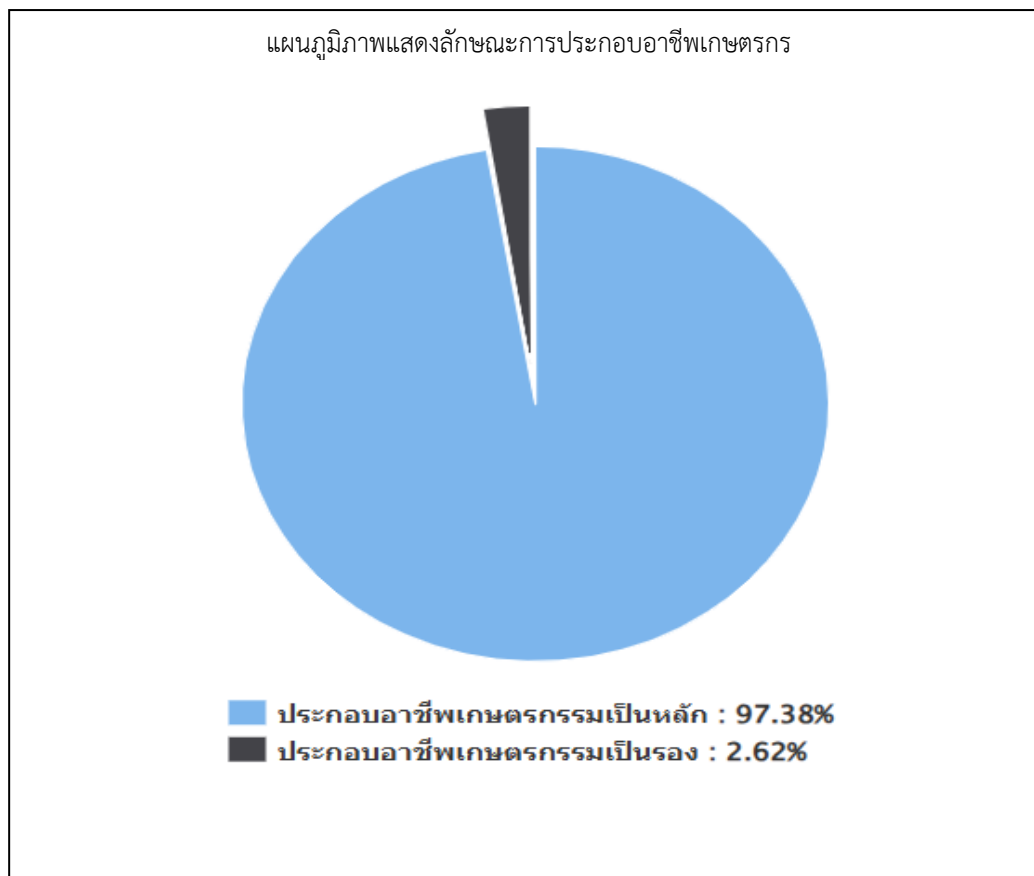
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอเนินมะปรางมีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๘,๔๗๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๔๗ % และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๒๒๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๕๓ %

ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๘,๒๖๓	๙๗.๓๘
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๒๒๒	๒.๖๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง, พ.ศ.๒๕๖๖ (สืบค้น ๑๐ มกราคม พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร,พ.ศ.๒๕๖๖)

(สืบค้น ๑๐ มกราคม พ.ศ.๒๕๖๘)

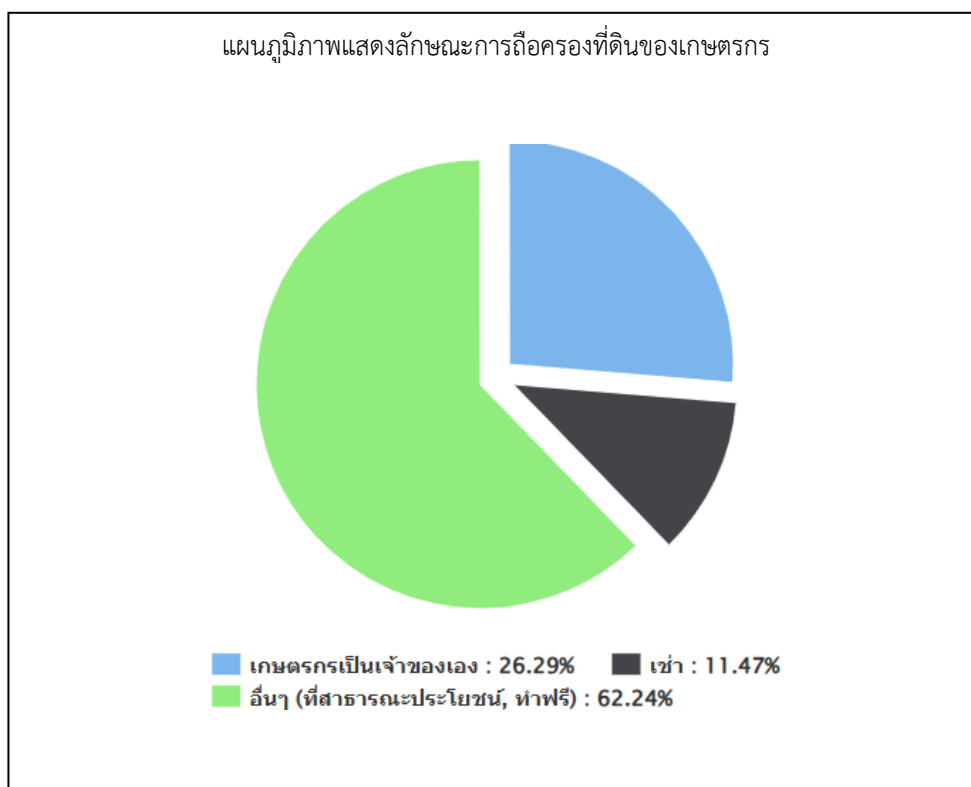
(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอเนินมะปราง ส่วนใหญ่ลักษณะการถือครองเป็นอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๕,๙๐๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๒๔% รองลงมาคือเกษตรกรเป็นเจ้าของ จำนวน ๒,๔๙๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๒๙ และเช่า จำนวน ๑,๐๘๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๔๗ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๒,๔๙๕	๒๖.๒๙
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑,๐๘๙	๑๑.๔๗
เช่า	๕,๙๐๘	๖๒.๒๔

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๖

ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก
(ที่มา :ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ,พ.ศ. ๒๕๖๖)
(สืบค้น ๑๐ มกราคม พ.ศ.๒๕๖๘)

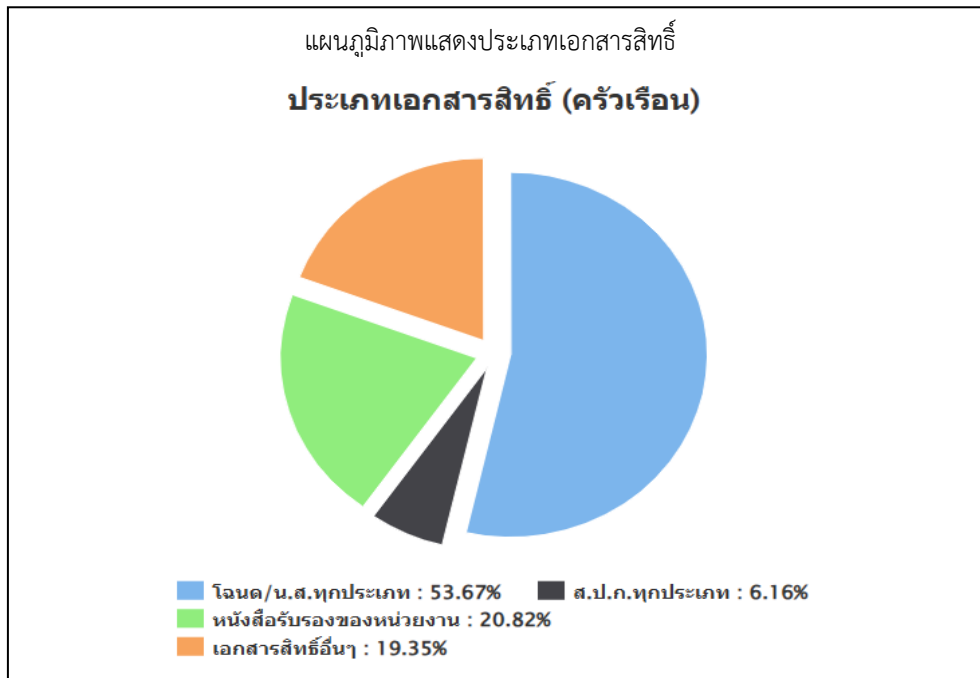
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรอำเภอเนินมะปราง มีการถือครองที่ดินแบบโฉนด/นส.ทุกประเภท จำนวน ๑,๔๒๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๖๗ รองลงมาคือ หนังสือรับรองของหน่วยงาน จำนวน ๕๕๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๘๒ และ ไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๕๑๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๓๕ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๖

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๑,๔๒๐	๑๖๓	๕๕๑	๕๑๒	๒,๔๙๕

ที่มา ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๖ (สืบค้น ๑๐ มกราคม พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอรอบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๖
(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๖)
(สืบค้น ๑๐ มกราคม พ.ศ.๒๕๖๘)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอเนินมะปราง มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๕ กลุ่ม มีสมาชิก ๖๓ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๙ กลุ่ม สมาชิก ๑๓๕ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๗ กลุ่ม สมาชิก ๑๐๙ ราย วิสาหกิจชุมชน ๖๗ แห่ง

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)
เนินมะปราง	๑	๑๕	๑	๒๖	๑	๑๕	๓	
บ้านน้อยชุม ชีเหล็ก			๑	๑๓	๑	๑๓	๓	
ไทรย้อย	๑	๑๑	๓	๔๐	๑	๒๐	๑๔	
วังโพรง	๑	๑๕	๑	๑๓	๑	๑๕	๑๖	
ชมพู่	๑	๑๐	๑	๑๐	๑	๑๑	๑๑	
บ้านมุง	๑	๑๒	๑	๒๑	๑	๒๐	๑๒	
วังยาง			๑	๑๒	๑	๑๕	๘	
รวม								

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง, พ.ศ.๒๕๖๗

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอเนินมะปราง มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และ ศพก.เครือข่าย ๑๙ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๒ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๗ ศูนย์ และศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกต.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
ชมพู		๑	๑		๑		๑		
เนินมะปราง		๑			๑				
บ้านมุง		๓			๑				
วังยาง		๔			๑				
บ้านน้อยฯ			๑		๑				
วังโพรง		๓			๑				
ไทรย้อย	๑			๑	๑				
รวม									

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง, พ.ศ.๒๕๖๗

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอเนินมะปราง มีอาสาสมัคร จำนวน ๓๑๒ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๗๗ ราย รองลงมา ครูบัญชีและหมอดินอาสา จำนวน ๓ ราย ประมงอาสา จำนวน ๑ ราย อาสาปศุสัตว์ จำนวน ๑ ราย อาสาฝนหลวง จำนวน ๑ ราย อาสาสมัครสหกรณ์ จำนวน ๑ ราย และอาสาสมัครฝนหลวง จำนวน ๑ รายตามลำดับ

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตรกร หมู่บ้าน	อาสา สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
ชมพู	๐	๑	๐	๐	๑	๑๕	๑	๐	๐
เนินมะปราง	๐	๑	๐	๑	๑	๙	๐	๐	๐
บ้านมุง	๑	๐	๐	๐	๐	๘	๐	๐	๐
วังยาง	๐	๐	๐	๐	๐	๗	๐	๐	๐
บ้านน้อยฯ	๐	๐	๑	๐	๐	๑๒	๐	๐	๐
วังโพรง	๐	๐	๐	๐	๐	๙	๐	๐	๐
ไทรย้อย	๐	๑	๐	๐	๑	๑๗	๐	๐	๐
รวม	๑	๓	๑	๑	๓	๗๗	๑	๐	๐

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอเนินมะปราง มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอเนินมะปราง มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๒ คน

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
ไทรย้อย	๒	๑.นายจันทิ ชมภูมิ ๒.นายสุทัศน์ ศิริ	๑๔๔ ม.๓ ต.ไทรย้อย ๗๙ ม.๗ ต.ไทรย้อย	หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง/ การปลูกข้าวลดต้นทุน ด้านการปลูกมะม่วง

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง, พ.ศ.๒๕๖๗

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร บ้านผารังหมี

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายจันทิ ชมภูมิ

บ้านเลขที่ : ๑๔๔ หมู่ที่ ๓ ตำบลไทรย้อย อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

สถานการณ์ของพื้นที่ : เป็นพื้นที่ปลูกข้าวมะลิ ๑๐๕ เป็นหลัก

แนวทางการพัฒนา : พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : เป็นศูนย์เรียนรู้ที่มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานทุกภาคส่วน ทำให้เป็นศูนย์ที่มีองค์ความรู้ที่หลากหลาย

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การลดต้นทุนการผลิต

๒. การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

หลักสูตรบังคับ : ๑. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒. ทฤษฎีใหม่

หลักสูตรเสริม : ๑. การบริหารจัดการกลุ่ม

๒. การเฝ้าติดตามต่อซัง

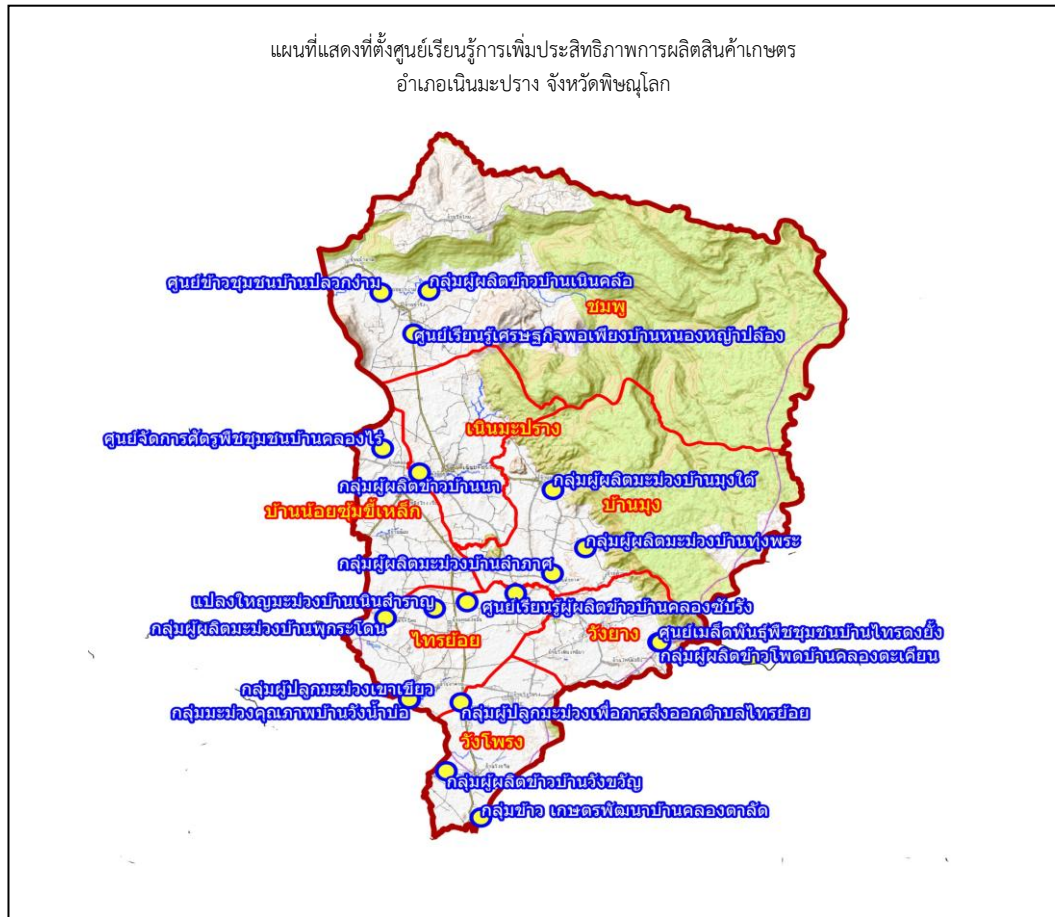
ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๘ ศูนย์

ตารางที่ ๙ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชนบ้านปลวกงาม	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๕	ชมพู	นางสุภาพร ภูมิดี	๐๘๔๘๑๕๑๑๗๙
๒	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้าน วังดินเหนียว	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๓	วังยาง	นายคุณ จันติ	๐๘๕๕๐๑๔๑๐๐
๓	ศูนย์เมล็ดพันธุ์พืช ชุมชนบ้านไทรดงยัง	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๒	วังยาง	นายมีชัย ทิพย์ไธสง	๐๘๐๕๑๗๙๐๗๒

๔	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านหนองขอน	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๓	เนินมะปราง	นายเอ็ง ดวงจันทร์	๐๘๒๗๖๙๑๒๓๒
๕	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านปลวกง่าม	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๕	ชมพู	นางสุภาพร ภูมิดี	๐๘๔๘๑๕๑๑๗๙
๖	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านผาวังหมี่	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๓	ไทรย้อย	นายจันทิ ชมภูมิ	๐๘๒๖๕๑๔๕๙๑
๗	ศูนย์เมล็ดพันธุ์พืชชุมชนบ้านเขาเขียว	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๕	วังโพรง	นายสมจักร คลังทอง	๐๘๑๐๔๖๗๐๖
๘	ศูนย์เมล็ดพันธุ์พืชชุมชนบ้านคลองตะเคียน	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๑	วังยาง	นายสาคร ทองจีน	๐๙๑๘๔๐๑๘๗๒
๙	ศูนย์เมล็ดพันธุ์พืชชุมชนบ้านผาวังหมี่	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๓	ไทรย้อย	นายจันทิ ชมภูมิ	๐๘๒๖๕๑๔๕๙๑
๑๐	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านคลองไร่	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๗	บ้านน้อยขุ่มชี้เหล็ก	นางรจนา พะลาด	๐๘๑๐๓๙๘๔๕๗
๑๑	กลุ่มผู้ปลูกมะม่วงเพื่อการส่งออกตำบลไทรย้อย	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๗	ไทรย้อย	นายสุทัศน์ ศิริ	๐๖๑๖๕๔๗๖๘๗
๑๒	กลุ่มผู้ปลูกมะม่วงเขาเขียว	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๕	วังโพรง	นางดวงจันทร์ ไสประดิษฐ์	๐๘๖๒๐๓๕๒๒๙
๑๓	กลุ่มมะม่วงคุณภาพบ้านวังน้ำบ่อ	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๑๓	ไทรย้อย	นางสาวชลธิชา ช่างประดิษฐ์	๐๘๒๖๕๑๔๕๙๑
๑๔	กลุ่มพัฒนาคุณภาพมะม่วงบ้านใหม่สามัคคี	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๓	บ้านมุง	นางสุพร เกษามูล	๐๘๔๘๑๓๘๔๙๒
๑๕	กลุ่มผู้ผลิตข้าวโพดบ้านคลองตะเคียน	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๑	วังยาง	นายสำราญ จันทรา	๐๘๗๘๕๐๑๑๒๓
๑๖	กลุ่มผู้ผลิตมะม่วงบ้านลำภาศ	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๔	บ้านมุง	นายทัด พุทธิเสน	๐๘๗๒๐๗๐๓๕๖
๑๗	กลุ่มผู้ผลิตมะม่วงบ้านมุงใต้	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๒	บ้านมุง	นายสมเกียรติ วรรณชัย	๐๘๗๘๔๒๒๒๓๔
๑๘	แปลงใหญ่มะม่วงบ้านเนินสำราญ	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศคปช.)	๑๐	ไทรย้อย	นายประยูณ พรหมวิชัย	๐๘๙๔๓๙๘๙๐๑
๑๙	กลุ่มผู้ผลิตข้าวบ้านวังขวัญ	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๒	วังโพรง	นายวิสูตร ธรรมสัจย์	๐๙๖๐๓๗๙๐๗๕

ที่มา :ระบบการรายงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๕ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

อำเภอเนินมะปราง มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๑๙ กลุ่ม ได้แก่

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	วังยาง	แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บ้านไทรตงยัง	ข้าวโพด	๓๐	๗๔๖.๐๐	นายไพรัตน์ พรหมท่อน	
๒	วังยาง	แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บ้านคลองตะเคียน	ข้าวโพด	๓๐	๘๓๖.๐๐	นายสำราญ จันทรา	
๓	เนินมะปราง	แปลงใหญ่ข้าวกลุ่มผู้ผลิตข้าวบ้านนา	ข้าว	๖๕	๑,๓๐๒.๗๕	นางจะเหลียม เทียนชัย	
๔	วังโพรง	แปลงใหญ่ข้าว กลุ่มผู้ผลิตข้าวบ้านวังขวัญ	ข้าว	๓๙	๑,๑๑๙.๕๐	นายวิสูตร ธรรมสัตย์	
๕	วังโพรง	แปลงใหญ่มะม่วง กลุ่มผู้ปลูกมะม่วงบ้านเขา	มะม่วง	๓๕	๘๐๕.๐๐	นางดวงจันทร์ โสประดิษฐ์	๐๘๖-๒๐๓๙๒๒๙

		เขียว					
๖	วังโพรง	แปลงใหญ่ข้าว เกษตร พัฒนาบ้านคลองตาลัด	ข้าว	๓๔	๗๔๕.๗๕	นางสาวจิรัฐา ธรรมพเวช	๐๘๘- ๒๙๓๙๐๐๕
๗	ไทรย้อย	แปลงใหญ่มะม่วง ผู้ผลิตมะม่วงบ้านพุท กระโดน	มะม่วง	๔๓	๗๕๒.๒๕	นางสาวอัญชลี บุญนาที	
๘	ไทรย้อย	แปลงใหญ่มะม่วง กลุ่ม มะม่วงบ้านเนินสำราญ	มะม่วง	๓๑	๓๘๙.๕๐	บุญนาที ประทาน	
๙	ไทรย้อย	แปลงใหญ่ข้าว กลุ่ม ผู้ผลิตข้าวตำบลไทร ย้อยบ้านคลองซบรัง	ข้าว	๗๖	๑,๘๔๔.๐๐	นางนงเล็ก แก้วสระแสน	๐๘๖- ๑๑๙๖๕๑๖
๑๐	ไทรย้อย	แปลงใหญ่ข้าว บ้านผา รังหมี่	ข้าว	๗๑	๑,๘๗๘.๗๕	นายจันทิ ชมภูมิ	
๑๑	ไทรย้อย	แปลงใหญ่มะม่วง กลุ่ม มะม่วงคุณภาพวังน้ำ บ่อ	มะม่วง	๓๙	๙๔๒.๕๐	นางสาวชลธิชา ช่าง ประดิษฐ์	
๑๒	ไทรย้อย	แปลงใหญ่มะม่วง กลุ่ม มะม่วงส่งออก	มะม่วง	๕๔	๑,๒๖๗.๐๐	นางคะนิง สมบุญมี	
๑๓	บ้านมุง	แปลงใหญ่มะม่วง กลุ่ม ผู้ผลิตมะม่วงบ้านทุ่ง พระ	มะม่วง	๓๗	๘๑๕.๕๐	นายสมจิต พิมโพธิ์	
๑๔	บ้านมุง	แปลงใหญ่มะม่วง กลุ่ม ผู้ผลิตมะม่วงบ้านลำ ภาศ	มะม่วง	๔๒	๑,๐๒๔.๐๐	นายทิด พุทธิเสน	
๑๕	บ้านมุง	แปลงใหญ่มะม่วง กลุ่ม ผู้ผลิตมะม่วงบ้านมุงใต้	มะม่วง	๓๓	๕๙๕.๐๐	นายสมเกียรติ วรรณชัย	
๑๖	บ้านมุง	แปลงใหญ่มะม่วงบ้าน ใหม่สามัคคี	มะม่วง	๓๑	๘๙๓.๗๕	นางสมพร เกศามูล	
๑๗	ชมพู่	แปลงใหญ่ข้าว กลุ่ม บ้านเนินคล้อ	ข้าว	๓๐	๔๗๘.๒๕	นางปาน ป้อมสาหร่าย	๐๘๗- ๒๑๒๓๒๖๔
๑๘	ชมพู่	แปลงใหญ่ข้าว กลุ่ม บ้านปลวกงาม	ข้าว	๕๕	๗๒๘.๕๐	นายสมบุรณ์ การคราพ	
๑๙	ชมพู่	แปลงใหญ่มะม่วง กลุ่ม ผู้ผลิตมะม่วงบ้าน ปลวกงาม	มะม่วง	๕๑	๓๙๒.๕๐	นางสุภาพร ภูมิดี	

ที่มา :ระบบส่งเสริมการเกษตรกรแปลงใหญ่, พ.ศ.๒๕๖๗

แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่ข้าวอำเภอเนินมะปราง

ที่อยู่ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

กิจกรรม ข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๖,๒๕๐บาท/ต่อไร่ เป็น ๕,๗๕๐ บาท
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๗๐๐/ไร่ เป็น ๗๕๐/ไร่
- เป้าหมายรายได้ ๑๒,๕๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๖,๐๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ลดต้นทุน
๒. เพิ่มผลผลิต
๓. ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวปลูก

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

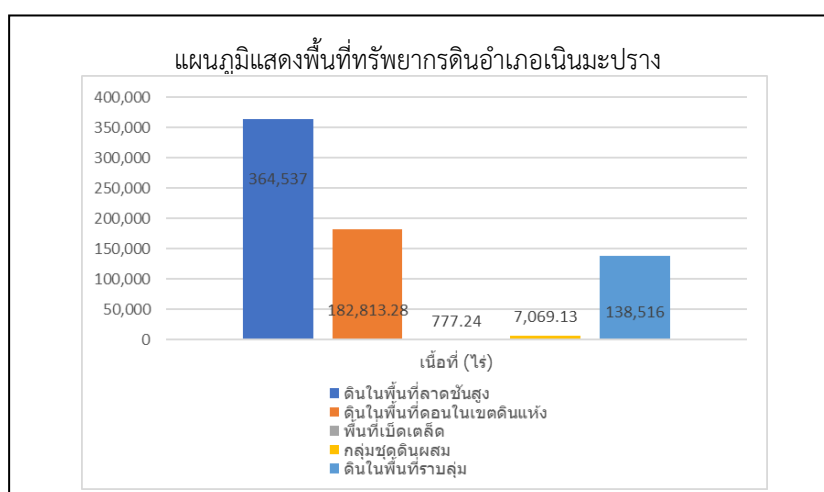
๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่อำเภอเนินมะปราง

ตารางที่ ๑๑ แสดงทรัพยากรดินอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

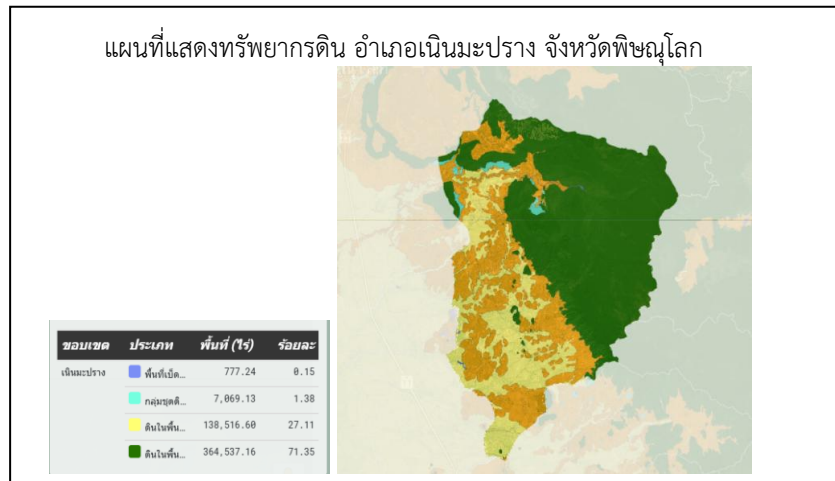
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๓๖๔,๕๓๗	๕๒.๕๕
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๑๘๒,๘๑๓.๒๘	๒๖.๓๕
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๗๗๗.๒๔	๐.๑๒
กลุ่มชุดดินผสม	๗,๐๖๙.๑๓	๑.๐๒
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๑๓๘,๕๑๖	๑๙.๙๖

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๑

ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๑)

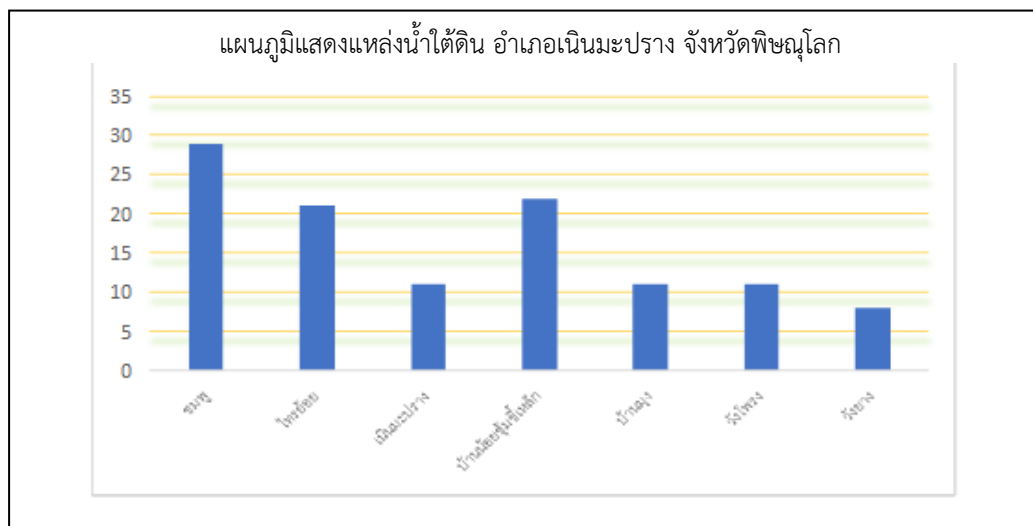
ภาพที่ ๗ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอนีนมะปราง จังหวัดพิษณุโลก
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๑)

๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอนีนมะปราง เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๑๐๐% ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำอื่น ๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

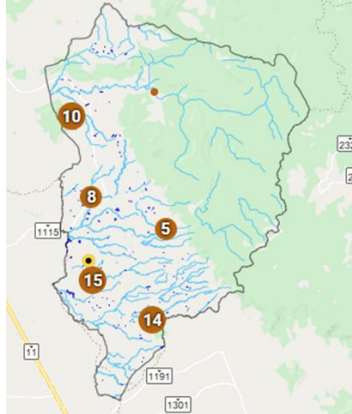
- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอนีนมะปราง จังหวัดพิษณุโลก รวมทั้งสิ้น ๑๑๓ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

ตำบลชมพู	จำนวน ๒๙ บ่อ	ตำบลบ้านม่วง	จำนวน ๑๑ บ่อ
ตำบลไทรย้อย	จำนวน ๒๑ บ่อ	ตำบลวังโพรง	จำนวน ๑๑ บ่อ
ตำบลนีนมะปราง	จำนวน ๑๑ บ่อ	ตำบลวังยาง	จำนวน ๘ บ่อ
ตำบลบ้านน้อยชุมซีเหล็ก	จำนวน ๒๒ บ่อ		

ภาพที่ ๘ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอนีนมะปราง จังหวัดพิษณุโลก
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๓)

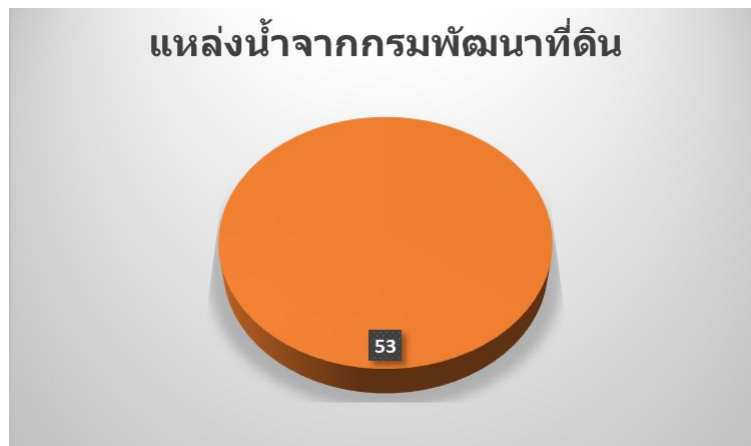
แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอนีนะปราย จังหวัดพิษณุโลก

ภาพที่ ๙ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอนีนะปราย จังหวัดพิษณุโลก
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอนีนะปราย มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๕๓ แห่ง

แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอนีนะปราย จังหวัดพิษณุโลก

ภาพที่ ๑๐ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอนีนะปราย จังหวัดพิษณุโลก
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๑๑ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอนีนมะปราง จังหวัดพิษณุโลก
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗)

อำเภอนีนมะปรางเป็นพื้นที่นอกเขตชลประทาน มีแหล่งน้ำ ดังนี้

- แหล่งน้ำผิวดิน ของกรมพัฒนาที่ดินจำนวน ๕๓ จุด
- แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน จำนวน ๕๙๙ จุด
- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาล จำนวน ๑๑๓ จุด
- คลองธรรมชาติ

๑. คลองห้วยผึ่ง มีต้นน้ำทางเทือกเขาทิศตะวันออกของอำเภอ ผ่านตำบลบ้านมุง ตำบลนีนมะปราง ตำบลบ้านน้อยชุ่มชื้นเหล็ก บรรจบคลองสากเหล็กที่บ้านท่าเยี่ยม ตำบลสากเหล็ก อำเภอสากเหล็ก จังหวัดพิจิตร

๒. คลองไทรย้อย มีต้นน้ำจากเทือกเขาด้านทางทิศตะวันออกของอำเภอ ไหลผ่านตำบลวังยาง ตำบลวังโพรง ตำบลไทรย้อย บรรจบคลองวังพลับ อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร

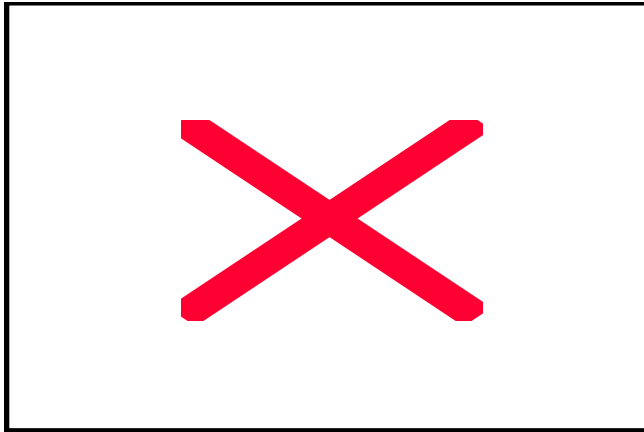
๓. คลองบ้านมุง มีต้นน้ำจากเทือกเขาบ้านมุงทางทิศตะวันออกของอำเภอ ผ่านตำบลบ้านมุง ตำบลนีนมะปราง ตำบลบ้านน้อยชุ่มชื้นเหล็ก ไหลเชื่อมคลองพันชนะและไหลลงคลองสากเหล็ก ตำบลสากเหล็ก อำเภอสากเหล็ก จังหวัดพิจิตร

๔. คลองชมพู มีต้นน้ำจากเขตอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวงบริเวณเทือกเขาชมพู ด้านทิศเหนือ และทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอไหลผ่านบ้านชมพู บ้านซำร้าง บ้านปลวกงาม บ้านน้ำปาด ตำบลชมพู อำเภอนีนมะปราง ผ่านบ้านเนินสะอาด อำเภอวังทอง บ้านหนองปลาไหล ตำบลท่าเยี่ยม กิ่งอำเภอสากเหล็ก จังหวัดพิจิตร

๕. คลองวังยาง มีต้นน้ำจากเทือกเขาทิศตะวันออกของอำเภอ ผ่านบ้านคลองตะเคียนบ้านไทรดงยัง บ้านวังยาง บรรจบคลองไทรย้อยที่บ้านวังโพรง

๖. คลองห้วยไร่ มีต้นน้ำจากเทือกเขาทิศตะวันออกเฉียงเหนือไหลผ่านตำบลบ้านมุงเชื่อมกับคลองบ้านมุงที่บ้านเนินกะบาก ตำบลนีนมะปราง

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

มะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจากพิษณุโลก เป็นผลไม้ที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคมาอย่างยาวนาน ด้วยคุณภาพและรสชาติที่ยอดเยี่ยม ผลมะม่วงมีลักษณะทรงรียาว เปลือกสีเหลืองนวลที่ไม่ขำง่าย เมื่อสุกจะมีเนื้อสีเหลืองเข้ม แน่น เนียน ไม่มีเสี้ยน และมีความแห้ง ไม่ฉ่ำน้ำ รสชาติหวานและมีกลิ่นหอม เมล็ดมีขนาดเล็ก ปลุกในพื้นที่อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก บนพื้นที่กว่า ๔๐,๐๐๐ ไร่ ให้ผลผลิตเฉลี่ย ๑,๐๐๐ กก.ต่อไร่ มะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเกรดพรีเมียมสามารถขายได้ในราคา ๕๙๙ บาทต่อ ๕ กก. ซึ่งสูงกว่าราคามะม่วงน้ำดอกไม้สีทองทั่วไปที่ขายอยู่ที่กิโลกรัมละ ๕๐ บาท ส่งผลให้เกษตรกรและผู้ประกอบการในพื้นที่มีรายได้รวมกว่า ๑๑ ล้านบาทต่อปี โดยมีตลาดส่งออกที่สำคัญ เช่น จีน ฮองกง ญี่ปุ่น และเกาหลี เป็นต้น

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ (อย่างน้อย ๓ ชนิดสินค้าเกษตร)

๑.๔.๑ ชนิดสินค้า ข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

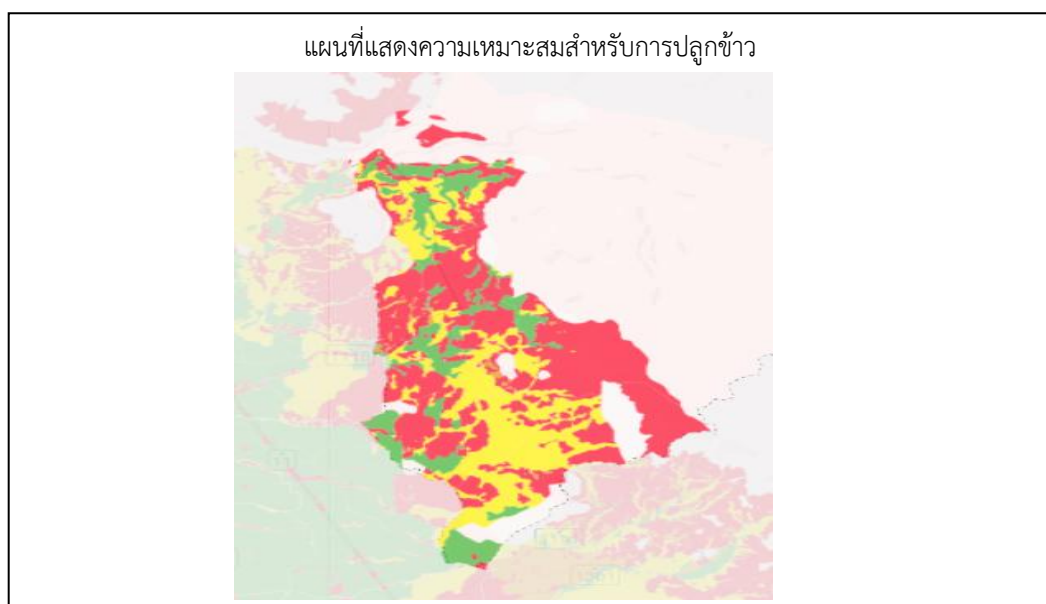
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเนินมะปรางมีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๒๙๙,๙๘๓ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๔๙,๐๑๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๓๔ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๘๔,๗๖๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๒๖ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๕,๐๕๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๖๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๖๑,๑๔๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๗๒

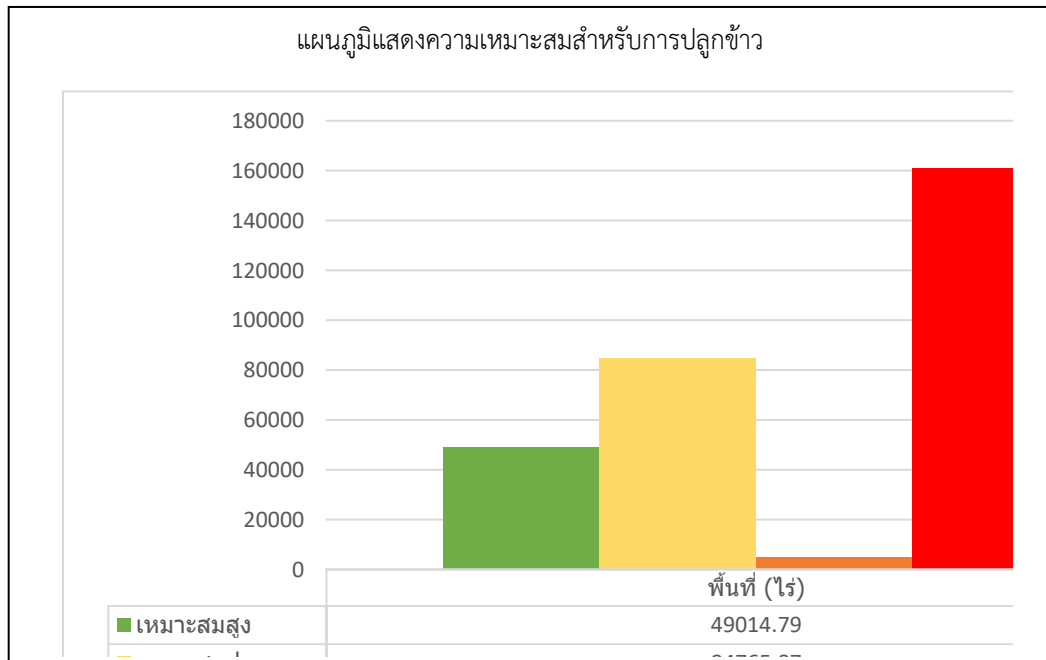
ตารางที่ ๑๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูก ข้าว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอเนินมะปราง	๔๙,๐๑๕	๘๔,๗๖๖	๕,๐๕๑	๑๖๑,๑๔๙	๒๙๙,๙๘๓
ตำบลชมพู	๑๓,๗๘๙	๑๒,๙๘๐	๑,๐๐๙	๑๙,๖๒๙	๔๗,๔๐๗
ตำบลไทรย้อย	๙,๔๕๑	๒๑,๔๕๔	๓๙๓	๒๐,๙๑๔	๕๒,๒๑๓
ตำบลเนินมะปราง	๖,๙๐๙	๘,๕๕๖	๖๑๔	๒๗,๗๖๖	๔๓,๘๘๕
ตำบลบ้านน้อยชุม ชี้เหล็ก	๗,๖๖๓	๙,๗๑๙	๑,๖๔๐	๒๓,๓๕๘	๔๒,๓๗๙
ตำบลบ้านมุง	๓,๔๔๗	๔,๖๗๑	๘๕๖	๓๖,๕๒๒	๔๕,๔๘๖
ตำบลวังโพรง	๗,๗๓๓	๑๗,๓๘๙	๕๔๘	๙,๑๐๓	๓๔,๗๗๔
ตำบลวังยาง	๒๒	๙,๙๕๖	๐	๒๓,๘๕๗	๓๓,๘๓๖

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอเนินมะปราง
(ที่มา :<http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๑๓ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอเนินมะปราง
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗)

(๒) พื้นที่ปลูก ข้าว

อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๑๑๓,๒๘๒ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลวังโพรง จำนวน ๒๔,๗๙๕ ไร่ รองลงมา คือตำบลไทรย้อย จำนวน ๒๔,๗๘๘ ไร่ และตำบลชมพู จำนวน ๒๐,๕๘๗ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)
๑	ชมพู	๒๐,๕๘๗
๒	ไทรย้อย	๒๔,๗๘๘
๓	เนินมะปราง	๑๒,๒๘๑
๔	บ้านน้อยชุ่มชื้นเหล็ก	๑๔,๒๓๗
๕	บ้านมุง	๕,๕๗๙
๖	วังโพรง	๒๔,๗๙๕
๗	วังยาง	๑๐,๙๑๔
	รวม	๑๑๓,๒๘๒

ที่มา: ระบบฐานทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอนีนมะปราง
(ที่มา :<http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

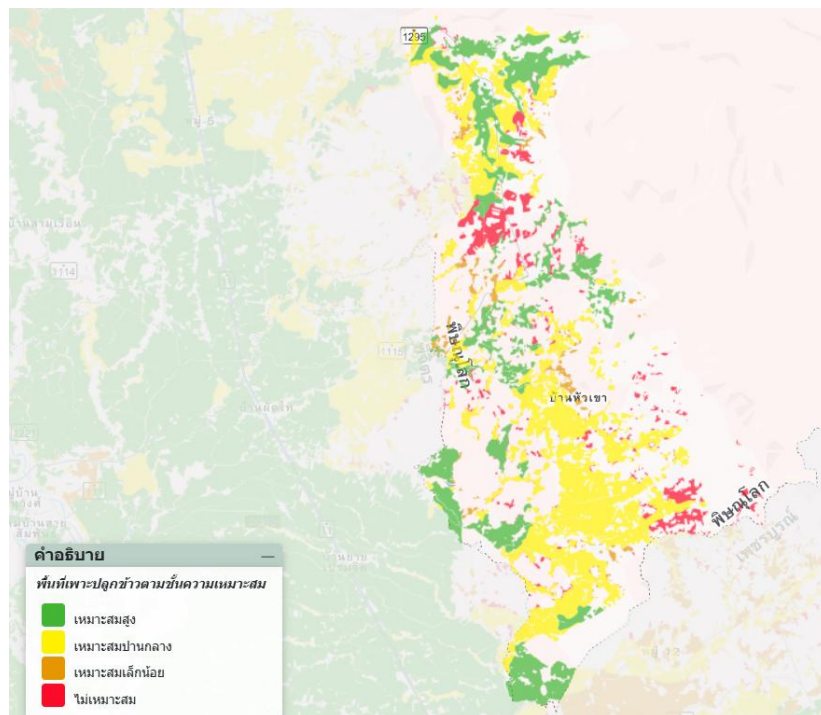
อำเภอนีนมะปราง มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๑๘,๖๙๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓๗,๔๗๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๒ พื้นที่ที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๖๓,๗๔๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๔ พื้นที่ที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๕,๐๕๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔ และพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๒,๔๒๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐

ตารางที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนีนมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอนีนมะปราง	๓๗,๔๗๔	๖๓,๗๔๑	๕,๐๕๓	๑๒,๔๒๓	๑๑๘,๖๙๑
ตำบลชมพู	๑๑,๗๕๙	๑๐,๒๗๐	๑,๐๐๙	๘๒๓	๒๓,๘๖๑
ตำบลไทรน้อย	๗,๘๗๕	๑๖,๘๗๕	๓๙๔	๙๐๒	๒๖,๐๔๖
ตำบลนีนมะปราง	๕,๐๑๖	๖,๑๘๙	๖๑๕	๔,๕๒๖	๑๖,๓๔๕
ตำบลบ้านน้อยชุมชีเหล็ก	๔,๕๒๙	๖,๙๖๐	๑,๖๔๐	๑,๙๔๑	๑๖,๐๖๙
ตำบลบ้านมุง	๑,๗๙๑	๒,๐๓๔	๘๔๗	๗๐๕	๕,๓๗๗
ตำบลวังโพรง	๖,๕๐๑	๑๔,๙๙๖	๕๔๘	๓๕๗	๒๒,๔๐๒
ตำบลวังยาง	๓	๖,๔๑๗	๐	๓,๑๗๑	๙,๕๙๑

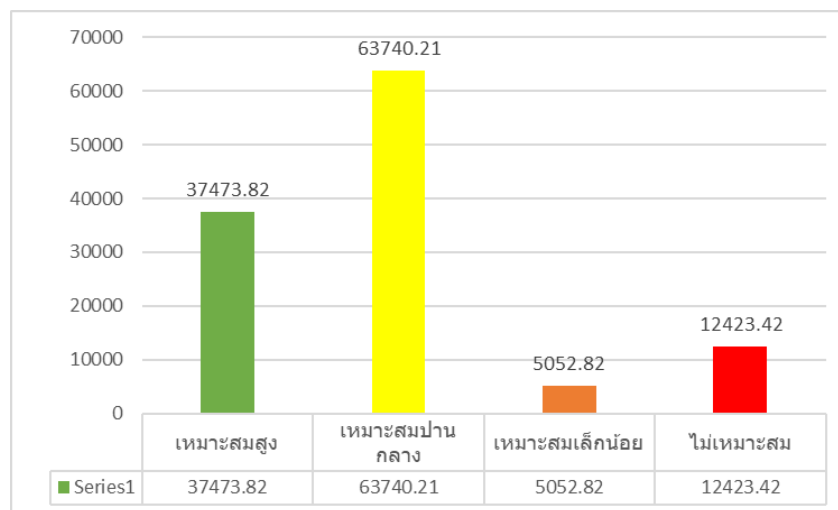
(ที่มา :<http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนีนะปราย จังหวัดพิษณุโลก

ภาพที่ ๑๕ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนีนะปราย
(ที่มา :<http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนีนะปราย จังหวัดพิษณุโลก

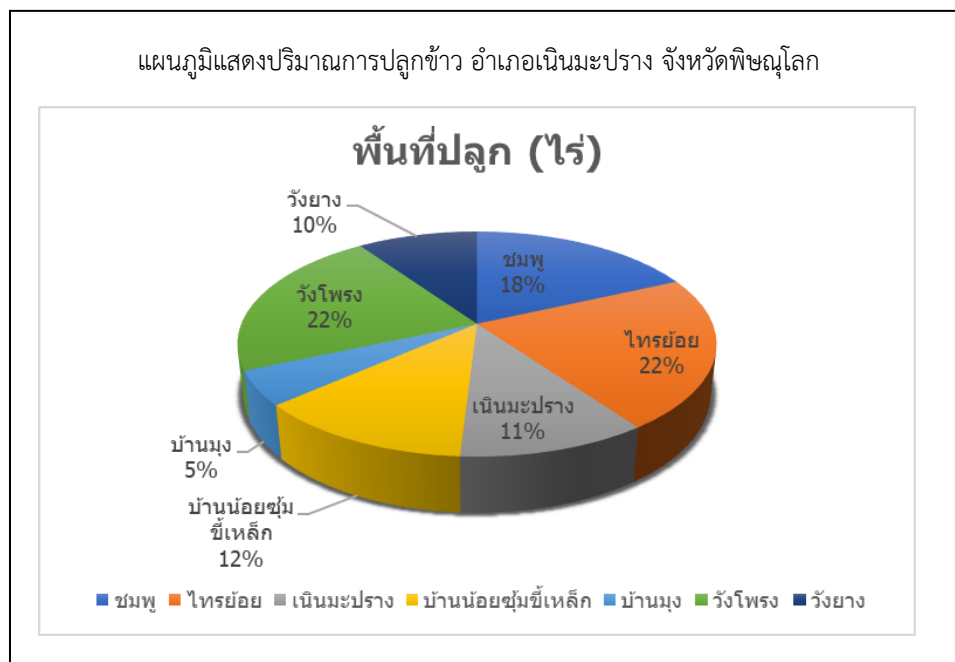
ภาพที่ ๑๖ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนีนะปราย
(ที่มา :<http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๗)

อำเภอเนินมะปราง มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๑๑๓,๒๘๒ ไร่ ๖,๔๐๐ ครัวเรือน โดยมี พื้นที่ปลูกมากตำบลวังโพรง จำนวน ๒๔,๗๙๕ ไร่ จำนวน ๑,๑๔๗ ครัวเรือน รองลงมาคือ ตำบลไทรย้อย จำนวน ๒๔,๗๘๘ ไร่ ๑,๒๙๕ ครัวเรือน และตำบลชมพู จำนวน ๒๐,๕๘๗ ไร่ ๑,๓๑๒ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๕ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ชมพู	๑,๓๑๒	๒๐,๕๘๗	๒๐,๔๙๒.๒๕	๑๒,๗๐๕.๒๐	๖๒๐
ไทรย้อย	๔๓๑	๒๔,๗๘๘	๒๔,๗๖๔	๑๖,๐๙๖.๖๐	๖๕๐
เนินมะปราง	๑,๒๙๕	๑๒,๒๘๑	๑๒,๒๒๑.๒๕	๗,๐๖๓.๘๘	๕๗๘
บ้านน้อย ชุ่มชื้นเหล็ก	๑,๑๔๗	๑๔,๒๓๗	๑๓,๙๐๐.๗๕	๘,๓๔๐.๔๕	๖๐๐
บ้านมุง	๘๘๕	๕,๕๗๙	๕,๕๗๙	๓,๙๐๕.๓๐	๗๐๐
วังโพรง	๘๕๖	๒๔,๗๙๕	๒๔,๗๙๑.๕๐	๑๖,๗๓๔.๒๖	๖๗๕
วังยาง	๖๔๑	๑๐,๙๑๔	๑๐,๙๐๖.๒๕	๘,๑๗๙.๖๘	๗๕๐

ที่มา ระบบฐานทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๗ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก
(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

การใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี ส่วนใหญ่ปลูกข้าวเจ้า พันธุ์ขาวหอมมะลิ ๑๐๕ , กข ๗๙ กข ๑๕ กข ๘๕ กข ๖๑ โดยส่วนใหญ่ซื้อเมล็ดพันธุ์จากศูนย์วิจัยข้าวหรือเก็บพันธุ์ไว้ใช้เอง

(๒) การเตรียมดิน การเตรียมดินแยกได้เป็น ๒ ขั้นตอนการไถตะ และไถแปร

(๓) การปลูก โดยส่วนใหญ่ทำนาหว่าน อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ นาหว่าน ๒๐-๒๕ กิโลกรัม/ไร่ เริ่มเดือน พฤษภาคม – กรกฎาคม เกษตรกรหว่านข้าวแห้งเพื่อรอน้ำฝนช่วงต้นเดือนพฤษภาคม โดยใช้เครื่องหว่านหรือแรงงานคน

(๔) ระบบการให้น้ำ ส่วนใหญ่เกษตรกรใช้น้ำฝน และน้ำจากแหล่งน้ำผิวดิน การปลูกข้าวในพื้นที่อาศัยน้ำฝน การควบคุมปริมาณน้ำ หรือจัดการน้ำในแปลงนาให้มีความสัมพันธ์กับช่วงอายุการเจริญเติบโตของข้าว มีบางส่วนใช้วิธีการจัดการน้ำแบบเปียกสลับแห้ง

(๕) การใส่ปุ๋ย

๕.๑ การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๑ ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ ประมาณ ๒๐-๓๐ วันหลังข้าวออก

๕.๒ การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยยูเรีย (๔๖-๐-๐) อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ที่ระยะกำเนิดช่อดอก หรือ ๓๐ วันก่อนข้าวออกดอก

(๖) การเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยว ๒๘-๓๐ วัน หลังวันออกดอก เริ่มเก็บเกี่ยว พฤศจิกายน – ธันวาคม เกี่ยวด้วยรถเกี่ยวข้าวและบางส่วนใช้แรงงานคน ตากข้าวให้ความชื้นลดลงเหลือประมาณ ๑๒-๑๔ % ก่อนจำหน่าย

(๗) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ทำการไถกลบตอซังข้าวหลังการเก็บเกี่ยว

(๘) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู โรคที่พบเช่น โรคไหม้ ป้องกันโดยใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาและมีการใช้สารกำจัดโรคพืช เช่น คาร์เบนดาซิม โพรคลอราซ แมลงที่พบ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เกษตรกรบางส่วนใช้สารชีวภัณฑ์บิวเวอร์เรีย

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเนินมะปราง มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว (นาปี)					←△				→		▽	
ข้าว (นาปรัง)	←→		▽								△	→

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว ในอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง, พ.ศ.๒๕๖๓)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเนินมะปราง มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ นอกเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๖,๑๒๐ บาท

ตารางที่ ๑๖ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

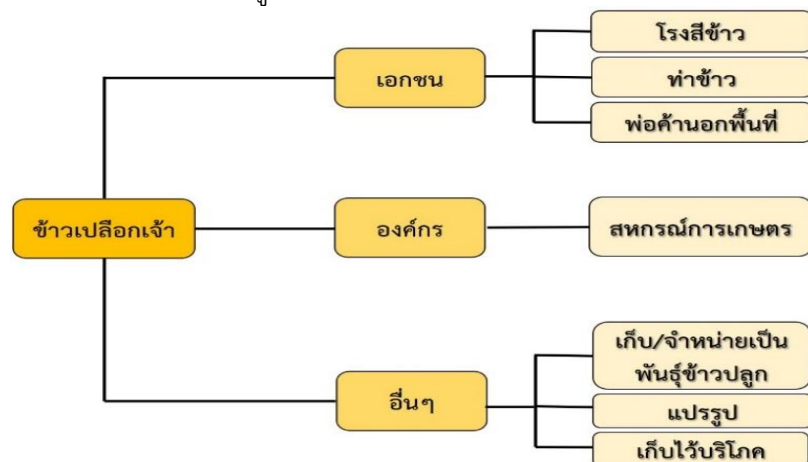
รายการปัจจัยการผลิต	มูลค่า (บาท)	หมายเหตุ
๑. ค่าเตรียมดิน	๖๐๐	- ค่าจ้างรถไถเตรียมดิน - การลงทุนเกษตรกรส่วนใหญ่จะเป็นการลงทุนเกี่ยวกับการดูแลรักษาเนื่องจากเกษตรกรต้องการให้มีปริมาณผลผลิตที่สูงจึงเน้นการให้ปุ๋ย เร่งฮอร์โมน และรวมไปถึงรายจ่ายด้านการป้องกันโรคและแมลง นอกจากนี้เกษตรกรยังสูญเสียกับค่าจ้างแรงงานภาคการเกษตรอีกด้วย การผลิตที่ต้องการเน้นปริมาณผลผลิตส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นตามไปด้วย
๒. ค่าเมล็ดพันธุ์	๗๕๐	
๓. ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช	๓๐๐	
๔. ค่าสารเคมีจัดการศัตรูพืช	๔๕๐	
๕. ค่าสารเคมีอื่น (สารเร่ง, ฮอร์โมน)	๓๕๐	
๖. ค่าปุ๋ยเคมี	๘๒๐	
๗. ค่าแรงงานตนเองและจ้างงาน	๑,๐๐๐	
๘. ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	๑๐๐	
๙. ค่าจ้างเก็บเกี่ยว	๗๕๐	
๑๐. ค่าจ้างขนส่ง	๓๐๐	
๑๑. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ		
๑๑.๑ กรณีค่าดอกเบี้ยย	-	
๑๑.๒ กรณีค่าเช่าที่ดิน	๕๐๐	
๑๑.๓ ค่าลงทุนสินทรัพย์เฉลี่ย	-	
๑๑.๔ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงกรณีสูบน้ำ	๒๐๐	
รวมต้นทุนการผลิต	๖,๑๒๐	

(ที่มา

:สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง, พ.ศ.๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด

การทำการเกษตรของอำเภอเนินมะปรางเป็นการเกษตรนอกเขตชลประทานมักประสบปัญหาของแหล่งน้ำสำหรับการเกษตรไม่เพียงพอจึงทำให้สามารถผลิตข้าวได้เพียงฤดูกาลเดียว และเป็นพื้นที่ที่มีการผลิตข้าวและมะม่วงเป็นส่วนใหญ่ เกษตรกรมุ่งเน้นการผลิตให้ได้คุณภาพดีแต่ต้องแลกมากับต้นทุนการผลิตที่สูงเนื่องจากปัจจัยการผลิตมีราคาสูง เช่น การป้องกันกำจัดศัตรูพืช การจัดหาแหล่งน้ำหรือการวางระบบน้ำ และการบำรุงรักษา เป็นต้น

ภาพที่ ๑๙ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง, พ.ศ.๒๕๖๗)

จากผังการไหลของสินค้าของข้าวเปลือกเจ้ามีการขายให้กับเอกชนร้อยละ ๗๐ โดยเกษตรกรส่วนมากจะขายให้กับเอกชนที่เป็นโรงสี หรือท่าข้าว ซึ่งเป็นแหล่งรับซื้อที่กำหนดราคาที่แน่ชัด และการขนส่งสะดวกกว่าการนำไปขายกับสหกรณ์การเกษตรซึ่งมีแค่เกษตรกรบางรายที่ขาย และอีกร้อยละ ๓๐ จะเป็นการเก็บพันธุ์ข้าวเพื่อใช้ทำข้าวปลูกสำหรับการผลิตในฤดูถัดไป หรือเกษตรกรนำไปแปรรูปเป็นข้าวสารเพื่อเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเนินมะปราง มีองค์กรที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญต่อการผลิตข้าว จำนวน ๓ องค์กร ได้แก่ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และมีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๑๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นาย วีระพงษ์ เลื่อนฟ้า	๑	วังยาง	เนินมะปราง	๒๕๖๕	ข้าว
๒	นาย สมหวัง อุ่นจันทร์	๔	วังโพรง	เนินมะปราง	๒๕๖๕	ข้าว
๓	นางบุญโฮม พุกตาล	๓	ไทรย้อย	เนินมะปราง	๒๕๖๕	ข้าว
๔	นาย ลำแพน ฤทธิศักดิ์	๑	วังยาง	เนินมะปราง	๒๕๖๕	ข้าว
๕	นาง กุสุมาลย์ ทองปั้น	๒	วังยาง	เนินมะปราง	๒๕๖๕	ข้าว
๖	นาง อดุ แสนภูวา	๑	ไทรย้อย	เนินมะปราง	๒๕๖๕	ข้าว
๗	นาง นิรวรรณ จันทร์ทอง	๕	ชมพู	เนินมะปราง	๒๕๖๕	ข้าว
๘	นาง นริศา สอนจันทร์	๗	วังยาง	เนินมะปราง	๒๕๖๕	ข้าว
๙	นาย สมเกียรติ มะณีธรรม	๕	เนินมะปราง	เนินมะปราง	๒๕๖๕	ข้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง, พ.ศ.๒๕๖๗)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า มะม่วง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

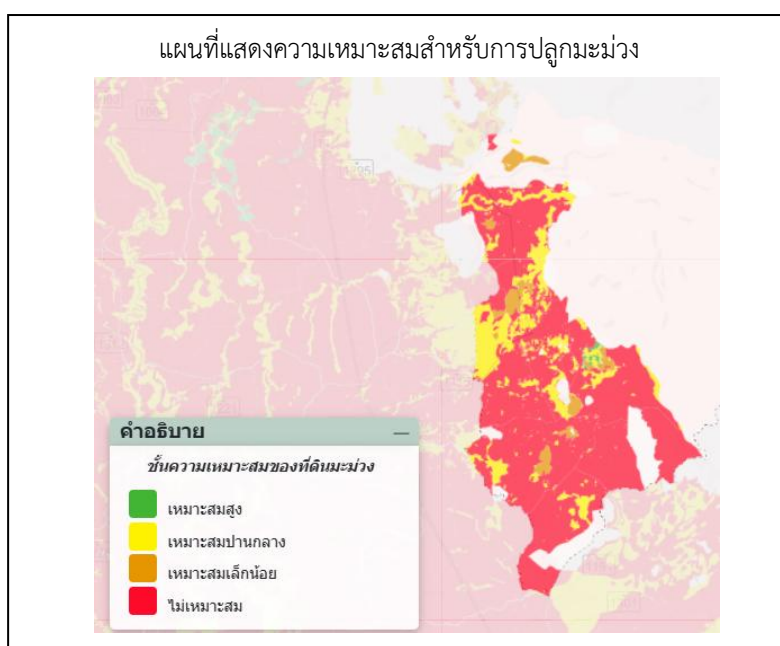
อำเภอเนินมะปราง มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมะม่วงทั้งหมด จำนวน ๒๙๙,๓๙๓ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑,๒๗๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๒ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๕๓,๘๙๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๘ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๓,๙๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๖๔ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๓๐,๓๓๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๙๓

ตารางที่ ๑๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะม่วง อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

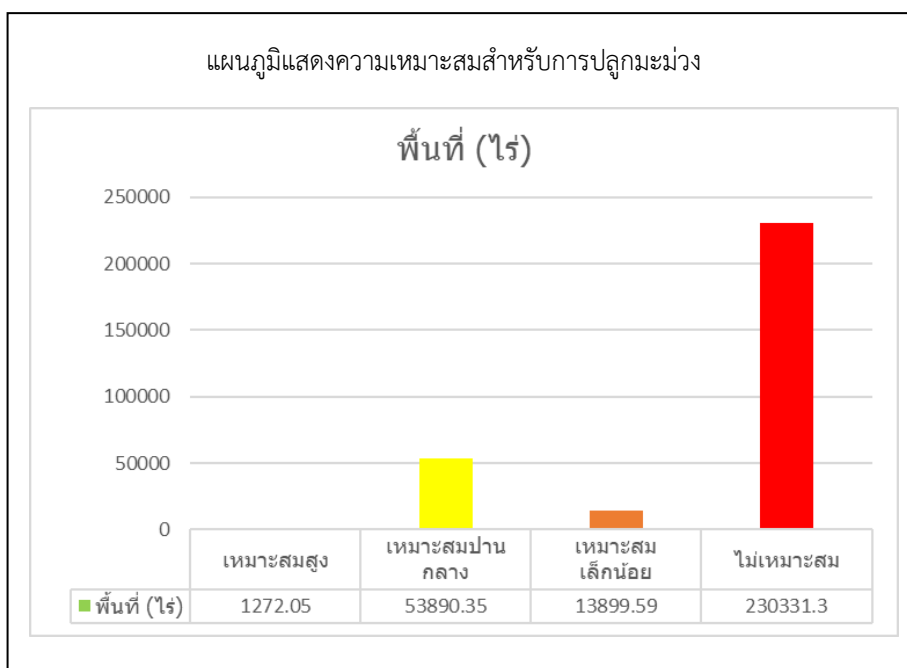
ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมะม่วง (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด

รวมอำเภอเนินมะปราง	๑,๒๗๒	๕๓,๘๙๐	๑๓,๙๐๐	๒๓๐,๓๓๑	๒๙๙,๓๙๓
ตำบลชมพู	๐	๑๐,๖๖๑	๓,๗๗๖	๓๒,๙๗๐	๔๗,๔๐๗
ตำบลไทรย้อย	๐	๕,๓๔๙	๒,๙๐๒	๔๓,๘๔๔	๕๒,๐๙๕
ตำบลเนินมะปราง	๐	๑๓,๑๓๐	๓,๒๕๓	๒๗,๐๑๑	๔๓,๓๙๔
ตำบลบ้านน้อย ชุมพู้เหล็ก	๐	๑๔,๐๐๗	๗๒๕	๒๗,๖๕๓	๔๒,๓๘๕
ตำบลบ้านมุง	๑,๒๗๒	๗,๓๑๖	๓,๒๔๓	๓๓,๖๖๙	๔๕,๕๐๐
ตำบลวังโพรง	๐	๓,๒๕๒	๐	๓๑,๕๒๒	๓๔,๗๗๔
ตำบลวังยาง	๐	๑๗๕	๐	๓๓,๖๖๑	๓๓,๘๓๖

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖

ภาพที่ ๒๐ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะม่วง อำเภอเนินมะปราง
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๒๑ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับมะม่วง อำเภอนีนมะปราง
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๓)

(๒) พื้นที่ปลูกมะม่วง

อำเภอนีนมะปราง จังหวัดพิษณุโลก มีพื้นที่ปลูกมะม่วง จำนวน ๓๒,๙๕๙ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลไทรย้อย จำนวน ๗,๘๘๑ ไร่ รองลงมา คือตำบลบ้านมุง จำนวน ๗,๓๖๓ ไร่ และตำบลบ้านน้อยชุมชี่เหล็ก จำนวน ๖,๒๔๓ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๙ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง อำเภอนีนมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกมะม่วง (ไร่)
๑	ชมพู	๑,๖๓๒
๒	ไทรย้อย	๗,๘๘๑
๓	นีนมะปราง	๕,๕๔๐
๔	บ้านน้อยชุมชี่เหล็ก	๖,๒๔๓
๕	บ้านมุง	๗,๓๖๓
๖	วังโพรง	๑,๕๙๔
๗	วังยาง	๒,๗๐๖
	รวม	๓๒,๙๕๙

ที่มา: ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๔

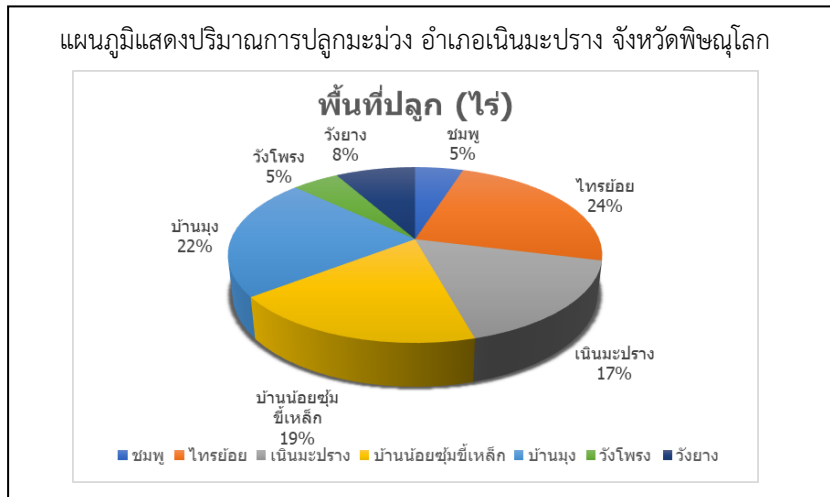
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอนีนมะปราง มีพื้นที่การปลูกมะม่วง จำนวน ๓๒,๙๕๙ ไร่ ๒,๔๕๕ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลไทรย้อย จำนวน ๗,๘๘๑ ไร่ จำนวน ๖๕๔ ครัวเรือน รองลงมาคือ ตำบลบ้านมุง จำนวน ๗,๓๖๓ ไร่ ๔๓๕ ครัวเรือน และตำบลบ้านน้อยชุมชี่เหล็ก จำนวน ๖,๒๔๓ ไร่ ๔๒๙ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๐ แสดงปริมาณการปลูกมะม่วง อำเภอนีนมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ชมพู	๒๐๒	๑,๖๓๒	๑,๖๓๒	๑,๔๖๘.๘	๙๐๐
ไทรย้อย	๖๕๔	๗,๘๘๑	๗,๘๘๑	๘๒๗๕.๐๕	๑,๐๕๐
นีนมะปราง	๔๑๐	๕,๕๔๐	๕,๕๔๐	๔,๘๑๙.๘	๘๗๐
บ้านน้อยชุมชี่เหล็ก	๔๒๙	๖,๒๔๓	๖,๒๔๓	๕,๖๑๘.๗	๙๐๐
บ้านมุง	๔๓๕	๗,๓๖๓	๗,๓๖๓	๗,๓๖๓	๑,๐๐๐
วังโพรง	๑๔๐	๑,๕๙๔	๑,๕๙๔	๑,๔๓๔.๖	๙๐๐
วังยาง	๒๒๕	๒,๗๐๖	๒,๗๐๖	๒,๔๓๖.๔	๙๐๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนีนมะปราง, พ.ศ.๒๕๖๓)

ภาพที่ ๒๒ แสดงปริมาณการปลูกมะม่วง อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง, พ.ศ.๒๕๖๓)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

หลังเก็บเกี่ยว เกษตรกรจะให้ต้นมะม่วงได้พักเพื่อฟื้นฟูดินเอง ๑ เดือน ประมาณช่วงเดือนพฤษภาคม เป็นระยะการให้ปุ๋ยก่อนการตัดแต่งกิ่ง ทั้งนี้ ต้นมะม่วงจะผลิใบชุดที่หนึ่งตามธรรมชาติ จะเริ่มต้นให้ปุ๋ยเคมีทางใบ เพื่อเร่งใบชุดที่หนึ่ง พร้อม “ปมตา” เพื่อสร้างความสมบูรณ์ให้ตา เพื่อผลิใบชุดที่สองออกมาพร้อมกัน และเพื่อกำจัดศัตรูพืชออกไปจากต้น เกษตรกรจะ “ล้างต้นด้วยสารเคมี” แบ่งเป็น ๒ ระยะ คือ หลังการพักต้น ก่อนและหลังการตัดแต่งกิ่ง ระยะที่สอง ก่อนการเปิดตาออก (ดิงดอก) สำหรับต้นมะม่วงที่ให้ผลผลิตแล้ว ให้เลือกตัดแต่งกิ่งที่ไม่เหมาะสมออกไป เช่น กิ่งที่โคนต้น กิ่งทับซ้อน กิ่งมุมแคบ (ทำมุมกับลำต้นหรือกิ่งหลักน้อยกว่า ๔๕ องศา) กิ่งในทรงพุ่ม กิ่งแห้ง กิ่งที่เป็นโรค กิ่งกระโดงที่ทำให้ทรงพุ่มสูงขึ้น รูปทรงเปิดยอด การจัดทรงต้น ควรจัดทรงพุ่มเป็นรูปครึ่งวงกลมหรือส้อมไก่คว่ำ ความสูงหลังจากการตัดแต่งกิ่งกำหนดไว้ไม่เกิน ๒.๕๐ เมตร การควบคุมความสูง จะเริ่มทำเมื่อต้นมะม่วงอายุ ๔-๕ ปี ควรตัดแต่งกิ่งให้เสร็จภายใน ๗ วัน เพื่อไม่ให้กระทบต่อแผนการชักนำการออกดอก

การทำมะม่วงนอกฤดูแบบก่อนฤดูของอำเภอเนินมะปราง สำหรับมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้ จะตัดแต่งกิ่งช่วงเดือนมิถุนายนให้เสร็จ ช้ำที่สุดไม่เกินปลายเดือนมิถุนายน ขณะที่พันธุ์อื่นๆ เช่น พาลัน จะทำได้จนถึงเดือนกรกฎาคม เพราะตอบสนองต่อสารพาโคลบิวทราโซลได้ง่ายกว่าพันธุ์น้ำดอกไม้ ส่วนพันธุ์พาลัน พร้อมถูกดิงดอกได้ประมาณ ๒๘-๓๐ วัน หลังราดสาร แต่พันธุ์น้ำดอกไม้ใช้เวลาตั้งแต่ ๔๕-๖๐ วัน หลังการราดสาร

หลังการตัดแต่งกิ่งเสร็จในเดือนมิถุนายน นับตั้งแต่ต้นเดือนกรกฎาคมเป็นต้นไป ควรให้ต้นมะม่วงได้สะสมอาหารสมบูรณ์แข็งแรง และผลิใบใหม่ได้ ๑ ชุด อย่างสม่ำเสมอทั้งต้น และทั้งแปลง (ถือเป็นชุดที่สอง เมื่อนับการผลิใบใหม่ตามธรรมชาติตั้งแต่ในระยะพักฟื้นต้นเป็นชุดแรก) และรอเวลาประมาณ ๑๕-๒๑ วัน ให้ใบชุดนี้เจริญสู่ระยะใบเพสลาด (เปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีเขียวอ่อนแล้ว) เตรียมพร้อมสำหรับการราดสารได้ มักทำในช่วงปลายเดือนกรกฎาคม ดังนั้น ช่วงเดือนมิถุนายนถึงกรกฎาคมจึงเร่งให้ปุ๋ย บำรุงต้น สะสมอาหาร ดิงใบอ่อน พร้อมรักษาใบให้สมบูรณ์ สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ

เกษตรกรนิยมราดสารโดยใช้สารพาโคลบิวทราโซล ๑๐% WP เพื่อชักนำการออกดอกในมะม่วง การราดทางดินจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าการพ่นทางใบ กรณีมะม่วงน้ำดอกไม้ การใช้ทางดินจะแสดงผลในช่วงประมาณ ๔๕-๖๐ วัน หลังราดสาร ระยะใบเพสลาด หรือช่วงหลังผลิใบได้ประมาณ ๑๕-๒๑ วัน เป็นช่วงที่เหมาะสมสำหรับการราดสาร ทั้งนี้ ดินต้องมีความชื้น อาจารย์ศิลป์ชัย บอกว่า เกษตรกรนิยมราดสารในช่วงปลายเดือนกรกฎาคม จนถึงต้นเดือนสิงหาคม เพราะไม่ค่อยมีปัญหาความชื้นในดิน กรณีไม่มีฝนตกหรือดินแห้ง ควรให้น้ำกับต้นมะม่วงก่อนการราดสาร ประมาณ ๓ วัน เพื่อให้ดินมีความชื้นแล้วจึงค่อยราดสาร เกษตรกรจะราดสารบริเวณโคนต้น โดยทำความสะอาดรอบโคนต้นก่อน แล้วทำเป็นแอ่งผสมน้ำอย่างน้อย ๕ ลิตร/ต้น ควรให้น้ำมากจะได้ผลดีกว่า ใช้น้ำน้อย หลังราดสารแล้ว หากไม่มีฝนตก ต้องให้น้ำอย่าง

ต่อเนื่อง เพื่อให้ดินมีความชื้น ประมาณ ๑๐-๑๕ วัน ระวังอย่ารดสารเกินกว่าที่กำหนด เพราะจะทำให้ต้นมะม่วงแสดงอาการเลื้อยของกิ่ง และเปลือกแตก นำไปสู่อาการดื้อต่อสารเร็วขึ้น โดยปกติอาการดื้อต่อสารพาคโคลบิวทราโซล (ไม่ตอบสนองในการชักนำให้ออกดอก) พบเมื่อรดสารติดต่อกันประมาณ ๘ ปี มักเกิดในพื้นที่ที่เป็นดินลูกรัง

หลังจากรดสารปลายเดือนกรกฎาคมถึงต้นเดือนสิงหาคม ต้นมะม่วงจะเริ่มปรับสมดุลของฮอร์โมน มีการสะสมอาหารและถูกชักนำสร้างตาดอกขึ้น ภายใน ๔๕-๖๐ วัน เพื่อส่งเสริมการสร้างตาดอก ช่วงกลางเดือนกันยายนให้สมบูรณ์ ควรบำรุงตาดอกก่อนเปิดตาดอก โดยให้ปุ๋ยทางดิน หลังรดสาร ประมาณ ๗ วัน (ปุ๋ยเคมีอินทรีย์ สูตรบำรุงดอก) อัตรา ๒ กิโลกรัม/ต้น

กรณีต้นมะม่วงอายุมาก ตั้งแต่ ๑๐ ปีขึ้นไป จะเพิ่มสัดส่วนปุ๋ยเป็น ๓ กิโลกรัม/ต้น หรือใช้ปุ๋ยเคมี สูตร ๘-๒๔-๒๔ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/ต้น เพื่อให้ต้นสะสมอาหารสำหรับสร้างตาดอก หลังรดสารแล้ว ดินมีความชื้น อาจใส่ปุ๋ยได้ทันที หลังจากให้ปุ๋ยทางดินประมาณ ๑๕ วัน ควรฉีดพ่นปุ๋ยทางใบ สูตร ๖-๑๖-๓๖ หรือ ๕-๒๐-๒๕ หรือ ๐-๕๒-๓๔ หรือ ๐-๔๒-๕๖ อัตรา ๑ กิโลกรัม/น้ำ ๒๐๐ ลิตร ฉีดพ่น ๓-๔ ครั้ง ห่างกัน ๗-๑๐ วัน

ควรล้างต้นก่อนเปิดตาดอก เพื่อป้องกันศัตรูพืชก่อนการแทงช่อดอก โดยใช้กำมะถันผง ๕๐๐ กรัม/น้ำ ๒๐๐ ลิตร ฉีดพ่นฆ่าเพลี้ยไฟ ไรแดง และเชื้อรา ก่อนดึ่งดอก ประมาณ ๗ วัน การเปิดตาดอก หรือ “ดึ่งดอก” เป็นการให้สารเคมีกระตุ้นให้ตาดอกที่มีความพร้อมผลิบานออกมาพร้อมกันทั้งต้น เพื่อความสะดวกในการจัดการสวน

การใส่ปุ๋ย การบำรุงช่อดอก ต้องเริ่มดูแลรักษาช่อดอก ตั้งแต่ระยะเดียวไก่/ระยะเขียวหมา หรือหลังจากดึ่งดอก ครั้งที่ ๒ แล้ว ประมาณ ๗-๑๐ วัน ให้ฉีดพ่นปุ๋ยทางใบ สูตร ๖-๑๖-๓๖ อัตรา ๔๐๐ กรัม หรือ สูตร ๑๐-๕๒-๑๗ อัตรา ๕๐๐ กรัม/น้ำ ๒๐๐ ลิตร รวมทั้งฉีดพ่นแคลเซียมโบรอน

การเก็บเกี่ยว ให้นับวันเก็บเกี่ยว ประมาณ ๑๒๐ วัน หลังดึ่งดอก เมื่อถึงกำหนดให้สุ่มเปิดดูเป็นระยะ หากพบว่าผลมีสีผิวเรียบเนียนมีนวล ออกเต็ม แก้มอม สะดือเรียบ ปลายผลพันธุ์น้ำดอกไม้อีสทองมีสีเหลืองเข้มขึ้น ให้สุ่มเก็บผลไปลอยน้ำ ต้นละ ๑ ผล ประมาณ ๕ ต้น หากผลจมดิ่ง ตะแคงนิ่ง ไม่กระดก แสดงว่าเป็นผลแก่ ๘๐-๙๐% เหมาะสำหรับตลาดผลแช่แข็ง สามารถเก็บเกี่ยวได้เลย ใช้ระยะเวลาปลูกประมาณ ๑๓๐-๑๔๐ วัน หลังดึ่งดอก และสามารถเก็บผลได้ต่อเนื่องถึง ๑๕ วัน ควรเด็ดที่โคนช่อผล เนื่องจากเด็ดง่าย ยางไม่ไหลเปื้อนผล นำผลวางในตะกร้าทั้งถุงห่อ ขนไปโรงคัดบรรจุแล้วถอดถุง ตัดขั้วผลให้เหลือยาว ๓-๕ เซนติเมตร เป็นระยะที่ยางไม่ไหล พร้อมคัดแยกเกรดรอบที่ ๑ เรียกว่า แยกหยาบ เกษตรกรจะคัดแยกผลที่ขายได้และผลที่ตกเกรด รอบที่ ๒ จะคัดเกรดที่จะส่งขายชมรมฯ หากผลมีรอยเปื้อนให้เช็ดให้สะอาด

การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว จะคัดเกรดมะม่วง โดยกำหนดระยะมะม่วงแก่ ๗๕-๘๐% เมื่อคัดแยกแล้วจะนำมาบรรจุใส่ตะกร้าหูเหล็ก ใช้กระดาษหนังสือพิมพ์รองตะกร้าทั้ง ๔ ด้าน วางผลมะม่วงเอาหัวเอียง ประมาณ ๓๐ องศา วาง ๓ ชั้น แต่ละชั้น รองด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์ ตะกร้าแต่ละใบ สามารถบรรจุน้ำหนัก ๒๖ กิโลกรัม (น้ำหนักมะม่วงอย่างเดียว ๒๓ กิโลกรัม) หลังจากนั้น จะขนส่งตะกร้ามะม่วงบรรจุใส่รถบรรทุกสี่ล้อ รับน้ำหนักได้ ๑๑๙ ตะกร้า/คัน โดยวางซ้อนกันได้ ๕ ชั้น คลุมด้วยผ้าใบกันฝน นิยมขนส่งตอนกลางคืน เพื่อส่งสินค้าถึงโรงงาน ไม่เกินเที่ยงวันของวันถัดไป

การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู ป้องกันโรคจากเชื้อราเป็นหลัก เช่น โพรคลอราซ ๕๐% WP ๒๐๐ กรัม และ ไตรฟลอกซีสโตรบิน ๕๐% WP ๓๐ กรัม สลับกับ ไดฟิโนโคนาโซล ๒๕% SL ๑๐๐ มิลลิลิตร/น้ำ ๒๐๐ ลิตร ส่วนสารฆ่าแมลงที่แนะนำคือ คาร์บาริล ๘๕% WP ๕๐๐ กรัม สลับกับอิมิดาโคลพริล ๗๐% WG อัตรา ๓๐ กรัม สำหรับกำจัดเพลี้ยจักจั่นและเพลี้ยไฟ

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเนินมะปราง มีการปลูกมะม่วง ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มะม่วงในฤดู			▽							←		→
มะม่วงนอกฤดู					←	△	→		▽	←		

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๒๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะม่วง ในอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง, พ.ศ.๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเนินมะปราง มีต้นทุนการผลิตมะม่วง โดยพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๖,๖๐๐

บาท

ตารางที่ ๒๑ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วง ปี ๒๕๖๗ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

รายการปัจจัยการผลิต	มูลค่า (บาท)	หมายเหตุ
---------------------	--------------	----------

๑. ค่าตัดแต่งกิ่ง	๗๕๐	- การลงทุนเกษตรกรส่วนใหญ่จะเป็นการลงทุนเกี่ยวกับการดูแลรักษาเนื่องจากเกษตรกรต้องการให้มีปริมาณผลผลิตและออกผลผลิตนอกฤดูกาลที่สูงจึงเน้นการใช้สารเคมีในการกระตุ้นเพื่อเร่งให้ต้นมีความพร้อมในการให้ผลผลิต และรวมไปถึงรายจ่ายด้านการป้องกันโรคและแมลง นอกจากนี้เกษตรกรยังสูญเสียกับค่าจ้างแรงงานภาคการเกษตรอีกด้วย การผลิตที่ต้องการเน้นปริมาณผลผลิตส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นตามไปด้วย
๒. ค่าสารเคมีจัดการศัตรูพืช	๑,๐๐๐	
๕. ค่าสารเคมีอื่น (สารเร่ง,ฮอร์โมน)	๑๒๐๐	
๖. ค่าปุ๋ยเคมี	๑,๐๐๐	
๗. ค่าแรงงานตนเองและจ้างงาน	๘๐๐	
๘. ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	๑๐๐	
๙. ค่าจ้างเก็บเกี่ยว	๗๕๐	
๑๐. ค่าจ้างขนส่ง	๓๐๐	
๑๑. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ		
๑๑.๑ กรณีค่าดอกเบี้ยว	-	
๑๑.๒ กรณีค่าเช่าที่ดิน	๕๐๐	
๑๑.๓ ค่าลงทุนสินทรัพย์เฉลี่ย	-	
๑๑.๔ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงกรณีสูบน้ำ	๒๐๐	
รวมต้นทุนการผลิต	๖,๖๐๐	

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง, พ.ศ.๒๕๖๗)

(๑) วิธีการตลาด

ภาพที่ ๒๔ แสดงวิธีการตลาดมะม่วง อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก
(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง, พ.ศ.๒๕๖๗)

๖) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเนินมะปราง มีองค์กรที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญต่อการผลิตข้าว จำนวน ๑ องค์กร ได้แก่ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการปลูกมะม่วง จำนวน ๓ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer จำนวน ๓ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๒๒ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมะม่วง อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นาง บุญโฮม พุกตาล	๓	ไทรย้อย	เนินมะปราง	๒๕๖๕	มะม่วง
๒	นาง อนุ แสนภูวา	๑	ไทรย้อย	เนินมะปราง	๒๕๖๕	มะม่วง
๓	นาง นิรวรรณ จันทร์ทอง	๕	ชมพู	เนินมะปราง	๒๕๖๕	มะม่วง

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง, พ.ศ.๒๕๖๗)

๑.๔.๓ ชนิดสินค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

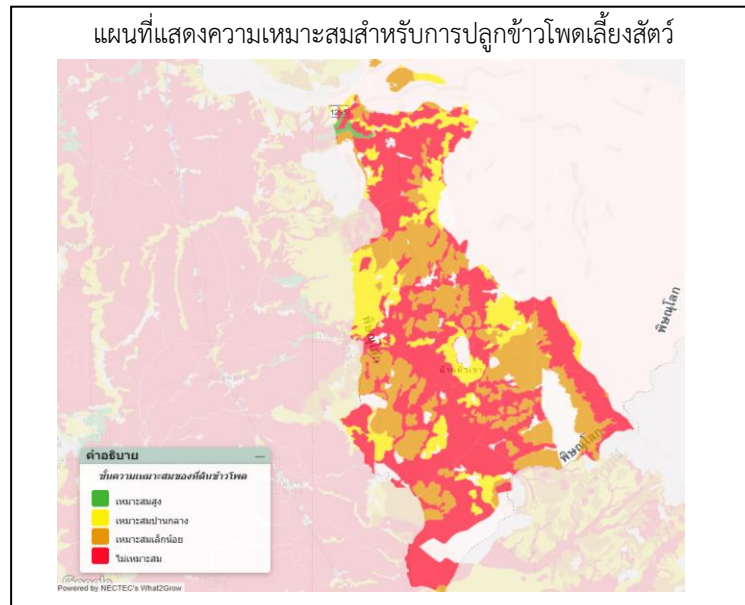
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเนินมะปราง มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทั้งหมด จำนวน ๒๙๑,๗๙๗.๑๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑,๒๐๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๕ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔๙,๐๙๙.๑๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๗ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๘๘,๕๙๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๕ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๕๒,๘๙๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๒

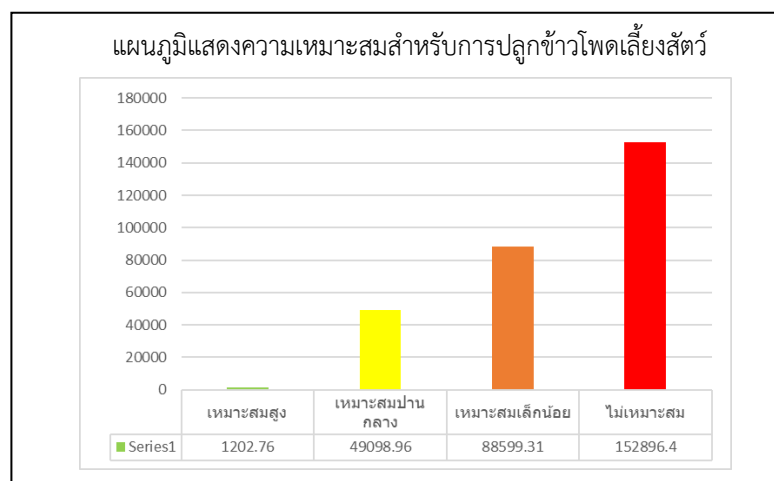
ตารางที่ ๒๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอเนินมะปราง	๑,๒๐๓	๔๙,๐๙๙.๑๕	๘๘,๕๙๙	๑๕๒,๘๙๖	๒๙๑,๗๙๗.๑๕
ตำบลชมพู	๑,๒๐๓	๑๐,๔๕๖	๗,๑๘๘	๒๖,๙๒๓	๔๕,๗๗๐
ตำบลไทรย้อย	๐	๖,๕๒๙	๑๓,๔๓๗	๓๐,๖๐๑	๕๐,๕๖๗
ตำบลเนินมะปราง	๐	๔,๙๘๒	๒๑,๖๐๖	๑๖,๑๓๒	๔๒,๗๒๐
ตำบลบ้านน้อย ชุมช้างเหล็ก	๐	๑๓,๐๐๖	๑๑,๑๑๐	๑๗,๑๒๑	๔๑,๒๓๗
ตำบลบ้านมุง	๐	๑๑,๒๓๑	๑๓,๙๑๗	๑๙,๓๔๔	๔๔,๔๙๒
ตำบลวังโพรง	๐	๒,๘๙๔	๕,๑๗๔	๒๕,๘๖๖	๓๓,๙๓๕
ตำบลวังยาง	๐	๐.๑๕	๑๖,๑๖๗	๑๖,๙๐๘	๓๓,๐๗๕.๑๕

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๑

ภาพที่ ๒๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอนีนะปรัง
(ที่มา <http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๒๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอนีนะปรัง
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๑๘,๔๖๔ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลวังยาง จำนวน ๕,๒๐๕ ไร่ รองลงมา คือตำบลวังโพรง จำนวน ๔,๓๒๓ ไร่ และตำบลชมพู จำนวน ๓,๖๔๓ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก ๑๘,๕๖๔ (ไร่)
๑	ชมพู	๒,๙๙๗
๒	ไทรน้อย	๔๘๑
๓	เนินมะปราง	๑๗๐
๔	บ้านน้อยชุ่มชื้นเหล็ก	๒๑๔
๕	บ้านมุง	๒,๑๑๒
๖	วังโพรง	๕๑๒
๗	วังยาง	๔,๗๖๐
	รวม	๑๑,๒๔๙

ที่มา: ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเนินมะปราง
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๓)

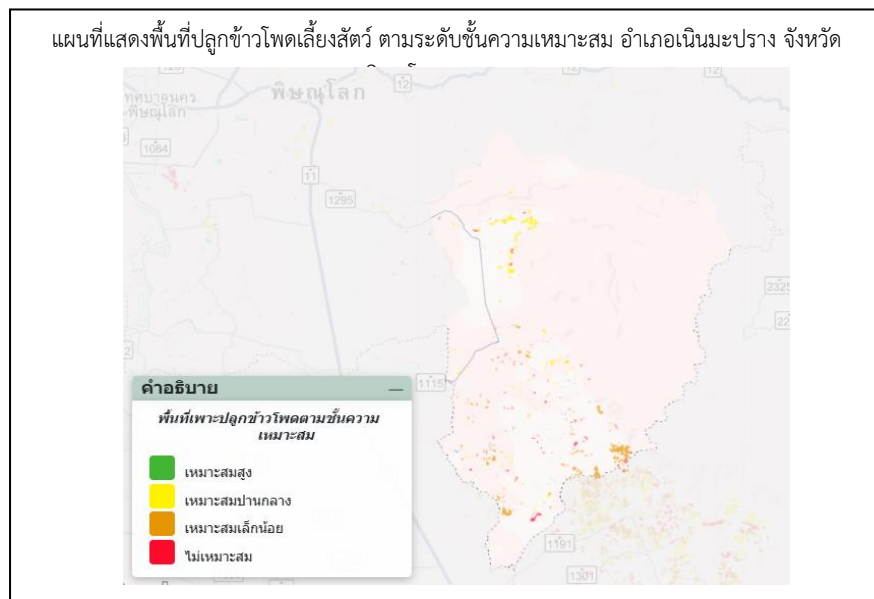
(๓) พื้นที่ปลูกข้าวโพดตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอเนินมะปราง มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๓,๔๖๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๖ พื้นที่เหมาะปานกลาง (S๒) จำนวน ๔,๔๔๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘๗ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๖,๕๙๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๙ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒,๓๙๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๗๖

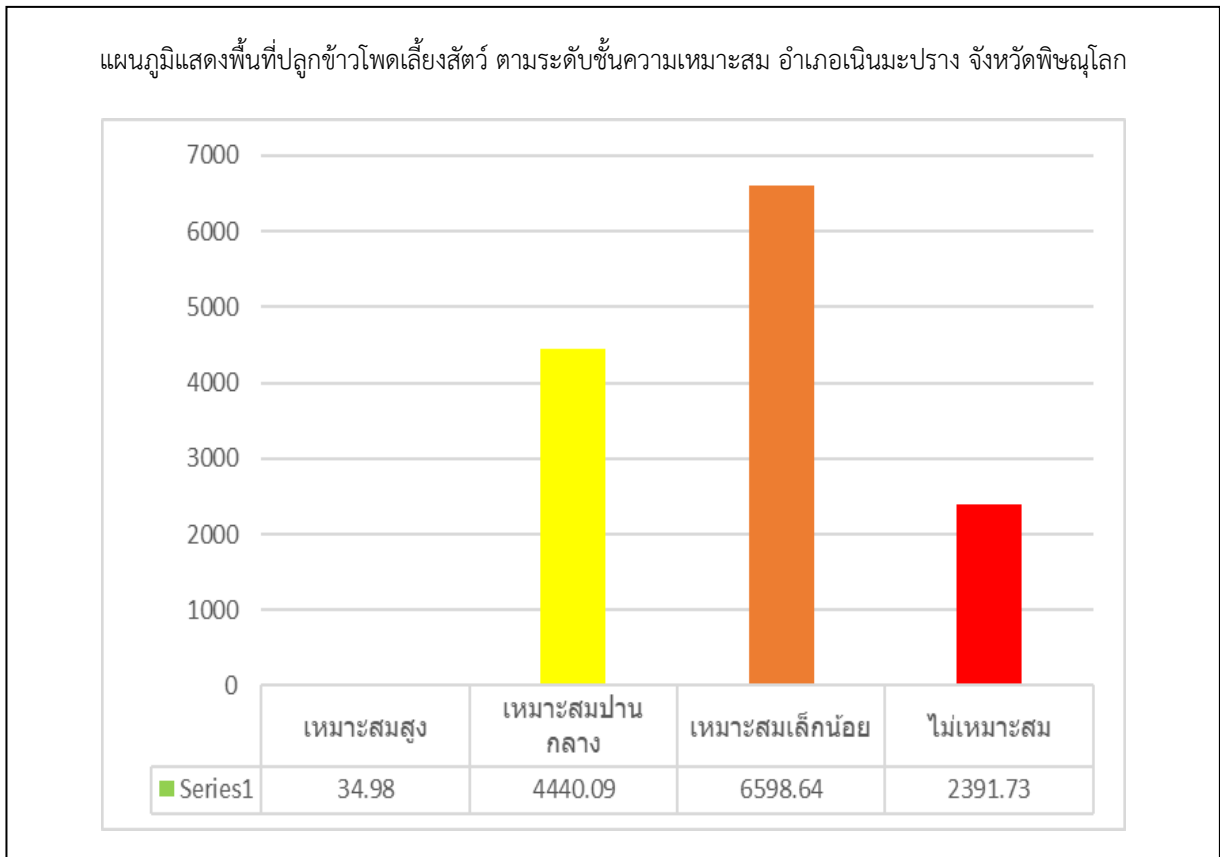
ตารางที่ ๒๕ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอเนินมะปราง	๓๕	๔,๔๔๐	๖,๕๙๙	๒,๓๙๒	๑๓,๔๖๕
ตำบลชมพู	๓๕	๒,๔๓๔	๒๔	๓๗๖	๒,๘๖๙
ตำบลไทรย้อย	๐	๔๒๒	๘๒๖	๔๓๔	๑,๖๘๒
ตำบลเนินมะปราง	๐	๓๘๒	๗๐๙	๑๘๙	๑๒๘๐
ตำบลบ้านน้อย ซุ้มขี้เหล็ก	๐	๑๘๗	๓๗๑	๑๕๙	๗๑๗
ตำบลบ้านมุง	๐	๘๐๗	๔๙๙	๒๐๔	๑,๕๑๐
ตำบลวังโพรง	๐	๒๐๘	๘๔๐	๔๔๓	๑,๔๙๑
ตำบลวังยาง	๐	๐	๓,๓๒๙	๕๘๖	๓,๙๑๕

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๒๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเนินมะปราง
(ที่มา <http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๒๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนีนมะปราง
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๓)

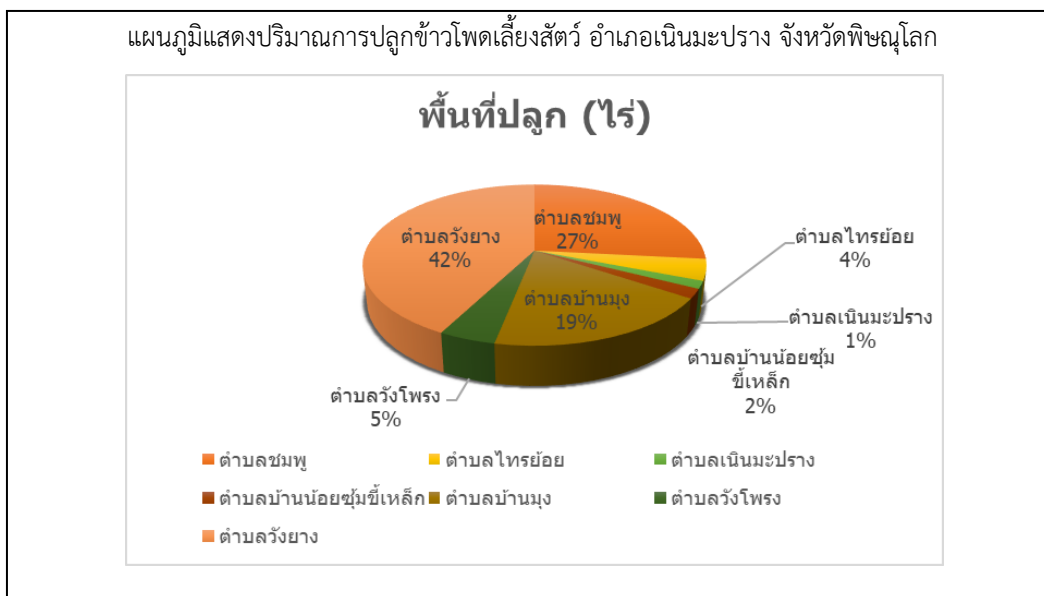
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอนีนมะปราง มีพื้นที่การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๑๑,๒๔๗ ไร่ ๗๔๙ ครั้วเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลวังยาง จำนวน ๔, ๗๖๐ ไร่ จำนวน ๒๕๕ ครั้วเรือน รองลงมาคือ ตำบลชมพู จำนวน ๒,๙๙๗ ไร่ ๒๕๗ ครั้วเรือน และตำบลบ้านม่วง จำนวน ๒,๑๑๒ ไร่ ๑๔๒ ครั้วเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๖ แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอนีนมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ตำบล	ครั้วเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ชมพู	๒๕๗	๒,๙๙๗	๒,๙๒๓.๗๕	๒,๙๒๓.๗๕	๑,๐๐๐
ไทรย้อย	๕๐	๔๘๑	๔๘๑	๔๘๑	๑,๐๐๐
นีนมะปราง	๒๒	๑๗๑	๑๗๑	๑๗๑	๑,๐๐๐
บ้านน้อยชุมชู้เหล็ก	๒๖	๒๑๔	๒๑๓	๒๑๓	๑,๐๐๐
บ้านม่วง	๑๔๒	๒,๑๑๒	๒,๐๙๑	๒,๐๙๑	๑,๐๐๐
ตำบลวังโพรง	๕๒	๕๑๒	๕๑๒	๕๑๒	๑,๐๐๐
ตำบลวังยาง	๒๕๕	๔,๗๖๐	๔,๗๖๐	๔,๒๓๖	๑,๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนีนมะปราง, พ.ศ.๒๕๖๓

ภาพที่ ๓๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก
(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จะแบ่งออกเป็นสองช่วงการผลิต โดยข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูฝนมีการผลิตตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม และฤดูแล้งจะเริ่มการผลิตตั้งแต่มกราคมถึงเมษายน

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ การเตรียมดินเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการตากดินหลังไถแปรด้วยผลสาม ลึก ๒๐ – ๓๐ เซนติเมตร ปรับระดับดินให้สม่ำเสมอคราดเก็บเศษวัชพืชออกจากแปลง ปลูกโดยใช้เครื่องหยอดติดท้ายรถแทรกเตอร์หรือบางรายใช้แรงงานคน มีการพ่นสารเคมีวัชพืชคลุมดินหลังหยอดเมล็ดก่อนที่ข้าวโพดและวัชพืชงอก มีการใส่ปุ๋ยเคมี ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ เป็นปุ๋ยรองพื้นพร้อมปลูกและครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้า เมื่อข้าวโพด อายุ ๒๐- ๒๕ วัน การเก็บเกี่ยวผลผลิตส่วนใหญ่ใช้แรงงานคนมากกว่าเครื่องจักรเก็บเกี่ยวเมื่อข้าวโพดแก่จัด หรือแห้งหมดทั้งแปลงแล้ว ๗ วัน เมล็ดจะมีความชื้นประมาณร้อยละ ๒๓ ถ้าต้องการใช้พื้นที่ปลูกพืชอื่น ตามข้าวโพด ควรเก็บเกี่ยวเมื่อใบข้าวโพดเปลี่ยนเป็นสีฟางข้าวร้อยละ ๔๐ ของทั้งแปลง เมล็ดจะมีความชื้นต่ำกว่าร้อยละ ๒๕ ไม่ควรเก็บเกี่ยวข้าวโพดหลังฝนตก เพราะเมล็ดจะมีความชื้นสูง ควรปล่อยให้ฝักและต้นข้าวโพดแห้งก่อน และเกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่อง ภัยแล้ง เมล็ดพันธุ์ราคาแพง ราคาผลผลิตตกต่ำ

โรคที่มักพบในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โรคราน้ำค้าง โรคใบไหม้แผลใหญ่ โรคราสนิม โรคกาบ และใบไหม้เกิดแผลฉ่ำน้ำ เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารเคมีพ่นและใช้พันธุ์ที่ต้านทานต่อโรคดังกล่าว

แมลงศัตรูที่สำคัญและการป้องกันกำจัด หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด หนอนกระทู้หอม ให้พ่นสารป้องกันกำจัดแมลงสารเคมี และพ่นด้วยสารชีวภัณฑ์ ได้แก่ เชื้อบีที

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเนินมะปราง มีการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูฝน ฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนสิงหาคม ปลูกสูงสุดในเดือนมิถุนายน การเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนกันยายน ถึง เดือนธันวาคม เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนตุลาคม ส่วนการปลูกข้าวโพดฤดูแล้ง ฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนธันวาคม ปลูกสูงสุดในเดือนธันวาคม การเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนพฤษภาคม เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนเมษายน โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ฤดูฝน					←	△	→		←	▽		→
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ฤดูแล้ง		←		▽	→				←			△

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง, พ.ศ.๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเนินมะปราง มีต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๗,๐๕๐ บาท

ตารางที่ ๒๗ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี ๒๕๖๗ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

รายการปัจจัยการผลิต	มูลค่า (บาท)	หมายเหตุ
๑. ค่าเตรียมดิน	๗๕๐	
๒. ค่าเมล็ดพันธุ์	๗๐๐	
๓. ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช	๑,๐๐๐	
๔. ค่าสารเคมีจัดการศัตรูพืช	๗๕๐	
๕. ค่าสารเคมีอื่น (สารเร่ง,ฮอร์โมน)	๓๐๐	
๖. ค่าปุ๋ยเคมี	๑,๐๐๐	
๗. ค่าแรงงานตนเองและจ้างงาน	๗๐๐	
๘. ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	๑๐๐	
๙. ค่าจ้างเก็บเกี่ยว	๗๕๐	
๑๐. ค่าจ้างขนส่ง	๓๐๐	
๑๑. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ		
๑๑.๑ กรณีค่าดอกเบี้ย	-	
๑๑.๒ กรณีค่าเช่าที่ดิน	๕๐๐	
๑๑.๓ ค่าลงทุนสินทรัพย์เฉลี่ย	-	
๑๑.๔ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงกรณีสูบน้ำ	๒๐๐	
รวมต้นทุนการผลิต	๗,๐๕๐	

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง, พ.ศ.๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด

เกษตรกรจะขายผลผลิต โดยจำหน่ายผลผลิตให้กับพ่อค้าท้องถิ่นถึง ๙๐% เพราะพ่อค้าท้องถิ่นเหล่านี้ จะจัดการปัจจัยการผลิตให้กับเกษตรกรและรับซื้อผลผลิตในลักษณะตกเขียว ส่วนเกษตรกรที่ลงทุนเองก็จะขายให้กับ พ่อค้าท้องถิ่นหรือพ่อค้าจร ซึ่งอาจจะได้รับราคาที่สูงกว่าประมาณ ๑๐ % ทั้งพ่อค้าจรและพ่อค้าท้องถิ่นเมื่อนำข้าวโพด ไปขาย ก็จะต้องผ่านนายหน้า ซึ่งเป็นพ่อค้ารายใหญ่ก่อนที่จะไปสู่โรงงานแปรรูปอื่นๆ

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเนินมะปราง มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ ด้านการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๓ ราย และมี Smart Farmer

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๒๘ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นาย วีระพงษ์ เลื่อนฟ้า	๑	วังยาง	เนินมะปราง	๒๕๖๕	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
๒	นาย สมหวัง อุ่นจันทร์	๔	วังโพรง	เนินมะปราง	๒๕๖๕	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
๓	นาย สมเกียรติ มณีธรรม	๕	เนินมะปราง	เนินมะปราง	๒๕๖๕	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเนินมะปราง, พ.ศ.๒๕๖๗)

๒. ประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางแก้ไข

ตารางที่ ๒๙ แสดงประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหา/กลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	พื้นที่เป้าหมาย	ความเร่งด่วน
๑. ด้าน การ ผลิต และ การตลาด ๑.๑ ข้าว ๑.๒ มะม่วง	-ราคาผลผลิตตกต่ำ - -โรคแมลงศัตรูพืชระบาด -ราคาผลผลิตตกต่ำ	-ส่งเสริมการรวมกันผลิตแบบแปลงใหญ่ -ถ่ายทอดเทคโนโลยีชีวภัณฑ์ -ใช้ ศพก./เครือข่าย เป็นต้นแบบการผลิตและลดต้นทุน -ส่งเสริมการรวมกันผลิตแบบแปลงใหญ่ -สินค้าเกษตรได้รับการพัฒนาตลอดห่วงโซ่อุปทาน (จุดเน้น : การตลาดนำการผลิต) -การแปรรูปผลผลิตในรูปแบบต่างๆเพื่อเพิ่มมูลค่า	ทุกตำบล ทุกตำบล	ตำบล ตำบลละ ๑ แปลง
๒.ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๒.๑ เกษตรกรส่วนใหญ่ อยู่ในวัยผู้สูงอายุ ๒.๒ การรวมกลุ่ม	-เกษตรกรไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆได้ -กลุ่มขาดความเข้มแข็ง	-สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ Young Smart Farmer -พัฒนาเกษตรสมัยใหม่สู่ไทยแลนด์ ๔.๐ โดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง -ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร สร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วม -ส่งเสริมการตลาดของกลุ่มผ่านตลาดเกษตรกร ธุรกิจค้าปลีก (Modern Trade)	ทุกตำบล ทุกตำบล	หมู่บ้านละ ๑ คน ทุกตำบล
๓.ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๓.๑ สินค้าแปรรูปในรูปแบบเดิมๆ เหมือนกัน เช่น ข้าวกล้อง	-ขาดเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและแปรรูป	-ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมในการแปรรูปสินค้าเกษตร -พัฒนากระบวนการผลิตสินค้าเกษตร Smart Product -สร้างภาพลักษณ์ของสินค้าให้เป็นสินค้าที่มีคุณภาพ คุณค่า		

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอเนินมะปราง

ตารางที่ ๓๐ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (Strengths : S) ๑. เกษตรกรมีความชำนาญในด้านการประกอบอาชีพเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม ๒. ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตร ข้าว,มะม่วง,ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๓. เกษตรกรมีความสนใจในความรู้ใหม่ ๆ ทางเกษตร ๔. พื้นที่เหมาะสมต่อการปลูกข้าว (zoning) ๕. มีแหล่งเรียนรู้ ศพก. ศจช. ศดปช. แปลงใหญ่ข้าวและมะม่วงสามารถสร้างองค์ความรู้เพิ่มเติมในการผลิตได้ ๖. มี อกม. /เกษตรกรรุ่นใหม่ (young Smart Farmer) /Smart Farmer / ปราชญชาวบ้านด้านเกษตรที่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ ๗. มีพื้นที่ติดเขาเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว	จุดอ่อน (Weaknesses : W) ๑. การใช้เทคโนโลยีทางการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรยังไม่ก้าวหน้า ๒. ขาดความรู้ด้านจัดการผลิิตการเกษตร ๓. เกษตรกรใช้ต้นทุนการผลิตสูง ๔. เกษตรกรยังมีการรอรับความช่วยเหลือจากภาครัฐเป็นส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในการพัฒนาตนเองแบบพึ่งพาตนเอง ๕. สินค้ายังขาดการรับรองมาตรฐาน ๖. เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ๗. เกษตรกรมีภาระหนี้สินสูง ๘. ขาดสิทธิในการครอบครองที่ดินทำกิน ๙. ปัญหาดินเสื่อมโทรมขาดความอุดมสมบูรณ์ เนื่องจากการปลูกซ้ำพื้นที่เดิมเป็นระยะเวลานาน ๑๐. พื้นที่ทำกินอยู่นอกเขตชลประทานต้องอาศัยแหล่งน้ำธรรมชาติ
โอกาส (Opportunities : O) ๑. รัฐบาลให้การสนับสนุนแหล่งเงินทุน เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์, กองทุนหมู่บ้าน ๒. รัฐบาลให้การสนับสนุนแหล่งความรู้ เช่น มีหน่วยงานต่าง ๆ และ ศพก. ที่เป็นแหล่งให้ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่ ๓. สหกรณ์ภาคการเกษตรของอำเภอเนินมะปรางมีการปัจจัยการผลิตที่ราคา ย่อมเยาว่าให้กับสมาชิก ๔. การคมนาคมขนส่งสะดวก ทำให้การขนส่งผลผลิตทางการเกษตรมีความสะดวกเร็ว	SO กลยุทธ์เชิงรุก ๑. ส่งเสริมเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร ให้มีขีดความสามารถเป็นผู้ประกอบการ ($S1+S2+S3+S4+O1+O2+O3$) ๒. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ($S7+O4$)	WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข ๑. พัฒนา ศพก. และเครือข่ายให้เข้มแข็งเป็นศูนย์กลางด้านการเกษตรของชุมชน ($W1+W2+W3+W4+O1+O2$) ๒. พัฒนาสินค้าเกษตรและโอกาสเข้าสู่ตลาดสินค้าเกษตรคุณภาพ (Modern Trade) ($W1+W2+W3+W4+O1+O2+O3$) ๓. เพิ่มแหล่งน้ำในพื้นที่การเกษตร ($W10+O1+O2$)
ภาวะคุกคาม (Threats : T) ๑. เกิดโรค แมลงศัตรูพืชระบาด	ST กลยุทธ์ป้องกัน ๑. เพิ่มประสิทธิภาพเกษตรกรรุ่นใหม่	WT กลยุทธ์เชิงรับ ๑. รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้าง

๒. สภาพอากาศเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ๓. ระบบการตลาดถูกกำหนดราคาโดยพ่อค้าคนกลาง ๔. ปัจจัยการผลิตมีราคาแพง ๕. ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร ๖. พื้นที่เป็นพื้นที่นอกเขตชลประทาน ประสบปัญหาภัยแล้ง ๗. พื้นที่ลาดชันประสบอุทกภัยน้ำป่าไหลหลาก	(young Smart Farmer) สู้ไทยแลนด์ ๔.๐ $(S๖+S๗+T๑+T๒+T๓)$	อาชีพเสริม ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง $(W๖+T๑+T๒+T๓+T๔+T๕)$ ๒. ภาครัฐให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร $(W๑๐+T๖)$
---	--	---

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ ส่งเสริมเกษตรกรและองค์กร เกษตรกรให้มีขีดความสามารถเป็นผู้ประกอบการ
- ๑.๒ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๑.๑ พัฒนา ศพก. และเครือข่ายให้เข้มแข็งเป็นศูนย์กลางด้านการเกษตรของชุมชน
 - a. พัฒนาสินค้าเกษตรและเพิ่มโอกาสเข้าสู่ตลาดสินค้าเกษตรคุณภาพ (Modern Trade)
 - b. เพิ่มแหล่งน้ำในพื้นที่เกษตร

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๓.๑ เพิ่มประสิทธิภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ (young Smart Farmer) สู้ไทยแลนด์ ๔.๐

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ๔.๒ ภาครัฐให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑) ข้าว

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้ในท้องถิ่น

๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าว

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

โครงการที่ ๑ โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ

โครงการที่ ๒ โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การเกษตรมูลค่าสูง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินเพิ่มอินทรีย์วัตถุ โดยการใช้จุลินทรีย์ช่วยย่อยสลายฟางข้าว และไถกลบตอซัง ลดการเผาในพื้นที่เกษตร

กลยุทธ์ที่ ๒ สนับสนุนให้ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่เพื่อเพิ่มผลผลิต

อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐาน

โครงการที่ ๑ โครงการศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน

๒) มะม่วง

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. สร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตร เกษตรกรได้รับการพัฒนาการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มขึ้น การขายของผ่านช่องทางออนไลน์

๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิตมะม่วง

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตร เกษตรกรได้รับการพัฒนาการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มขึ้น

โครงการที่ ๑ โครงการแปรรูปสินค้าทางการเกษตรสำหรับตลาดสินค้ายุคใหม่

โครงการที่ ๒ โครงการเรียนรู้ตลาดนำไปสู่การพัฒนาการผลิตสินค้าและการทำตลาด

ออนไลน์

๓) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีในการปลูกพืช โดยพิจารณาจากค่าวิเคราะห์ดิน

๒. เกษตรกรต้นทุนการผลิตในเรื่องการซื้อปุ๋ยเคมี

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑) Smart Farmer (SF)

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ นวัตกรรม และสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพ

โครงการที่ ๑ โครงการเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการจัดการดินและปุ๋ย

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชปลอดภัยโดยการจัดการศัตรูพืชแบบ

ผสมผสาน (IPM)

โครงการที่ ๓ โครงการพัฒนาระบบการผลิตด้วย Smart Farmer และแปลงต้นแบบ

๒) วิสาหกิจชุมชน

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพ

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๒ การสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added)

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาบรรจุภัณฑ์

๓) กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพ

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้

โครงการที่ ๒ โครงการอบรมการผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ/สารไล่แมลง

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัย

โครงการที่ ๔ โครงการอบรมการเพาะเห็ด

กลยุทธ์ที่ ๒ การสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added)

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการแปรรูปพืชผลทางการเกษตร

๔) แหล่งเรียนรู้/เกษตรกรต้นแบบ

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. มีแหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปัญหาพร้อมทั้งพัฒนาให้กับเกษตรกรได้นำปฏิบัติในพื้นที่ของตนเอง

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาศูนย์เรียนรู้ต้นแบบด้านการเกษตรในพื้นที่ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกรได้นำไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเอง

โครงการที่ ๑ โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และเครือข่าย

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาศักยภาพให้แก่เกษตรกรต้นแบบ

โครงการที่ ๓ โครงการศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเพื่อพัฒนาชีวิตเกษตรกร

โครงการที่ ๔ โครงการพัฒนาระบบการผลิตด้วยปราชญ์เกษตรกร และแปลงต้นแบบนาแปลงใหญ่

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑) ที่ดิน

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อลดปัญหาหมอกควัน ฝุ่น pm ๒.๕

๒. เพื่อให้เกษตรกรใช้วิธีการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่และ

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงบำรุงดิน อนุรักษ์ลดการเผาในพื้นที่เกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการรณรงค์ลดการเผาในพื้นที่การเกษตร กิจกรรมส่งเสริมการไถกลบตอซัง และสนับสนุนน้ำหมักชีวภาพย่อยสลายตอซังข้าว

กลยุทธ์ที่ ๒ เน้นการจัดการดินอย่างมีประสิทธิภาพสภาพแวดล้อม เช่นการตรวจวิเคราะห์ดิน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ การลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากมูลค่างคว

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาดินอย่างยั่งยืน

๑.๓.๒) แหล่งน้ำ

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เกษตรกรในพื้นที่รับประโยชน์มีแหล่งน้ำไว้ใช้ทำการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง

๒. เพื่ออนุรักษ์น้ำและเก็บเกี่ยวน้ำ โดยการจัดการให้น้ำฝนที่ตกลงมาถูกกักเก็บไว้ให้ไหลซึม

ลงใต้ดิน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมให้มีการขุดแหล่งน้ำประจำไร่นา, การวางระบบให้น้ำที่มีประสิทธิภาพ

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

แผนปฏิบัติการพัฒนาการเกษตรของพื้นที่อำเภอเนินมะปราง
พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (แผน ๕ ปี)

แผนงาน	แนวทางการพัฒนา (โครงการ)	ปีเป้าหมายดำเนินงาน				
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
แผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน (พื้นที่)						
เนินมะปราง, ไทรย้อย บ้านมุง, บ้านน้อยชุมซีเหล็ก, ชมพู, วังโพรง, วังยาง	๑. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อการเกษตร ๒. โครงการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ๓. โครงการส่งเสริมการตลาดระดับตำบล / หมู่บ้าน โครงการส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้า ในตำบล ๔. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ ๕. โครงการสร้างโรงงานการแปรรูปข้าวผลผลิต การเกษตร ๖. โครงการตลาดกลางตำบล/การ ประชาสัมพันธ์สินค้าชุมชน ๗. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชทางเลือก ๘. โครงการตั้งโรงสีข้าวและแปรรูปข้าว ๙. โครงการส่งเสริมช่องทางการตลาดสินค้า แปรรูป ๑๐. โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากมูลค่างควา	✓	✓	✓	✓	✓
บ้านมุง, ชมพู, วังยาง	๒. โครงการพัฒนาดินอย่างยั่งยืน	✓	✓	✓	✓	✓
แผนการพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร (คน)						
เนินมะปราง, ไทรย้อย บ้านมุง, บ้านน้อยชุมซีเหล็ก, ชมพู, วังโพรง, วังยาง	๑. โครงการพัฒนาศักยภาพให้แก่เกษตรกร ด้วยเกษตรกรต้นแบบ	✓	✓			
เนินมะปราง, ไทรย้อย บ้านมุง, บ้านน้อยชุมซีเหล็ก, ชมพู, วังโพรง, วังยาง	๒. โครงการศูนย์เรียนรู้ของชุมชน เพื่อพัฒนาชีวิตเกษตรกร			✓	✓	✓
ไทรย้อยบ้านมุง, บ้านน้อยชุม ซีเหล็ก, ชมพู	๓. โครงการพัฒนาระบบการผลิตด้วย Smart Farmer และแปลงต้นแบบ	✓	✓	✓		
บ้านน้อยชุมซีเหล็ก, ชมพู, วัง โพรง, วังยาง	๔. โครงการอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้		✓	✓		
ไทรย้อย, วังโพรง, ชมพู, เนิน มะปราง, บ้านน้อยชุมซีเหล็ก	๕. โครงการพัฒนาระบบการผลิตด้วย ปราชญ์เกษตร และแปลงต้นแบบ นาแปลงใหญ่	✓ ✓	✓	✓		
แผนงาน	แนวทางการพัฒนา	ปีเป้าหมายดำเนินงาน				

	(โครงการ)	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
ไทรย้อย,วังโพรง	๖.การทำไม้กวาดดอกหญ้า ๗.อบรมเพาะเห็ด ๘.การทำไข่เค็ม ๙.ส่งเสริมการแปรรูปพืชผลทางการเกษตร ๑๐.ส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัย ๑๑.อบรมการผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ /สารไล่แมลง ๑๒.เจาะบ่อบาดาลเพื่อใช้ในการเกษตร ๑๓.การทำขนม	✓	✓	✓	✓	✓
แผนการพัฒนการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร (สินค้า)						
วังยาง	๑. โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน			✓	✓	
ไทรย้อย,วังโพรง,ชมพู,เนินมะปราง,บ้านน้อยชุ่มชื้นหลัก	๑.โครงการผลิตข้าวคุณภาพ ๒.โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	✓	✓	✓	✓	✓
ไทรย้อย,วังโพรง,ชมพู,เนินมะปราง,บ้านน้อยชุ่มชื้นหลัก	๒. โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ	✓	✓	✓	✓	✓
เนินมะปราง,ไทรย้อย,บ้านมุง,บ้านน้อยชุ่มชื้นหลัก,ชมพู,วังโพรง,วังยาง	๓. โครงการการเกษตรตามศาสตร์พระราชาเพื่อความยั่งยืน		✓	✓	✓	✓
ไทรย้อยบ้านมุง,บ้านน้อยชุ่มชื้นหลัก,ชมพู	๔. โครงการลดต้นทุนการผลิตมะม่วง	✓	✓	✓	✓	✓
เนินมะปราง,ไทรย้อย,บ้านมุง,บ้านน้อยชุ่มชื้นหลัก,ชมพู,วังโพรง,วังยาง	๕. โครงการแปรรูปสินค้าทางการเกษตรสำหรับตลาดสินค้ายุคใหม่		✓	✓	✓	✓
เนินมะปราง,ไทรย้อย,บ้านมุง,บ้านน้อยชุ่มชื้นหลัก,ชมพู,วังโพรง,วังยาง	๖. โครงการเรียนรู้ตลาดนำไปสู่การพัฒนาการผลิตสินค้าและการทำตลาดออนไลน์	✓	✓	✓	✓	✓

แผนการพัฒนา /ปรับปรุงงาน /แผนลดความเสี่ยง เรื่อง การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก		
(1) หัวข้อสำคัญ/ชื่อแผนฯ : ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน		(4) กลุ่มเป้าหมายที่รับประโยชน์/ กลุ่มแปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บ้านไทรดงยัง
(2) เป้าหมายของหัวข้อสำคัญ : 1. เกษตรกรลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีในการปลูกพืช โดยพิจารณาจากค่าวิเคราะห์ดิน 2. เกษตรกรต้นทุนการผลิตในเรื่องการซื้อปุ๋ยเคมี		(5) พื้นที่ดำเนินงาน บ้านไทรดงยัง หมู่ที่ 2 ตำบลวังยาง อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก
(3) ที่มา และความสำคัญ (ปัญหา/โจทย์สำคัญ) : ปัจจุบันการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศไทยยังคงพึ่งพาการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณที่สูง และมักจะใช้เกินความจำเป็น ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบในหลายมิติ ทั้งต่อเกษตรกร สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศโดยรวม เช่น ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ดินเสื่อมโทรม พืชอ่อนแอต่อโรคและแมลง การปล่อยก๊าซเรือนกระจก เป็นต้น โดยเกษตรกรหลายคนมีความเชื่อว่าการใส่ปุ๋ยมาก ๆ จะช่วยให้ได้ผลผลิตสูงขึ้นและรวดเร็ว โดยไม่คำนึงถึงความต้องการที่แท้จริงของพืชและสภาพดินในแต่ละพื้นที่ว่าเป็นอย่างไร ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาการใช้ปุ๋ยเกินความจำเป็นในข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ควรส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน อย่างจริงจัง รวมถึงการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อปรับปรุงบำรุงดินในระยะยาว ควบคู่ไปกับการให้ความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้อย่างยั่งยืนและมีกำไรมากขึ้น.		(6) คาดการณ์ขนาดของผลกระทบ เกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่ จำนวน 30 ราย
		(7) ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม 2568 - กันยายน 2569
กลยุทธ์ที่ 1 : ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน	กลยุทธ์ที่ 2 : ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน	กลยุทธ์ที่ 3
องค์ความรู้/งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่จะนำมาสนับสนุนกลยุทธ์ (ถ้ามี)	องค์ความรู้/งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่จะนำมาสนับสนุนกลยุทธ์ (ถ้ามี)	องค์ความรู้/งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่จะนำมาสนับสนุนกลยุทธ์ (ถ้ามี)

กิจกรรมการดำเนินงาน 1.การให้ความรู้เรื่องเกี่ยวกับธาตุอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของพืช 2.การเก็บตัวอย่างดินเพื่อการตรวจวิเคราะห์ 3. การผสมปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน	กิจกรรมการดำเนินงาน 1.ประสานเจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินมาให้ความรู้ 2.ขอรับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสด สารปรับปรุงบำรุงดินจากสถานีพัฒนาที่ดิน	กิจกรรมการดำเนินงาน
ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น 1.เกษตรกรเป้าหมายสามารถลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีได้ร้อยละ 80 2.เกษตรกรเป้าหมายสามารถลดต้นทุนการซื้อปุ๋ยเคมีได้ร้อยละ 80 3.มีแปลงสาธิตการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน จำนวน 1 แปลง	ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น 1.เกษตรกรเป้าหมายลดการเผาในพื้นที่ทางการเกษตรร้อยละ 90 2.เกษตรกรเป้าหมายมีการเก็บตัวอย่างดินเพื่อส่งตรวจวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหารในดินทุกราย	ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

บรรณานุกรม

กรมพัฒนาที่ดิน. //(๒๕๖๘).//กลุ่มชุดดินของอำเภอเนินมะปราง.//(ออนไลน์)

กรมอุตุนิยมวิทยา. //(๒๕๖๘). //ปริมาณน้ำฝนรวมรายเดือน.//(ออนไลน์)

<http://agri-map-online.moac.go.th/> (๒๕๖๘).//ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเนินมะปราง.//(ออนไลน์)

กรมส่งเสริมการเกษตร.//ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร.//แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอเนินมะปราง (พ.ศ.๒๕๖๖).//สืบค้นเมื่อ ๑๐ มกราคม.๒๕๖๘,/ จาก <https://aiu.doae.go.th/>

<http://agri-map-online.moac.go.th/> (๒๕๖๘).//แสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน.//(ออนไลน์)

<http://agri-map-online.moac.go.th/> (๒๕๖๘).//เขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะม่วง //(ออนไลน์)

<http://agri-map-online.moac.go.th/> (๒๕๖๘).//เขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว //(ออนไลน์)

<http://agri-map-online.moac.go.th/> (๒๕๖๘).//เขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ //(ออนไลน์)